

Programma

BEGROTING 2022

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord		1
Hoofdstuk 1	Inleiding	3
1.1	Leeswijzer	3
1.2	Budgetcyclus	3
1.3	Functies van de begroting en jaarstukken	4
1.4	Bestuurlijke procedure	5
Hoofdstuk 2	Van voorjaarsnota 2021 naar begroting 2022	6
2.1	Inleiding	6
2.2	Financieel totaaloverzicht	7
2.3	P.M. posten	10
2.4	Overzicht investeringen	11
2.5	Reserves en voorzieningen	13
2.6	Baten en lasten programma's / taakvelden	14
Hoofdstuk 3	Programmaplan	15
3.1	Programma A - Bestuur en ondersteuning & Veiligheid	15
3.2	Programma B - Verkeer en vervoer	18
3.3	Programma C - Economie & VHROSV	20
3.4	Programma D - Onderwijs & Sport, cultuur en recreatie	22
3.5	Programma E - Sociaal domein	24
3.6	Programma F - Volksgezondheid en milieu	26
3.7	Recapitulatiestaat begroting van baten en lasten 2022 - 2025	28
Hoofdstuk 4	Paragrafen	29
4.1	Organisatieschema	29
4.1.1	Organisatiestructuur	29
4.2	Bedrijfsvoering	30
4.2.1	Algemeen	30
4.2.2	Personeelsbeleid	31
4.2.3	Personeelssterkte	31
4.2.4	Arbeidsomstandigheden	32
4.2.5	Digitalisering en Informatiebeveiliging	32
4.3	Weerstandsvermogen & Risicobeheersing	33
4.3.1	Inventarisatie van de risico's en het benodigd weerstandsvermogen	34
4.3.2	Belangrijkste financiële risico's excl. Grondbedrijf	35
4.3.3	Financiële risico's Grondbedrijf	40
4.3.4	Niet gekwantificeerde en overige risico's	41
4.3.5	Inventarisatie weerstandscapaciteit – eigen vermogen	43
4.3.6	Inventarisatie weerstandscapaciteit – breder perspectief	44
4.3.7	Weerstandsvermogen – conclusies	45
4.3.8	Kengetallen	47
4.3.8.1	Netto Schuldquote	47
4.3.8.2	Netto Schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	48
4.3.8.3	Solvabiliteit	49
4.3.8.4	Grondexploitatie	50
4.3.8.5	Structurele exploitatieruimte	51
4.3.8.6	Belastingcapaciteit	52

4.4	Onderhoud kapitaalgoederen	53
4.4.1	Wegen	53
4.4.2	Riolering	53
4.4.3	Water	53
4.4.4	Groen	54
4.4.5	Gebouwen	55
4.5	Financiering	56
4.5.1	Renterisiconorm	57
4.5.2	Kasgeldlimiet	58
4.5.3	Renteschema	59
4.6	Lokale heffingen	60
4.6.1	Onroerende zaakbelastingen	60
4.6.2	Afvalstoffenheffing	62
4.6.3	Rioolheffing	63
4.6.4	Toeristenbelasting	64
4.6.5	Grafrechten, begrafenisrechten	64
4.6.6	Bouwleges en overige vergoedingen	65
4.6.7	Kwijtscheldingsbeleid	66
4.6.8	Lastenontwikkeling	67
4.6.9	Totaaloverzicht kostendekkendheid leges	68
4.7	Verbonden partijen	69
4.8	Grondbeleid	78
4.8.1	Visie	78
4.8.2	Beleid inzake reserves en risico	79

Bijlagen:

A.	Overzicht programma, taakveld, omschrijving, portefeuillehouder, budgethouder
B.	Overzicht van reserves & voorzieningen
C.	Specificatie mutaties reserves en voorzieningen
D.	Toelichting aard en reden van reserves en voorzieningen
E.	Overzicht incidentele lasten en baten
F.	Ontwikkeling resultaat en Eigen Vermogen
G.	Begrotingsgegevens EMU 2022
H.	Geprognosticeerde begin- en eindbalans 2022 - 2025
I.	Staat van opgenomen geldleningen
J.	Beleidsindicatoren

Geacht raadslid,

Voor u ligt de Begroting 2022, met daarin alle begrote inkomsten en uitgaven van de gemeente voor het komende jaar.

Voor mij de eerste begroting die ik u als burgemeester mag aanbieden en tevens de laatste begroting van het huidige college in de vierjarige bestuurscyclus.

In 2022 worden gemeenteraadsverkiezingen gehouden. De start van een nieuwe bestuursperiode met een nieuwe raad en college met ambities die opnieuw bijdragen aan onze levendige en zelfstandige gemeenschap. Een gemeenschap waar men met plezier woont, leeft en werkt.

Op 24 juni 2021 is de voorjaarsnota 2021 vastgesteld die de basis vormt voor de begroting 2022. In deze begroting zijn ook de meerjarenramingen voor de jaren 2023-2025 opgenomen, overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten. De programmabegroting 2022 en meerjarenramingen 2023-2025 zijn reëel sluitend.

Bij de voorjaarsnota 2021 vertoonden de begroting 2022 en meerjarenramingen 2023-2025, positieve saldi. Hierbij waren de effecten van de meicirculaire 2021 op dat moment nog niet bekend en konden niet worden meegenomen. In de voorliggende programmabegroting 2022 en meerjarenramingen 2023-2025 zijn deze effecten verwerkt. Dat geldt ook voor alle voorzienbare lasten van de toekomstige grootschalige investeringen.

Het Coronavirus heeft de gemeenschap Boekel in eerste aanleg hard getroffen. Maar ook in 2021 heeft de crisis op zowel sociaal, maatschappelijk als economisch vlak een ongelofelijk grote impact gehad. Gelukkig zijn de financiële gevolgen voor de gemeente beperkt gebleven, mede doordat de Rijksoverheid heeft gezorgd voor financiële compensatie en ondersteuning. Hopelijk kunnen we in 2022 weer spreken van een meer normale situatie.

Naast de financiële invalshoeken, geeft de begroting inzicht in de plannen van de gemeenteraad en het college voor 2022. Per programma is aangegeven wat we willen bereiken, welke activiteiten we daarvoor gaan ondernemen en wat het gaat kosten. Belangrijke activiteiten zijn:

- Opstellen en uitvoeren Collegeprogramma 2022-2026;
- Voorbereiding en implementatie Omgevingswet per 1 juli 2022;
- Doorontwikkeling Dorpsteam;
- Uitbreiding pilot “begeleid wonen voor jongeren” in samenwerking met Peelrand Wonen;
- Versterking van de natuurlijke, educatieve en recreatieve waarde van de Peelrandbreuk;
- Voortgang uitvoering plan Zuidwand – Sint Agathaplein;
- Opstellen mobiliteitsvisie;
- Invulling Ontwikkelingsvisie Dorpsmantel Noord-West voor bedrijventerrein Lage Raam en woningbouwprojecten Tuinstraat en Schutboom;
- Starten met gebiedsvisie Kraaiendonk;
- Transitie duurzame veehouderij;
- Ontwikkeling en uitvoering gebiedsvisie Huize Padua.

De begrotingsstukken bieden u een helder inzicht in de financiële en beleidsmatige ontwikkelingen en dragen bij aan de invulling van onze strategische visie Boekel, gastvrij en actief naar 2030. Deze strategische visie zal in 2022 worden geactualiseerd en aansluiten bij de ambities van de nieuwe gemeenteraad en college. Dit in het belang van de gemeenschap Boekel. Want daar doen we het voor.

Ik wens u een vruchtbare begrotingsbehandeling toe.

De burgemeester,
C.J.M. van den Elsen

HOOFDSTUK 1 Inleiding

1.1 Leeswijzer

In het onderhavige hoofdstuk worden enkele algemene onderwerpen zoals 'de budgetcyclus', 'de functie van de begroting en de jaarrekening' en het 'bestuurlijke proces' uiteengezet en toegelicht.

Hoofdstuk twee betreft de financiële vertaling van de voorjaarsnota 2021 naar de begroting 2022 en geeft de aansluiting van de begroting met de voorjaarsnota weer.

Hoofdstuk drie behandelt het programmaplan. Dit plan is een overzicht van de beleidsitems zoals de raad die behandelt. De programma's bestaan uit verzamelingen van gemeentelijke producten / taalvelden.

In hoofdstuk vier worden de in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voorgeschreven paragrafen behandeld. De onderwerpen van de paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de begroting. Het doel van de paragrafen is dan ook om de onderwerpen die versnipperd in de begroting staan, in een kort overzicht gebundeld weer te geven. De paragrafen geven, gezien het groot financieel en politiek belang, informatie voor de beoordeling van de financiële positie van de gemeente Boekel op korte en (middel) langere termijn.

1.2 Budgetcyclus

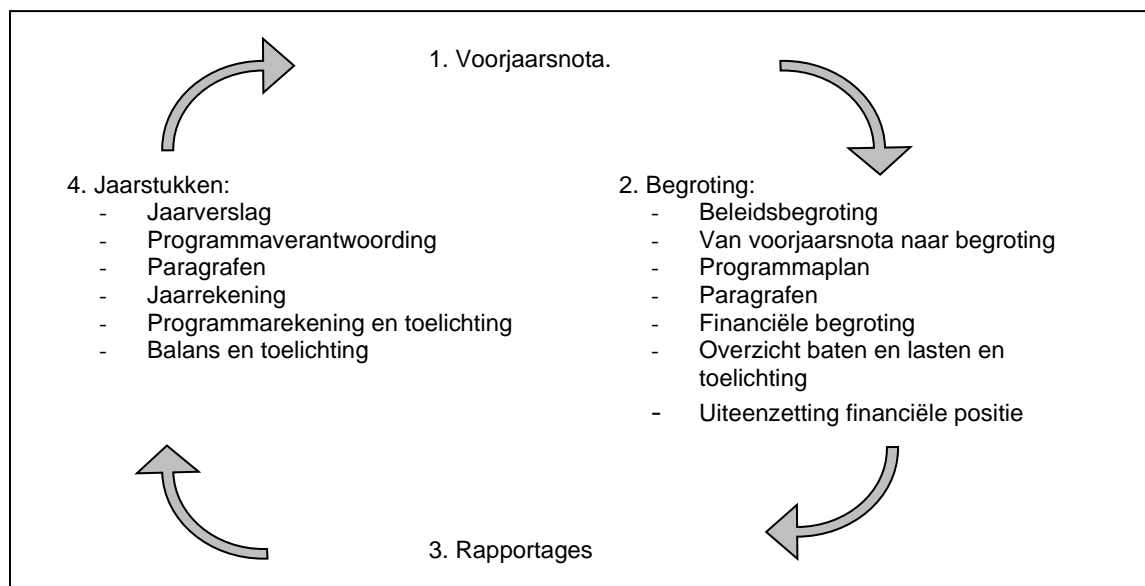
Het BBV onderscheidt een beleids- en een financiële begroting. De begroting van de grondexploitatie is ingepast in alle begrotingsdocumenten, maar kent, exploitatietechnisch, een budgettair neutraal karakter. Daar de mutaties hiervan tot uitdrukking komen in de boekwaarde van de in exploitatie genomen gronden op de balans.

1. Voorjaarsnota

De budgetcyclus start met de voorjaarsnota in de periode april / mei / juni. De voorjaarsnota is als het ware de fundering voor de begroting, die na de algemene beschouwingen in november wordt vastgesteld door de gemeenteraad.

2. Begroting

Zoals de budgetcyclus aangeeft, is de begroting onderverdeeld in de beleidsbegroting en de financiële begroting.

Budgetcyclus Besluit Begroting en Verantwoording

Beleidsbegroting

De beleidsbegroting gaat vooral in op de (doelstellingen van de) programma's en via de zogenoemde paragrafen op belangrijke onderdelen van het beheer. De begroting is onderverdeeld in de volgende onderdelen:

- Van voorjaarsnota naar begroting:
hier is de opbouw van het saldo van de voorjaarsnota naar het saldo van de begroting terug te vinden.
- Het programmaplan:
dit plan is opgebouwd uit groepen van samenhangende producten, activiteiten en geldmiddelen welke in afzonderlijke programma's worden samengevat.
- De paragrafen:
dit begrotingsonderdeel legt de beleidslijnen vast voor wat betreft relevante beheersmatige aspecten en het lokale heffingenbeleid.

Financiële begroting

De financiële positie en de geraamde inkomsten en uitgaven voor de komende jaren van de gemeente worden in dit onderdeel inzichtelijk gemaakt. De financiële begroting bestaat minimaal uit:

- Het overzicht van de baten en lasten;
- De uiteenzetting van de financiële positie en toelichting: de uiteenzetting van de financiële positie bevat een raming voor het begrotingsjaar van de financiële gevolgen van het bestaande en het nieuwe beleid dat in de programma's is opgenomen.

3. Rapportages

Het periodiek rapporteren is een onlosmakelijk onderdeel van de P&C-cyclus. De actuele stand van zaken en de meest recente toekomstverwachtingen worden hierin uiteengezet en nader toegelicht. Daar waar nodig en/of gewenst wordt op verschillende momenten gerapporteerd.

4. Jaarstukken

Na afloop van het boekjaar presenteren wij u de beleidsmatige en financiële resultaten in de jaarstukken, bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening. In tegenstelling tot de begroting gaat het dan niet om ramingen, maar om financiële en beleidsmatige realisaties. Het jaarverslag is onderverdeeld in de programmaverantwoording en de paragrafen. In het jaarverslag staan de resultaten ten aanzien van het beleid centraal. De jaarrekening bevat de programmarekening met een toelichting en de balans met bijbehorende toelichting. De jaarrekening gaat merendeels in op de behaalde financiële resultaten.

1.3 Functies van de begroting en jaarstukken

De begroting en jaarstukken zijn om vier redenen belangrijk voor de raad. In de eerste plaats is dat vanwege het budgetrecht van de raad. Dit houdt in dat alleen de raad bevoegd is het college te machtigen tot het doen van uitgaven en het aangaan van verplichtingen. Dit is de **autorisatiefunctie**. Het grote belang van deze functie komt ook tot uitdrukking in het feit dat deze functie ook wel de staatsrechtelijke functie wordt genoemd. Of zoals de Staatscommissie Dualisme en lokale democratie het zegt: 'Het budgetrecht is een fundament van elke volksvertegenwoordiging, dus ook van de raad'.

In het verlengde van de autorisatiefunctie ligt de 2^e functie van de begroting, de **allocatiefunctie**. Omdat de middelen beperkt zijn, moet gekozen worden aan welke doeleinden wel of geen en aan welke minder of meer middelen worden besteed. Bij deze functie komt nadrukkelijk tot uiting dat het bij de begroting om zowel het beleid als de financiële vertaling gaat. In het BBV komt dat tot uitdrukking doordat de begroting bestaat uit een programmabegroting en een financiële begroting. In de programmabegroting wordt ingegaan op de maatschappelijke effecten die nagestreefd worden, hoe men deze effecten wil gaan bereiken en welke middelen daarvoor nodig zijn en hoe deze worden ingezet.

In de derde plaats heeft het sluitstuk van de begroting, de jaarstukken, de **controlerende functie**. Deze functie is in het duale stelsel in belang toegenomen. Versterking van de controlerende functie van de raad is een van de oogmerken van de dualisering. Bij de controle zijn diverse aspecten van belang. De jaarrekening moet een getrouw beeld geven: de baten en lasten, alsmede de balansmutaties, moeten op een rechtmatige manier tot stand zijn gekomen. Door het vaststellen van de jaarrekening wordt het college decharge verleend voor het gevoerde financieel beleid/beheer in het

betreffende jaar. Het jaarverslag moet verenigbaar zijn met de jaarrekening, wat wil zeggen dat de cijfers in beide documenten met elkaar overeenstemmen en de conclusies ten aanzien van de financiële positie eenzelfde beeld geven. Voorts is het jaarverslag van belang voor de toetsing van de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid. Op het jaarverslag wordt hier verder niet ingegaan, omdat het jaarverslag zich, net zoals zijn tegenhanger de begroting, richt op beleid.

De raad maakt bij zijn controlerende taak gebruik van de controleverklaring waarin de accountant zijn oordeel geeft over zowel de getrouwheid als rechtmatigheid. Ook kan de raad gebruik maken van onderzoeken naar de doelmatigheid en doeltreffendheid.

Tenslotte, heeft de raad tot taak ervoor te zorgen dat de begroting in evenwicht is. Voor deze taak is een adequaat inzicht in de financiële positie noodzakelijk. **Het geven van een goed inzicht in de financiële positie** is de vierde begrotingsfunctie. Van de eis dat de begroting in evenwicht is, mag worden afgeweken als aannemelijk gemaakt kan worden dat de begroting in de eerstvolgende jaren in evenwicht wordt gebracht (artikel 189, derde lid van de Gemeentewet). Voorts kan de raad besluiten tot instelling van een Rekenkamer of een Rekenkamercommissie. Er is een Rekenkamercommissie ingesteld en de leden van de commissie Bestuur & Leven zijn lid van de rekenkamercommissie.

1.4 Bestuurlijke procedure

Het tijdspad van de begroting ziet er vanaf het moment van aanbieden tot het moment van vaststelling in de raad als volgt uit:

• Aanbieding begroting 2022 aan de commissie- en raadsleden	14-09-2021
• Informele ambtelijke bijeenkomst begroting 2022 (indien wenselijk)	28-09-2021
• Inleveren technische ambtelijke vragen (tot 23:59 uur*)	03-10-2021
• Verzending antwoorden technische ambtelijke vragen	19-10-2021
• Behandeling begroting 2022 in raad (vanaf 16.00 uur)	10-11-2021

* Gelieve de 1e termijn uiterlijk zondagavond voor 23:59 aan te leveren bij de Griffie.

* Gelieve de vragen te nummeren (doornummeren), en het document te voorzien van paginanummers.

HOOFDSTUK 2 Van voorjaarsnota 2021 naar begroting 2022

2.1 Inleiding

Op basis van het vastgestelde onderdeel van de voorjaarsnota 2021 (Raadsbesluit d.d. 24.06.2021) is de financiële begroting 2022 – 2025 doorgerekend.

Een begroting die qua programma indeling is aangepast aan de eisen die de wet (BBV) vanaf begrotingsjaar 2017 stelt. Deze aangepaste indeling betreft de gewijzigde programma indeling op basis van de nieuwe taakvelden indeling. In bijlage A vindt u de programma / taakvelden indeling.

Tenslotte zijn er in de onderhavige begroting nog enkele mutaties als gevolg van nieuwe wet- en regelgeving en voortschrijdend inzicht opgenomen. In de volgende paragraaf worden deze mutaties inzichtelijk gemaakt en kort (per mutatie) toegelicht.

2.2. Financieel totaaloverzicht

Van voorjaarsnota 2021 naar begroting 2022		2022		2023		2024		2025	
- = negatief (hogere uitgaven of lagere inkomsten)		Voordeel	Nadeel	Voordeel	Nadeel	Voordeel	Nadeel	Voordeel	Nadeel
1.) Door de raad vastgesteld saldo voorjaarsnota 2021		134.000		29.000		161.000		213.000	
2.) Mutaties begroting 2022		139.000		-19.000		-130.000		-147.000	
	<u>Programma A - Bestuur en ondersteuning & Veiligheid</u>								
A.01	Salarissen en sociale lasten		-5.000	10.000		5.000		7.000	
A.02	Werkbezoek Raad		-2.000		-2.000		-2.000		-2.000
A.03	Bedrijfsvoering		-6.000		-6.000		-6.000		-6.000
A.04	Rente		-120.000		-213.000		-156.000		-29.000
A.05	Algemene uitkering (gemeentefonds)	161.000		109.000		50.000			-57.000
A.06	Stelpost loon- prijsontwikkeling	186.000		97.000		44.000		20.000	
A.07	Taakmutaties	36.000		132.000		96.000		87.000	
A.08	Diverse kleine mutaties PA	1.000			-2.000		-1.000		-3.000
	<u>Programma B - Verkeer en vervoer</u>								
B.01	Salarissen en sociale lasten		-13.000		-40.000		-39.000		-43.000
B.02	Diverse kleine mutaties PB		-4.000		-3.000		-1.000		-6.000
	<u>Programma C - Economie & VHROSV</u>								
C.01	Salarissen en sociale lasten		-4.000		-8.000		-16.000		-15.000
C.02	Diverse kleine mutaties PC		-2.000		-2.000		-2.000		-2.000
	<u>Programma D - Onderwijs & Sport, cultuur en recreatie</u>								
D.01	Salarissen en sociale lasten	16.000		26.000		24.000		23.000	
D.02	Subsidie duurzaamheid		-10.000		-10.000		-10.000		-10.000
D.03	Subsidie Stg. openbare bibliotheek		-7.000		-7.000		-7.000		-7.000
D.04	Bijdrage Geopark Peelhorst en Maasvallei i.o.		-9.000		0		0		0
D.05	Diverse kleine mutaties PD		-2.000	1.000			-3.000		0

Van voorjaarsnota 2021 naar begroting 2022		2022		2023		2024		2025	
	- = negatief (hogere uitgaven of lagere inkomsten)	Voordeel	Nadeel	Voordeel	Nadeel	Voordeel	Nadeel	Voordeel	Nadeel
	<i>Programma E - Sociaal domein</i>								
E.01	Salarissen en sociale lasten	65.000		69.000		63.000		63.000	
E.02	Veranderopgave inburgering		-47.000		-47.000		-47.000		-47.000
E.03	Mantelzorg ondersteuning en waardering		-5.000		-5.000		-5.000		-5.000
E.04	Bijdrage werkvoorzieningsschap		-43.000		-42.000		-41.000		-36.000
E.05	Diverse kleine mutaties PE		-3.000		-3.000		-3.000		-3.000
	<i>Programma F - Volksgezondheid en milieu</i>								
F.01	Salarissen en sociale lasten		-14.000		-43.000		-43.000		-46.000
F.02	Bijdrage ODBN		-31.000		-31.000		-31.000		-31.000
F.03	Diverse kleine mutaties PF	1.000		1.000		1.000		1.000	
3.) Saldo begroting 2022 - 2025 (som van 1 + 2)		273.000		10.000		31.000		66.000	

Toelichting mutaties: van voorjaarsnota 2021 naar begroting 2022

1.) Door de raad vastgesteld saldo voorjaarsnota 2021

Betreft het saldo van de voorjaarsnota 2021 (Raadsbesluit 24.06.2021).

2.) Mutaties bestaand beleid begroting 2022

Programma A - Bestuur en ondersteuning & Veiligheid

- A.01 Betreft actualisatie salariskosten binnen programma A cf. het meest recente inzicht.
- A.02 Op verzoek van de commissie Proost & Troost is het budget voor het werkbezoek van de raad voor verdubbeld.
- A.03 Betreft diverse posten op het vlak van bedrijfsvoering.
- A.04 Betreft administratieve correctie op het rente saldo zoals opgenomen in de voorjaarsnota 2021. Per abuis is dit niet correct verwerkt in de voorjaarsnota 2021, derhalve volgt hier correctie.
- A.05 Betreft bijstelling van de algemene uitkering (mei circulaire 2021) t.o.v. de december circulaire 2020 zoals deze in de voorjaarsnota 2021 is opgenomen.
- A.06 Betreft bijstelling van de stelpost loon- en prijsontwikkeling (mei circulaire 2021) t.o.v. de december circulaire 2020 zoals deze in de voorjaarsnota 2021 is opgenomen.
- A.07 Betreft bijstelling van de taakmutaties (mei circulaire 2021) t.o.v. de december circulaire 2020 zoals deze in de voorjaarsnota 2021 is opgenomen.
- A.08 Diverse kleine mutaties op programma A.

Programma B - Verkeer en vervoer

- B.01 Betreft actualisatie salariskosten binnen programma B cf. het meest recente inzicht.
- B.02 Diverse kleine mutaties op programma B.

Programma C - Economie & VHROSV

- C.01 Betreft actualisatie salariskosten binnen programma C cf. het meest recente inzicht.
- C.02 Diverse kleine mutaties op programma C.

Programma D - Onderwijs & Sport, cultuur en recreatie

- D.01 Betreft actualisatie salariskosten binnen programma D cf. het meest recente inzicht.
- D.02 Betreft middelen t.b.v. duurzaamheid bestedingen / subsidie aan verenigingen. Zoals verwoord in het amendement bij het raadsvoorstel Duurzaamheidsplan met uitvoeringsagenda besloten per 24 juni 2021.
- D.03 Vooruitlopend op een nog te nemen raadsbesluit (14 oktober 2021) is de extra bijdrage aan de bibliotheek meengenomen in de begroting 2022.
- D.04 De jaarlijkse bijdrage voor het Geopark Peelhorst en Maasvallei i.o. zal tot en met 2022 worden gecontinueerd.
- D.05 Diverse kleine mutaties op programma D.

Programma E - Sociaal domein

- E.01 Betreft actualisatie salariskosten binnen programma E cf. het meest recente inzicht.
- E.02 Cf. raadsbesluit Huisvesting begeleiding inburgering en participatie van vergunninghouders besloten per 24 juni 2021.
- E.03 Cf. raadsbesluit Mantelzorgwaardering besloten per 24 juni 2021.
- E.04 Betreft budgettaire neutrale bijstelling in relatie tot de inkomsten die voor dit onderwerp ontvangen worden via de algemene uitkering.
- E.05 Diverse kleine mutaties op programma E.

Programma F - Volksgezondheid en milieu

- F.01 Betreft actualisatie salariskosten binnen programma F cf. het meest recente inzicht.
- F.02 Cf. raadsbesluit Programmabegroting 2022 van GR Omgevingsdienst Brabant noord (ODBN) besloten per 24 juni 2021.
- F.03 Diverse kleine mutaties op programma F.

3.) Saldo begroting 2022 - 2025 (som van 1 + 2)

Stand na voorjaarsnota 2021 en mutaties binnen het bestaand beleid.

2.3 P.M. posten

Wanneer financiële effecten niet met voldoende betrouwbaarheid zijn in te schatten worden ze als PM-post (pro memorie) opgenomen, voor zover ze niet zijn opgenomen in paragraaf 4.3 Weerstandsvermogen & Risicobeheersing.

Programma A - Bestuur en ondersteuning & Veiligheid
Effecten Coronacrisis
Waarderen op oppervlakte
Samenhangende Objectregistratie (SOR)
Programma B - Verkeer en vervoer
Herinrichting Kerkstraat - afwaarderen N605
Oost - West verbinding
Herinrichting Sint Agathaplein
Herinrichting diverse wegen in het kader van het vGRP
Provinciale Fietsroutes
Openbare Verlichting (vervangen armaturen - LED)
Programma C - Economie & VHROSV
Uitvoering Regiodeal - vitalisering buitengebied / buurtschappen
Invoering omgevingswet (digitalisering)
Uitvoering centrumontwikkeling / invulling visie
Gebiedsvisie Kraaiendonk
Opstellen economisch beleidsplan
Programma D - Onderwijs & Sport, cultuur en recreatie
Peelrandbreuk / Geopark
Vervanging en uitbreidingsinvesteringen
Programma E - Sociaal domein
Huisvesting Dorpsteam
Haalbaarheidsonderzoek Huize Padua
Programma F - Volksgezondheid en milieu
-

2.4 Overzicht investeringen

Hieronder treft u een overzicht aan van alle verwerkte investeringen in de begroting 2022.

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
vGRP					
Klimaat bestendig maken Bosberg	0	1.300.000	1.300.000	0	0
Vervolg stappen klimaat bestendig maken	0	0	0	600.000	600.000
Groot onderhoud gebouwen (cf. MOP 2021)	199.930	0	0	0	105.916
Wegenbeheerplan					
- Groot & klein onderhoud	533.550	374.000	340.000	340.000	340.000
Openbare Verlichting (vervangen armaturen)	78.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Randweg					
- Te activeren investering (kapitaallasten)	2.650.000				
Klussenbus					
- Te activeren investering (kapitaallasten)	35.000				
Herinrichting centrum					
- Tijdelijke voorzieningen	250.000				
- Definitieve voorziening				950.000	
Afgeleide projecten Randweg					
- 60 km Erpseweg / fietsoversteek	150.000				
- Aanpassing kruising De Vlonder / Neerbroek	150.000				
- Afsluiting Goor	100.000				
Kluisstraat					
- Te activeren investering (kapitaallasten)	5.000	90.000			
Wegbeheer bermen					
- Te activeren investering (kapitaallasten)	120.000	120.000	120.000	120.000	0
EVZ Meerkensloop					
- Te activeren investering (kapitaallasten)		100.000			
I&A					
Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)	41.000				
Implementatie Office 365	67.000				
Flexibele werkplekken	136.000				
Vervanging telefooncentrale	60.000				
GGI veilig	30.000				
Zaaksysteem/DMS		50.000			
Vervanging financieel systeem		50.000			
Uitfaseren Bernheze		30.000			
Nieuwe laptops (vervanging laptops 2021)					136.000
Implementatie nieuwe ICT dienstverlener					150.000
Zonnepanelen					
- De Horst	132.500				
- Gemeentewerf	47.500				
Kerkpad / Sint Josephplein - Venhorst					
- Aanpassingen openbare ruimte	40.000				
Vrachtwagen					
- Te activeren investering (kapitaallasten)		230.000			
Herinrichting Regenboog terrein					
- Te activeren investering (kapitaallasten)		60.000			
Totaal investeringen	4.825.480	2.429.000	1.785.000	2.035.000	1.356.916

Toelichting investeringen

Ter aanvulling op het overzicht investeringen zal per investering vanaf de jaarschijf 2022 een beknopte toelichting worden opgenomen, hiermee proberen wij de raad te faciliteren in een stukje historie, vindplaats, besluitvorming en status van het genoemde bedrag.

Verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan

Raadsbesluit Kostendekkingsplan riolering – d.d. 4 oktober 2018.

Groot onderhoud gebouwen

Raadsbesluit Voorjaarsnota 2021 – d.d. 24 juni 2021. Betreft de te activeren investering cf. het Actualisatie MJOP 2021 waar het college d.d. 16 maart 2021 een besluit over heeft genomen en waarvan de financiële consequenties zijn verwerkt in de voorjaarsnota 2021.

Wegenbeheerplan

Raadsbesluit Wegenbeleidsplan 2019-2023 – d.d. 28 februari 2019.

Openbare Verlichting

Raadsbesluit Beleidsbeheersplan Openbare Verlichting 2016 – d.d. 26 mei 2016.

Herinrichting centrum

Raadsbesluit Herinrichting centrum – d.d. 30 maart 2021.

Kluisstraat

Raadsbesluit Aanpassingen Kluisstraat ten behoeve van verbeteren verkeersveiligheid – d.d. 30 maart 2021. Hierbij heeft de raad formeel € 5.000 beschikbaar gesteld. De overige € 90.000 zijn vooruitlopend op nog te volgen besluitvorming opgenomen in de begroting 2022.

Wegbeheer bermen

Raadsbesluit Begroting 2019 – d.d. 8 november 2018. In het coalitie akkoord is afgesproken extra te investeren in het beheer en onderhoud van wegbermen.

EVZ Meerkensloop

Raadsbesluit inzet budget "Versnelling uitvoering EVZ" – d.d. 30 oktober 2008. Dit is meegenomen bij de begrotingbehandeling 2009 middels amendement.

I&A

Raadsbesluit Voorjaarsnota 2021 – d.d. 24 juni 2021. Betreft de te activeren investering cf. het I&A beleidsplan waar het college d.d. 13 april 2021 een besluit over heeft genomen en waarvan de financiële consequenties zijn verwerkt in de voorjaarsnota 2021.

Vrachtwagen

Raadsbesluit Voorjaarsnota 2021 – d.d. 24 juni 2021. Betreft een vervangingsinvestering van de vrachtwagen, deze is voor € 200.000 meegenomen in de voorjaarsnota 2021. Met het opstellen van de begroting 2022 zal een extra budget van € 30.000 worden meegenomen. Hiervoor zal de raad een separaat voorstel ontvangen ter besluitvorming op d.d. 14 oktober 2021.

Herinrichting Regenboog terrein

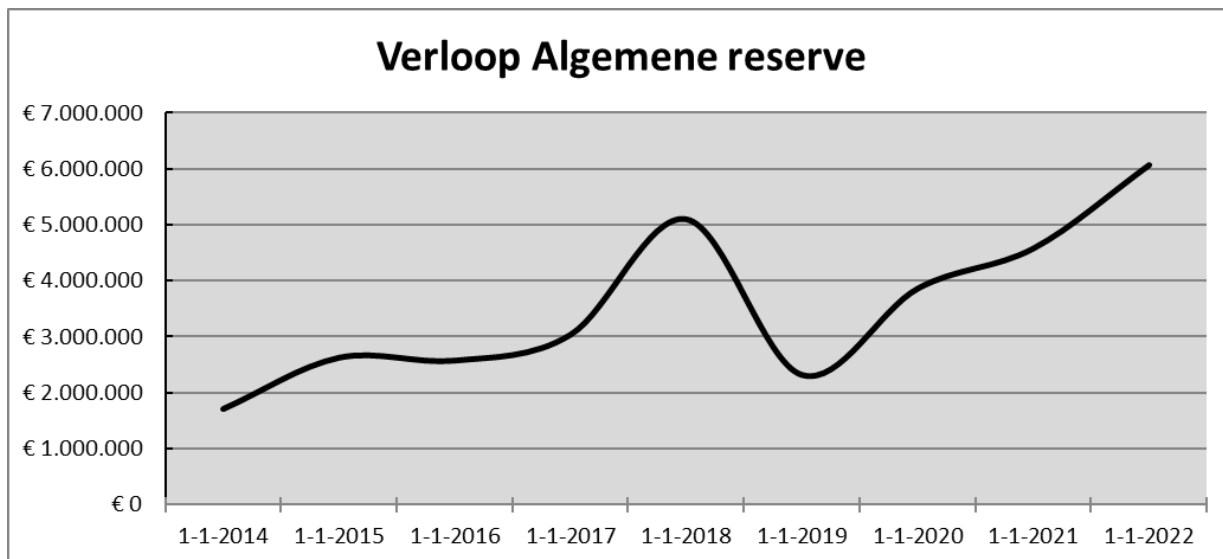
Raadsbesluit Slopen basisschool Regenboog – d.d. 12 december 2019.

2.5 Reserves en voorzieningen

Het overzicht van de reserves en voorzieningen over de periode 1-1-2021 tot 1-1-2026 (incl. specificatie claims) treft u aan in de bijlagen B en C. Hierin zijn alle vermogensmutaties tot en met de voorjaarsnota 2021 verwerkt. In bijlage D vindt u een toelichting per reserve en voorziening. Een realisatie van het overzicht 'van voorjaarsnota 2021 naar begroting 2022' (conform paragraaf 2.1) resulteert in het volgende saldo van de Algemene Reserve:

Algemene Reserve per 1-1-2022 (cf. bijlage B)

€ 6.059.000

*Bovenstaand grafiek vertoont het verloop van de algemene reserve in de periode 2014-2022.

In vergelijking met de begroting 2021 zien we per saldo een toename van € 1.071.000 van de geprognosticeerde stand van de Algemene Reserve aan het einde van de meerjarige begrotingsperiode. De voornaamste oorzaken hiervan zijn het voordeel van de jaarrekening 2020 +/- € 1.131.000, afkoop conform overeenkomst intensieve veehouderij Langstraat IV -/- € 298.000, uitvoeringsagenda Duurzaamheid -/- € 275.000, vrijval reserve Duurzaamheid +/- € 100.000 en saldo pensioen gewezen wethouder(s) +/- € 413.000.

Ten behoeve van een stabiel financieel beleid, waarbij grote financiële uitschieters zowel in positieve als negatieve zin in enig jaar zoveel mogelijk worden gemitigeerd, worden (bestemmings)reserves en (spaar)voorzieningen gevormd. Er worden als het ware 'spaarpotjes' gevormd die in latere jaren worden ingezet ter dekking van lasten en/of projecten zodat de lasten daarvan niet op de dan lopende exploitatie drukken. Het vormen en aanwenden van (bestemmings)reserves en (spaar)voorzieningen dient echter wel op een verantwoorde basis te geschieden zodat er:

- voldoende dekkingsmiddelen overblijven om eventuele onvoorziene tegenvallers in de toekomst op te vangen;
- niet onnodig veel potjes worden gevormd waardoor de financiële ruimte in de begroting en/of exploitatie te zeer wordt ingeperkt.

De gemeente Boekel houdt rekening met een vaste reserve van circa € 1.000.000. In de nota Financieel Beleid 2021 is dit bedrag als vaste ondergrens bepaald. Dit bedrag is bedoeld om onvoorziene tegenvallers op te kunnen vangen. Voor reguliere aanspraken op het eigen vermogen zijn bestemming reserves gevormd die een bepaalde vooropgestelde bestemming hebben, bijvoorbeeld het fonds Kunst & Cultuur.

Voor meer en gedetailleerdere informatie met betrekking tot de reserves en de voorzieningen wordt verwezen naar de volgende bijlagen:

Bijlage B	Overzicht van reserves en voorzieningen
Bijlage C	Specificatie mutaties reserves en voorzieningen
Bijlage D	Toelichting op de gevormde reserves en voorzieningen

2.6 Baten en lasten programma's / taakvelden

De diverse programma's zijn opgebouwd uit de gemeentelijke taakvelden, gebaseerd op de indeling zoals deze door het Rijk is voorgeschreven.

Voor inzicht in de baten en lasten op programma / taakveld niveau, wordt verwezen naar de ter inzage gelegde financiële begroting, bestaande uit de volgende onderdelen:

- Recapitulatie van de baten en lasten per programma, inclusief het geraamde resultaat voor en na bestemming, inclusief toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves;
- Recapitulatie van de baten en lasten per programma (splitsing Algemene dekkingsmiddelen, Overhead, Heffing VPB en Onvoorzien), inclusief het geraamde resultaat voor en na bestemming, inclusief toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves;
- Recapitulatie van de baten en lasten per taakveld, inclusief het geraamde resultaat voor en na bestemming, inclusief toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves;
- Specificatie per programma van de taakvelden, kostenplaatsen en kostensoorten voor het realisatie jaar 2020.
- Specificatie per programma van de taakvelden, kostenplaatsen en kostensoorten voor het jaar 2021 inclusief mutaties voorjaarsnota 2021.
- Specificatie per programma van de taakvelden, kostenplaatsen en kostensoorten voor de jaren 2022 tot en met 2025.

3.1 Programma A. Bestuur en ondersteuning & Veiligheid

Portefeuillehouder

- C. van den Elsen

Waar gaat dit programma over?

Het programma gaat over veiligheid; openbare orde en veiligheid, rampen en crisissen, toezicht en handhaving, maar ook over informatiebeveiliging en privacybescherming. De inwoners van Boekel mogen erop vertrouwen dat hun gegevens veilig zijn. Daarnaast gaat het programma ook over dienstverlening en ondersteuning van het bestuur, bedrijfsvoering aspecten en de belangrijkste inkomsten van de gemeente Boekel de algemene uitkering en de OZB.

Onder dit programma vallen de volgende taakvelden:

- Bestuur (raad, college, burgemeester, raadscommissies, regionale samenwerkingen, voorlichting, accountantscontrole).
- Burgerzaken (rijbewijzen, paspoorten en burgerschap, leges, verkiezingen, referenda).
- Beheer overige gebouwen (beheer, verhuur, instandhouding van gebouwen, gronden en landerijen die de gemeente in bezit heeft en niet in exploitatie neemt).
- Ondersteuning en organisatie (overheadkosten: loonkosten overhead, ICT-kosten, huisvestingskosten, uitbestedingskosten bedrijfsvoering, bestuursondersteuning).
- Treasury (financiering, beleggingen, dividenden etc.).
- OZB (uitvoering wet WOZ).
- Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds.
- Overige baten en lasten (stelposten, taakstellenden bezuinigingen, mutaties reserves, VPB etc.).
- Crisisbeheersing en brandweer (brandbestrijding, preventie, rampenbestrijding).
- Openbare orde en veiligheid (integraal veiligheidsbeleid, toezicht en handhaving openbare orde, aanpak ondermijning, preventie, APV, politie/Boa's, buurtpreventie).
- Stelsel van basisregistraties
- Informatiebeveiliging en privacybescherming

Wat willen wij bereiken in 2022, wat zijn de beoogde maatschappelijke effecten?

- De inwoners van Boekel activeren en zo onafhankelijk mogelijk maken van de (gemeentelijke) overheid, door de verantwoordelijkheid voor de fysieke en sociale leefomgeving zoveel als mogelijk, op een verantwoorde manier, bij de inwoners te laten.
- De sociale samenhang en leefbaarheid van de Boekelse gemeenschap versterken en de zelfstandigheid behouden.
- Een effectieve, betrouwbare en efficiënte dienstverlening richting de Boekelse inwoners tegen zo laag mogelijke kosten.
- Een gezonde vermogenspositie.
- Reëel sluitende meerjarenbegrotingen t/m 2025.
- Brandbestrijding en preventie goed op orde hebben.
- Rampenbestrijding: zorgen dat de organisatie is toegerust op de aanpak van crises en rampen.
- Voeren van Integraal veiligheidsbeleid.
- Toezicht en handhaving openbare orde.
- Preventie.
- Handhaving APV.
- Bescherming van informatie en privacygevoelige gegevens van de burgers.
- Verdere ontwikkeling van de digitale dienstverlening en informatiebeveiliging.
- We bereiden ons voor op de Samenhangende Objectenregistratie (SOR).
- We houden grip op de financiële impact van de Corona crisis.
- Betrekken jeugd bij ontwikkelingen
- Ondanks het uitstellen van de inwerkingtreding van de Omgevingswet (inwerkingtreding Omgevingswet gepland op 1 juli 2022), wordt in 2021 de eerste software aangesloten aan het Digitale Stelsel Omgevingswet. Boekel wil de inwoners tijdig, digitaal, gedegen en veilig kunnen bedienen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2022?

- Uitvoering van het laatste jaar van het huidige collegeprogramma 2018-2022.
- Vastelling nieuw collegeprogramma 2022-2026.

- Organisatie van de gemeenteraadsverkiezingen.
- Functioneren als een gemeentelijke regie organisatie die niet overnemend is, maar faciliteert en zo nodig ondersteunt.
- Het op orde houden van de financiële positie van de gemeente Boekel.
- Bij bovenlokale onderwerpen de meerwaarde van het (regionale) samenwerken opzoeken.
- Brandweer Brabant Noord zorgt voor uitvoering van de brandbestrijding en preventie. De gemeente Boekel draagt hier financieel aan bij. De gemeente Boekel stuurt hier op via het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio en door periodiek overleg met vertegenwoordigers van de brandweer.
- Rampenbestrijding vindt plaats door vier partijen: de politie, de brandweer, de GHOR (geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de Regio), en gemeenten in Brabant Noordoost. De gemeentelijke taken op het gebied van rampenbestrijding worden via bevolkingszorg door de gemeenten in de regio Brabant-Noord gezamenlijk opgepakt.
- Uitvoering geven aan het Integraal Veiligheidsbeleid Maas & Leijgraaf.
- Planmatig wordt samengewerkt op basis van het beleidsplan Toezicht en Handhaving Fysieke leefomgeving. Het toezicht en de handhaving openbare orde vindt plaats door de gemeente, boa's en de politie. Zaken die bestuursrechtelijk opgepakt kunnen worden, worden opgepakt: denk hierbij aan feiten die gerelateerd zijn aan de APV en bijvoorbeeld het sluiten van panden waarin drugs wordt gevonden (Opiumbeleid).
- De APV wordt up-to-date gehouden en indien nodig aangepast.
- De boa's voeren hun taken op het gebied van controleren in de blauwe zone en APV-gerelateerde feiten uit. Invulling van de boa-capaciteit vindt plaats door middel van inhuur bij de gemeente Uden.
- De aanpak van ondermijning wordt uitgevoerd middels het programmaplan 2022-2024 ondermijning Maas & Leijgraaf. Coördinatie en afstemming verloopt onder andere via het signaleringsoverleg, het informatieknoppunt ondermijning en via de ambtenaar openbare veiligheid met de regionale projectleider ondermijning. Met de andere gemeenten van basisteam Maas en Leijgraaf, politie, Openbaar Ministerie en Belastingdienst worden gezamenlijke projecten opgestart en uitgevoerd.
- Verdere voorbereidingen m.b.t. de implementatie rechtmatigheidsverklaring door gemeente m.i.v. verslagjaar 2022.
- Implementatie Wet Digitale Overheid.
De reikwijdte en het doel van de wet is; het verbeteren van de digitale overheid door standaarden voor elektronisch verkeer, regels over informatieveiligheid en over de toegang van burgers en bedrijven tot online dienstverlening bij de (semi)overheid, verplicht te stellen.
- Voorbereiding en implementatie Omgevingswet per 1 juli 2022.
- We richten onze digitale werkomgeving flexibel in. Informatiesystemen worden gemigreerd naar de cloud (Software as a Service). Dit maakt dat we sneller kunnen schakelen en maakt tijd en plaats onafhankelijk werken beter mogelijk.
- De structurele en incidentele financiële impact van de corona wordt gemonitord en daar waar mogelijk ter compensatie aangeboden aan het Rijk.
- Verder implementeren van de jeugdadviesraad.

Verbonden partijen (zie paragraaf 4.7 verbonden partijen)

- Brabants Historisch Informatiecentrum (BHIC)
- Belastingssamenwerking Oost-Brabant (BSOB)
- Regio Brabant Noordoost/AgriFood Capital
- Veiligheidsregio Brabant-Noord
- Zorg en Veiligheidshuis Brabant Noordoost

Overige partijen

- Tasforce-RIEC Brabant-Zeeland (Regionaal Expertise en InformatieCentrum)

Beleidsindicatoren (zie bijlage J)

- Formatie
- Bezetting
- Apparaatskosten
- Externe inhuur
- Overhead
- Verwijzingen Halt
- Winkeldiefstallen
- Gewelddsmisdrijven
- Diefstallen uit woning
- Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)

Wat mag het kosten?

Totale lasten en baten	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Totale lasten	8.087.000	6.700.000	7.005.000	7.058.000	7.454.000	7.776.000
Totale baten	18.679.000	17.488.000	18.505.000	18.618.000	18.988.000	19.361.000
Saldo voor bestemming	10.593.000	10.788.000	11.500.000	11.560.000	11.534.000	11.585.000
Mutaties reserves	417.000	297.000	-	-	-	-
Saldo na bestemming	10.176.000	10.491.000	11.500.000	11.560.000	11.534.000	11.585.000

3.2 Programma B. Verkeer en vervoer

Portefeuillehouder

- M. Tielemans

Waar gaat dit programma over?

Het programma gaat over de bereikbaarheid en de verkeersveiligheid van de gemeente Boekel.

Wat willen wij bereiken in 2022, wat zijn de beoogde maatschappelijke effecten?

Inwoners, bedrijven en overige gebruikers zijn tevreden over de inrichting, functioneren en het beheer en onderhoud van de totale openbare ruimte.

- Bereikbaarheid.
De wegenstructuur van de gemeente Boekel is dusdanig ingericht dat de bereikbaarheid gewaarborgd is. Hierdoor wordt de gemeente een aantrekkelijke plek om te verblijven en recreëren.
- Leefbaarheid en veiligheid.
Het verkeer veroorzaakt voor bewoners en gebruikers zo min mogelijk onveilige situaties, hinder van geluid of slechte luchtkwaliteit. De inrichting is zodanig dat een veilig gebruik wordt gestimuleerd.
- Toekomstbestendig.
De openbare ruimte is toekomstbestendig samen met onze burgers creëren we een duurzame, groene, gezonde en toekomstbestendige inrichting van de openbare ruimte.

Wat gaan we daarvoor doen in 2022?

Verkeer en vervoer dient de leefbaarheid en bereikbaarheid. Een belangrijk aspect daarbij is dat het bijdraagt aan de (kansen voor) economische ontwikkeling.

- Bereikbaarheid voor iedereen, daarbij aandacht voor een adequaat openbaar vervoer dan wel alternatieven.
 - Opstellen mobiliteitsvisie en gemeentelijk verkeer -en vervoersplan gemeente Boekel.
 - Regionaal wordt gekeken naar een goede aansluiting van de N605 op de N264 (rondweg zuid Uden). Daarbij stellen wij het belang van een goede verkeerskundige ontsluiting voorop. We hebben begrip voor de bijkomende vraagpunten aangaande de leefbaarheid van Volkel maar zien dat als een secundaire opdracht voor Provincie en gemeente Uden.
 - Door ontwikkelen van de pilot "Ritjes in Boekel" waarmee we proberen invulling te geven aan een laagdrempelige lokale oplossing voor vervoersvragen.
- Leefbare en veilige omgeving
 - Continuëren regionale samenwerking in het ambtelijk overleg "Duurzaam bereikbaar" Regio Noord Oost Brabant (RNOB). Op het gebied van verkeer en mobiliteit afstemming om te borgen dat de aansluiting op de regio logisch en efficiënt is ingericht.
 - Uitvoering convenant verkeersveiligheid "Nul verkeersdoden" met als doel een gerichte, risicogestuurde, aanpak om de verkeersveiligheid op een beter niveau te krijgen.
 - Samen met VVN afdeling Boekel/Venhorst worden educatieve verkeersveiligheidsprojecten georganiseerd.
 - Uitvoeren snelheidsverlagende maatregelen op de Kluisstraat te Huize Padua, na vaststelling raad oktober 2021.
 - Samen met de scholen, verkeersouders en handhaving rond het Kindpark te werken aan een structurele borging van de verkeersveiligheid.
- Toekomstbestendig
 - Overleg met de provincie Noord Brabant over het openbaar vervoer en overleg met het Servicepunt regiotaxi over alternatieven voor ontbrekend openbaar vervoer, dit steeds meer vanuit het oogpunt / aanpak van gedeelde mobiliteit
 - Voorbereiden aanpassingen St. Agathaplein t.b.v. ontwikkelingen aan de Zuidwand.
 - Laadpaalinfrastructuur.

Verbonden partijen (zie paragraaf 4.7 verbonden partijen)

- Gemeenschappelijke Regeling Kleinschalig Collectief Vervoer (GR-KCV/Regiotaxi)

Overige partijen

- Provincie Noord Brabant (concessiehouder openbaar vervoer)
- Ambtelijk overleg “Duurzaam bereikbaar”, Regio Noord Oost Brabant (RNOB)
- De lokale partners van VVN
- Partners verkeersveiligheidsoverleg “Kindpark”
- ZLTO
- Flying Kiwi inzake de pilot “Ritjes in Boekel”.

Beleidsindicatoren (zie bijlage J)

- Niet van toepassing

Wat mag het kosten?

Totale lasten en baten	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Totale lasten	1.197.000	960.000	1.136.000	1.156.000	1.167.000	1.221.000
Totale baten	314.000	72.000	67.000	67.000	67.000	67.000
Saldo voor bestemming	-883.000	-889.000	-1.069.000	-1.089.000	-1.099.000	-1.154.000
Mutaties reserves	-	-	-	-	-	-
Saldo na bestemming	-883.000	-889.000	-1.069.000	-1.089.000	-1.099.000	-1.154.000

3.3 Programma C. Economie & VHROSV*

* Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing

Portefeuillehouder

- M. Buijsse
- M. Tielemans

Waar gaat dit programma over?

Het programma gaat over het bevorderen van de economische activiteiten en het verbeteren van de structuur voor zowel het buitengebied, de bedrijventerreinen en centrum. Boekel moet een innovatieve en actieve plattelandsgemeente zijn met een goede balans en samenhang tussen de fysieke omgeving, sociaal maatschappelijke effecten en economische vooruitgang.

Het bebouwen en inrichten van het grondgebied wordt afgestemd op de lokale behoeften van alle doelgroepen waarbij het in de gemeente Boekel prettig leven is en er voldoende voorzieningen zijn voor alle leeftijds categorieën.

In de arbeidsmarktregio Noordoost Brabant Werkt! zijn economie en de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt verbindende, versterkende en communicerende pijlers. Maar ook de combinatie Economie en Duurzaamheid zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Wat willen wij bereiken in 2022, wat zijn de beoogde maatschappelijke effecten?

- Het behouden en bevorderen van werkgelegenheid.
- Het behouden en waar nodig verbeteren van de leefbaarheid in de gemeente.
- Het bevorderen van de welvaart in economische en sociale zin.
- Transitie in de landbouw resulterend in een meer duurzame sector.
- Ruimte voor omschakeling en herontwikkeling in het buitengebied in samenhang met verbeteren van de omgevingskwaliteit.
- Het verbeteren van de bereikbaarheid zowel fysiek als digitaal.
- Realiseren van voldoende woningbouw voor alle doelgroepen.
- Realiseren van voldoende bedrijventerrein.
- Een praktisch en toekomstbestendig hulpmiddel voor de burger dat zorgt voor helderheid over bouw mogelijkheden.
- Een samenleving waar het goed wonen is, waar het voorzieningenniveau op orde is en die volop kansen biedt voor werk.
- Opening Mobiliteitscentrum Meierijstad – Boekel – Bernheze.
- Regionale ontwikkelopgave – lokaal bouwen voor ‘wonen met zorg/begeleiding’.
- Implementatie Partnership gemeenten – IBN (pilot scenario 3 met Meierijstad).
- Uitvoeringsdocument ‘Intentie overeenkomst gemeente Boekel – GGZ Oost Brabant’ inzake gebiedsvisie Huize Padua.

Wat gaan we daarvoor doen in 2022?

- Invulling geven aan de Gebiedsvisie Centrum Boekel.
- Uitvoering geven aan het plan Zuidwand aan het Sint Agathaplein.
- Uitgifte bouw kavels woningbouw.
- Meewerken aan ontwikkelingen in het kader van Vitaal Buitengebied Boekel.
- Faciliteren sloop van ongewenste bebouwing in het buitengebied.
- Gebiedsproces om te komen tot een goed woon- en leefklimaat in buurtschap De Elzen.
- Faciliteren circulaire en grondgebonden landbouw.
- Toeristische en recreatieve ontwikkelingen stimuleren en versterken.
- Uitvoering geven aan het bestemmingsplan Voskuilen, Venhorst
- Ontwikkelen van gefaseerde woningbouwlocatie De Burgt.
- Invulling geven aan de Ontwikkelingsvisie Dorpsmantel Noord West voor bedrijventerrein Lage Raam en woningbouwprojecten Tuinstraat en Schutboom.
- Actualiseren van de komplannen door middel van een Omgevingsplan.
- Starten met gebiedsvisie Kraaiendonk.
- Starten met het opstellen van een economisch beleidsplan.

Verbonden partijen (zie paragraaf 4.7 verbonden partijen)

- RNOB (Regio Noordoost Brabant) / Noordoost Brabant Werkt!
- Brabant Water N.V.
- IBN

Overige partijen

- Ondernemersvereniging Boekel (OV Boekel)
- Peelrand Wonen
- Zlto
- Regiogemeenten
- Provincie
- Samenwerking gemeente Meierijstad – Boekel – Bernheze (Dienstverleningsovereenkomst)
- Huize Padua / GGZ Oost Brabant

Beleidsindicatoren (zie bijlage J)

- Functiemenging
- Vestigingen (van bedrijven)
- Gemiddelde WOZ waarde
- Nieuw gebouwde woningen
- Demografische druk
- Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden
- Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden

Wat mag het kosten?

Totale lasten en baten	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Totale lasten	9.112.000	10.110.000	16.164.000	9.598.000	10.283.000	6.958.000
Totale baten	9.424.000	10.130.000	16.017.000	9.435.000	10.196.000	6.827.000
Saldo voor bestemming	312.000	20.000	-147.000	-163.000	-88.000	-131.000
Mutaties reserves	15.000	-	-	-	-	-
Saldo na bestemming	297.000	20.000	-147.000	-163.000	-88.000	-131.000

3.4 Programma D. Onderwijs & Sport, cultuur en recreatie

Portefeuillehouder

- H. Willems
- M. Tielemans

Waar gaat dit programma over?

Het programma gaat over het faciliteren van een evenwichtig onderwijsaanbod, afgestemd op de lokale behoefte en in samenhang met de directe omgeving. Het faciliteren van een uitgebreid sportaanbod met daarin een stimulans voor onze inwoners om actief deel te nemen. Het faciliteren van de culturele ontwikkeling van de gemeenschap en het bevorderen van het recreatieve gebruik van onze buitenruimte. Veel van deze activiteiten worden feitelijk verzorgd door lokale verenigingen en organisaties. Die zijn van groot belang voor de leefbaarheid van onze kernen. Hierdoor kunnen we ontspannen middels sport en spel, genieten van muziek en toneel, onszelf ontwikkelen door onderwijs, kunst, fietsen en wandelen door de natuur. Om dit in stand te houden zijn veel vrijwilligers actief. Deze willen wij ondersteunen en helpen.

Wat willen wij bereiken in 2022, wat zijn de beoogde maatschappelijke effecten?

- Een leven lang leren met goede onderwijsvoorzieningen van voorschools tot en met volwasseneneducatie.
- Basisonderwijs, met een goede aansluiting op vervolgonderwijs.
- Voorkomen voortijdig schoolverlaten en aansluiting op de arbeidsmarkt.
- Een maatschappelijk actieve bibliotheekvoorziening, ter versterking van (digitale) basisvaardigheden, leesbevordering, kennis en informatie, Taalhuis Boekel
- Een florerend verenigingsleven dat met inzet van veel vrijwilligers zorgt voor een breed aanbod van activiteiten.
- Het stimuleren van verenigingen om aanbod te ontwikkelen voor bepaalde doelgroepen en samenwerking met elkaar te zoeken.
- Het stimuleren van een positieve sport- en beweegcultuur bij alle sportverenigingen en sportaanbieders.
- Goed onderhouden kunstwerken binnen de gemeente Boekel waar inwoners en bezoekers van kunnen genieten.
- Goed onderhouden accommodaties waar inwoners van de gemeente Boekel kunnen deelnemen aan sportieve en culturele activiteiten.
- Een gemeente brede verbetering van het recreatief fietsen en wandelen in Boekel.
- Het unieke landschap rondom de Peelrandbreuk zichtbaar en beleefbaar maken zowel lokaal als regionaal.
- De gemeente Boekel zowel lokaal als regionaal meer op de kaart zetten door de samenwerking met de regio op te zoeken.

Wat gaan we daarvoor doen in 2022?

- Voortzetting onderwijsachterstandenbeleid met lokale partners: voor- en voorschoolse educatie, leesbevordering, bibliotheek op school, peuterwerk – voortzetting met lokale partners.
- Coördinatie passend onderwijs: regionaal met samenwerkingsverbanden passend onderwijs, lokaal goede aansluiting voorschool en jeugdhulpverlening.
- Uitvoering leerplicht: door regionaal bureau leerplicht BNO.
- Voorkomen voortijdig schoolverlaten: door regionaal bureau leerplicht, samenwerkingsverbanden passend onderwijs.
- Volwasseneneducatie ten behoeve van participatie en bestrijding laaggeletterdheid.
- Uitvoering beleidsplan bibliotheek De Lage Beemden met partners
- Uitvoering leerlingenvervoer in regionaal verband.
- Vaststellen van de nieuwe verordening leerlingenvervoer.
- Uitvoering geven aan het onderhoudsplan voor de kunstwerken binnen de gemeente Boekel.
- Uitvoering geven aan het meerjaren onderhoudsplan binnen de gemeente Boekel.
- Het buitengebied aantrekkelijker maken voor toeristen en recreanten, bijvoorbeeld kwaliteitsimpuls van het recreatief fietsen en wandelen.
- Oprichten van een platform voor toeristisch-recreatieve ondernemers.
- Uitvoering geven aan het sport- en beweegakkoord.

- Samenwerking tussen sportverenigingen, beweegaanbieders en maatschappelijke partners stimuleren. Dit doen we door onder andere het organiseren van thema-avonden.
- Het aanbieden van cursusaanbod gericht op positieve sport- en beweegcultuur en jeugd, twee van de pijlers uit het vastgestelde sport- en beweegakkoord.
- Sport meer als middel in gaan zetten, bijvoorbeeld binnen het Sociaal Domein.
- Het landschap zodanig inrichten dat het wijstverschijnsel en de bijbehorende peelrandbreuk zichtbaar en beleefbaar wordt gemaakt.
- Middels de samenwerking Geopark Peelhorst en Maasvallei te komen tot een Geopark waarbij de natuurlijke, educatieve en recreatief toeristische waarde van de Peelrandbreuk verder benut kan worden.
- In samenwerking met de regio Noord-Oost Brabant gezamenlijke verhaallijnen ontwikkelen. Dit resulteert in producten zoals themaroutes en arrangementen voor de toeristen.

Verbonden partijen (zie paragraaf 4.7 verbonden partijen)

- Leerplicht en Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RBL BNO)

Overige partijen

- Stichting GOO; Opvang en Primair Onderwijs
- Stichting SAAM Onderwijs
- Vereniging van eigenaren Octopus
- Stichting Binnensport Boekel
- Stichting Gemeenschapshuis Venhorst
- Nia Domo
- Bibliotheek de Lage Beemden
- Sport- en cultuurverenigingen
- Beweegaanbieders
- KBO
- Stichting d'n Eik
- Visit Brabant (incl. vrijwilligers)
- Werkgroep Geopark Peelhorst en Maasvallei
- VVV Noord-Oost Brabant

Beleidsindicatoren (zie bijlage J)

- Absoluut verzuim
- Relatief verzuim
- Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)
- % Niet-wekelijkse sporters

Wat mag het kosten?

Totale lasten en baten	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Totale lasten	2.815.000	2.490.000	2.617.000	2.609.000	2.613.000	2.607.000
Totale baten	1.085.000	411.000	415.000	401.000	401.000	401.000
Saldo voor bestemming	-1.731.000	-2.079.000	-2.202.000	-2.208.000	-2.211.000	-2.206.000
Mutaties reserves	-4.000	-	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000
Saldo na bestemming	-1.727.000	-2.079.000	-2.196.000	-2.202.000	-2.205.000	-2.200.000

3.5 Programma E. Sociaal domein

Portefeuillehouder

- H. Willems

Waar gaat dit programma over?

Het Sociaal Domein betreft alle organisaties, diensten en voorzieningen in Boekel die onze inwoners ondersteunen, de leefbaarheid vergroten en de participatie (het meedoen) bevorderen. Het gaat hier over het welzijn van onze inwoners, de zelfredzaamheid en samenredzaamheid. Aangevuld met de gemeentelijke vangnetvoorzieningen voor onze meest kwetsbare inwoners. Daarbij is onderscheid te maken tussen voorzieningen: van sociale basisvoorzieningen, eerstelijns zorg/ondersteuning, tweedelijns zorg / ondersteuning tot bescherming en veiligheid.

Wat willen wij bereiken in 2022, wat zijn de beoogde maatschappelijke effecten?

Kwetsbare inwoners met ondersteunings-, zorg- en/of werk- en inkomensvragen kunnen een beroep doen op de gemeente, waarbij:

- Iedereen prettig kan blijven wonen, werken en leven. Inclusief onze kwetsbare inwoners zoals kinderen, ouderen, vluchtelingen/statushouders, mensen met een minimum inkomen en mensen met een lichamelijke, psychiatrische, verstandelijke- of een arbeidsbeperking.
- Iedereen mogelijk heeft om mee te (blijven) doen in onze samenleving.
- Iedereen zo lang mogelijk zelfstandig kan blijven wonen.
- Iedereen de ondersteuning of zorg krijgt die zij nodig heeft, die:
 - Zo nauw mogelijk aansluit op hun persoonlijke (thuis)situatie, mogelijkheden en netwerk.
 - Zo tijdelijk, dichtbij en eenvoudig mogelijk is ingericht en zo specifiek en langdurig als noodzakelijk.
 - Het zelf oplossend vermogen van onze inwoners en de Boekelse gemeenschap vergroot.
 - Gekenmerkt wordt door een opbouw in verantwoordelijkheden: van eigen verantwoordelijkheid, sociale verantwoordelijkheid en professionele verantwoordelijkheid.
 - Problemen integraal aanpakt en in samenhang is met het aanbod van ondersteuning en zorg.
 - Oplossingen inzet in volgorde van beschikbaarheid van voorzieningen: algemene – collectieve – individuele voorzieningen.
 - In goede samenwerking tussen en met professionals, vrijwilligers, mantelzorgers en inwoners tot stand komt.
 - Als uitgangspunt heeft *'één gezin, één plan'*.
- Iedereen die anderen zorg of hulp (willen) biedt, daarvoor alle ruimte en steun krijgt.
- Ruimte en stimulansen voor initiatieven mogelijk zijn.

Wat gaan we daarvoor doen in 2022?

- In 2022 blijven we investeren in de integrale samenwerking in het Sociaal Domein
- Doorontwikkeling van het Dorpsteam en het versterken van de zichtbaarheid middels het verhuizen van het Dorpsteam naar 't Stappertje.
- De nieuwe inkoopsystematiek Jeugdhulp in praktijk brengen.
- Uitvoering geven aan de regionale ontwikkelagenda Opvang, ondersteuning en zorg voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid en uitvoering geven aan de lokale doorvertaling hiervan.
- Lokaal de implementatie borgen van de doorontwikkeling beschermd wonen, wonen met zorg / wonen met begeleiding
- Uitbreiding van de pilot 'begeleid wonen voor jongeren' samen met Peelrand Wonen
- Uitvoering geven aan de taken die gekoppeld zijn aan de Wet verplichte GGZ, het meldpunt, verkennend onderzoek, hoorplicht en werkafspraken met ketenpartners.
- We geven een vervolg aan het Transformatieproject Jeugdzorg. Deze volgende fase is gericht op het borgen van de behaalde resultaten, het oppakken van kansen en oplossen van knelpunten.
- Bij de (regionale) inkoop van zorg en welzijn sturen op een sterke regievoering, kwaliteit van zorg en ruimte voor het bieden van lokaal maatwerk.
- Verdere uitwerking van preventie- en vroegsignalering-en het versterken van de voorliggende voorzieningen / 0^e en 1^e lijn.
- Invulling geven aan de Veranderopgave Inburgering.
- Invulling geven aan scenario 3 binnen het partnership met IBN, Meierijstad en Bernheze.
- Vaststelling nieuwe Verordening Jeugdhulp

- Vaststelling nieuwe overeenkomst met ONS Welzijn
- De gevolgen van de Corona crisis blijven volgen en daar waar nodig en mogelijk ondersteuning bieden.

Verbonden partijen (zie paragraaf 4.7 verbonden partijen)

- Werkvoorzieningschap Noordoost Brabant
- Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant Noordoost
- GGD Hart voor Brabant
- Centrumregeling Wmo Brabant Noordoost-oost
- Centrumregeling Jeugdhulp Noordoost-Brabant
- Zorg- en veiligheidshuis Brabant Noordoost (ZVH BNO)
- Regio Noordoost Brabant

Overige partijen

- Adviesraad Sociaal Domein (ASD)
- Ons Welzijn
- Gemeente Meierijstad
- IBN
- GGZ Oost-Brabant
- Veilig thuis
- Vluchtelingenwerk Boekel

Beleidsindicatoren (zie bijlage J)

- Banen
- Jongeren met een delict voor de rechter
- Kinderen in uitkeringsgezinnen / Kinderen in armoede
- Netto arbeidsparticipatie
- Werkloze jongeren
- Personen met een bijstandsuitkering
- Personen met een lopend re-integratietraject
- Jongeren met jeugdhulp
- Jongeren met jeugdbescherming
- Jongeren met jeugdreclassering
- Cliënten met een maatwerkarrangement WMO

Wat mag het kosten?

Totale lasten en baten	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Totale lasten	9.655.000	8.686.000	8.948.000	8.951.000	8.976.000	8.927.000
Totale baten	2.423.000	1.611.000	1.618.000	1.617.000	1.617.000	1.617.000
Saldo voor bestemming	-7.232.000	-7.075.000	-7.330.000	-7.334.000	-7.359.000	-7.310.000
Mutaties reserves	-	-	-	-	-	-
Saldo na bestemming	-7.232.000	-7.075.000	-7.330.000	-7.334.000	-7.359.000	-7.310.000

3.6 Programma F. Volksgezondheid en milieu

Portefeuillehouder

- M. Buijsse
- M. Tielemans
- H. Willems

Waar gaat dit programma over?

Het programma volksgezondheid en milieu heeft als doel dat alle inwoners in de gemeente Boekel leven, wonen en werken in een gezonde en veilige omgeving. Er wordt gestreefd naar een duurzame samenleving waarbij een gezonde leefstijl wordt gestimuleerd, de kwaliteit van de leefomgeving verbetert en een circulaire economie centraal staat.

Wat willen wij bereiken in 2022, wat zijn de beoogde maatschappelijke effecten?

- Verdere uitvoering geven aan het schone lucht akkoord.
- In de uitvoering willen we meer nadruk leggen op positieve gezondheid, waarbij aandacht is voor het bevorderen van de volksgezondheid van alle inwoners en het stimuleren van zelfregie.
- De innovatiekracht en efficiëntie van de GGD Hart voor Brabant in stand houden en waar nodig verbeteren, zodat de dienstverlening richting onze inwoners optimaal is.
- Voldoen aan de zorgplichten zoals beschreven in het BRP en vGRP, dit betreft onder andere het inzamelen en transporteren van afvalwater en bestrijden van verontreiniging van het oppervlaktewater.
- Samenwerking met regiogemeenten in de watersamenwerking As50+ met als doel de gezamenlijke middelen dusdanig in te zetten dat deze maximaal renderen.
- Invulling geven aan de transitie duurzame veehouderij van de provincie Noord-Brabant en de warme sanering veehouderij.
- De knelpunten betreffende een te hoge geurbelasting aanpakken en de belasting op de bebouwde kommen terugdringen.
- Streven naar een circulaire economie op het gebied van afval en hergebruik van grondstoffen.
- Het ontstaan van zwerfafval bestrijden en het netwerk met vrijwilligers uitbreiden.

Wat gaan we daarvoor doen in 2022?

- We gaan uitvoering geven aan de lokale gezondheidsnota 2021-2024. De uitvoering bestaat onder andere uit activiteiten op het gebied van middelenpreventie, psychische gezondheid, stimulering van een gezonde leefstijl en een gezonde leefomgeving.
- Inzetten op preventie voor de doelgroep 45-60 jaar, door het organiseren van een fittest.
- Uitvoeren pilot gezondheid landelijk gebied.
- Het ontkoppelen van huishoudens van het RWA afvoer, opvangen op eigen terrein, nieuwbouw dient hieraan te voldoen, t.b.v. klimaatbestendig maken van de gemeente.
- Het klimaatbestendig inrichten van de wijk Bosberg (afkoppelen van het hemelwater van het gemengde rioolstelsel in de wijk, tegengaan van hittestress en bevorderen biodiversiteit).
- Het uitvoeren van onderhoud aan het rioolstelsel.
- Project operatie Steenbreek doorzetten t.b.v. van het klimaatbestendig maken van de gemeente Boekel.
- Door de realisatie van de randweg wordt de lucht in de gemeente gezonder, en meer leefbaar doordat er minder vervoer door de kern van Boekel zal gaan.
- Uitvoering geven aan de actiepunten die volgen uit het nieuwe duurzaamheidsplan, inclusief agenda.
- Door middel van keukentafelgesprekken met veehouders is bekeken wat de beste toekomstperspectieven zijn voor de ondernemers en de gemeente Boekel. Door het aanpassen van bedrijfsvoeringen en/of het omzetten van bedrijven wordt invulling gegeven aan de transitie duurzame veehouderij en de warme sanering varkenshouderij. Door deze actieve aanpak wordt de leefbaarheid in het buitengebied verbeterd.
- Regio noord oost Brabant heeft via een regiodeal subsidie verworven voor het vitaliseren van het buitengebied. Ook zijn er op gemeentelijk niveau afspraken bestendig met de Ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor Ruimte van de provincie Noord-Brabant.
- Samen met de gemeenschappelijke regeling Afvalinzameling Land van Cuijk en Boekel wordt gewerkt aan een visiedocument Circulaire Economie met daarin kaders om te komen tot een hogere percentage hergebruik van grondstoffen en het terug dringen van restafval.

- Door middel van het inzetten van de BeestenBende proberen we kinderen bewustwording bij te brengen over zwerfafval. Daarnaast blijven we eveneens de volwassenen vrijwilligers die zwerfafval willen rapen stimuleren en zeker waarderen.

Verbonden partijen (zie paragraaf 4.7 verbonden partijen)

- GGD Hart voor Brabant
- Regionale Ambulance Voorziening (RAV)
- Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)
- Gemeenschappelijke Regeling Afvalinzameling Land van Cuijk en Boekel (GR Afvalinzameling)

Overige partijen

- Watersamenwerking As50+
- Hermes Groep (OV)
- BeestenBende

Beleidsindicatoren (zie bijlage J)

- Omvang huishoudelijk restafval
- Hernieuwbare elektriciteit

Wat mag het kosten?

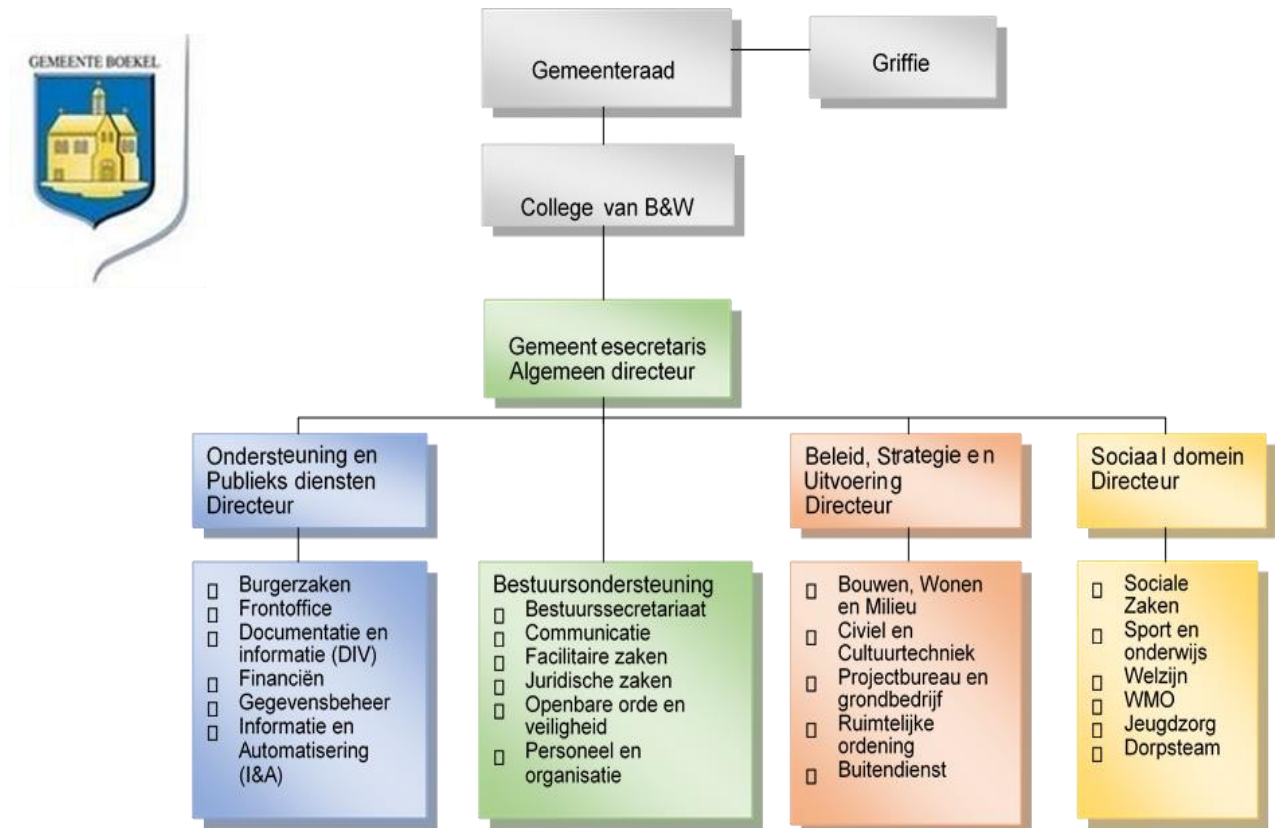
Totale lasten en baten	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Totale lasten	3.518.000	3.005.000	3.052.000	3.122.000	3.180.000	3.237.000
Totale baten	2.846.000	2.226.000	2.293.000	2.350.000	2.397.000	2.446.000
Saldo voor bestemming	-672.000	-779.000	-759.000	-773.000	-783.000	-790.000
Mutaties reserves	-41.000	-	-	-	-	-
Saldo na bestemming	-631.000	-779.000	-759.000	-773.000	-783.000	-790.000

3.7 Recapitulatiestaat begroting van baten en lasten 2022 - 2025

Omschrijving	Lasten 2022	Baten 2022	Nadelig Saldo 2022	Batig Saldo 2022	Lasten 2023	Baten 2023	Nadelig Saldo 2023	Batig Saldo 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Nadelig Saldo 2024	Batig Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Nadelig Saldo 2025	Batig Saldo 2025
A Bestuur en ondersteuning & Veiligheid	2.849.000	133.000	2.716.000		2.874.000	121.000	2.754.000		3.279.000	177.000	3.102.000		3.602.000	193.000	3.409.000	
B Verkeer en vervoer	1.136.000	67.000	1.069.000		1.156.000	67.000	1.089.000		1.167.000	67.000	1.099.000		1.221.000	67.000	1.154.000	
C Economie & VHROSV	16.164.000	16.017.000	147.000		9.598.000	9.435.000	163.000		10.283.000	10.196.000	88.000		6.958.000	6.827.000	131.000	
D Onderwijs & Sport, cultuur en recreatie	2.612.000	410.000	2.202.000		2.604.000	396.000	2.208.000		2.608.000	396.000	2.211.000		2.602.000	396.000	2.206.000	
E Sociaal domein	8.948.000	1.618.000	7.330.000		8.951.000	1.617.000	7.334.000		8.976.000	1.617.000	7.359.000		8.927.000	1.617.000	7.310.000	
F Volksgezondheid en milieu	3.052.000	2.293.000	759.000		3.122.000	2.350.000	773.000		3.180.000	2.397.000	783.000		3.237.000	2.446.000	790.000	
Algemene dekkingsmiddelen *	207.000	18.288.000		18.081.000	207.000	18.406.000		18.199.000	207.000	18.716.000		18.509.000	207.000	19.064.000		18.857.000
Overhead *	3.894.000	84.000	3.810.000		3.921.000	91.000	3.830.000		3.912.000	95.000	3.817.000		3.912.000	104.000	3.809.000	
Heffing VPB *	55.000		55.000		55.000		55.000		55.000		55.000		55.000		55.000	
Bedrag onvoorzien *	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal programma's (incl. alg.dekk.mid overhead, VPB en onvoorzien)	38.917.000	38.911.000	18.087.000	18.081.000	32.489.000	32.483.000	18.205.000	18.199.000	33.667.000	33.661.000	18.515.000	18.509.000	30.720.000	30.714.000	18.863.000	18.857.000
Toevoegingen en onttrekkingen aan de reservers per programma	5.000	11.000		6.000	5.000	11.000		6.000	5.000	11.000		6.000	5.000	11.000		6.000
Geraamd Resultaat	38.922.000	38.922.000	0	0	32.494.000	32.494.000	0	0	33.672.000	33.672.000	0	0	30.725.000	30.725.000	0	0
Structureel begrotingssaldo			0	273.000			0	10.000			0	31.000			0	66.000

* Betreffende onderdelen maken deel uit van programma A, echter dienen separaat te worden weergegeven. De wetgever heeft hiermee beoogd de transparantie en vergelijkbaarheid te bevorderen.

4.1 Organisationschema

4.1.1 Organisatiestructuur

De gemeente Boekel wil een actieve en gastvrije gemeente zijn, gekenmerkt door veiligheid, sociale cohesie en leefbaarheid.

Daar is een bepaalde soort organisatie en dito medewerkers voor nodig: de overheid is regievoerend en faciliterend en legt de verantwoordelijkheid waar mogelijk terug bij de burgers en/of instellingen.

Om de beoogde dienstverlening richting de Boekelse burger en het bedrijfsleven te verwezenlijken is gekozen voor het directiemodel.

Met het directiemodel wordt een betere afstemming tussen de diverse disciplines nagestreefd, evenals een betere balans tussen strategie en uitvoering, maar wordt vooral ook de burgergerichtheid (vraaggericht werken en 1-loketgedachte) gestimuleerd.

In Boekel is gekozen voor een variant die het publieksmodel heet. Geen onderscheid meer tussen de harde en zachte sector, maar tussen een front- en een backoffice. De afstand van de burger tot de gemeentelijke organisatie is dan leidend voor de inrichting.

4.2 Bedrijfsvoering

4.2.1 Algemeen

Organisatiedoel

Zoals al in de vorige paragraaf is omschreven, wil de gemeente Boekel een actieve en gastvrije samenleving zijn, die gekenmerkt wordt door sociale cohesie en leefbaarheid.

Dit willen we bereiken door te kiezen voor een overheid, die de verantwoordelijkheid zo veel mogelijk als verantwoord neerlegt bij haar burgers en/of instellingen.

Bovendien ziet de gemeente Boekel vergaande deregulering als een strategische opgave.

Gemeente Boekel is er voor haar burgers. Ze wil daadwerkelijk iets doen aan de kloof tussen overheid en burgers door te kiezen voor een andere rol van de overheid. Niet alleen meer transparantie en een betere communicatie, maar vooral meer zeggenschap geven aan onze burgers. Geen overheid die vooral controleert en beheerst, maar die regie voert en faciliteert. De inwoners van Boekel kunnen zelf meer vorm geven aan hun leefomgeving en toekomst. Deze eigen verantwoordelijkheid leidt tot meer respect, samenwerken en rekening houden met elkaar, de belangrijkste fundamenten voor een betere leefbaarheid.

De gemeente wil daarnaast een betrouwbare overheid zijn met een goede dienstverlening naar haar inwoners. Zij stelt zich op als een proactieve partner in de richting van haar inwoners.

Organisatiestrategie

De gemeenteraad stelt de kaders in een meerjarenperspectief vast. De organisatiestrategie is er op gericht om te werken met een kleine, regie-voerende organisatie met deskundige generalisten.

Zij dienen in te spelen op snelle maatschappelijke ontwikkelingen binnen en buiten de gemeente.

Door de regiefunctie zal bezien worden welke de efficiëntste en effectiefste manier van uitvoeren van de taken zal zijn.

Daarbij zal gekeken worden naar samenwerking met derden (gemeenten en bedrijfsleven) op contractbasis, het outsourcen, het privatiseren, maar ook, indien het belang van de inwoners dat vraagt, het zelf realiseren door de inwoners en/of omwonenden.

De ingezette weg naar verdergaande deregulering en terugdringing van de bureaucratie zal, met oog voor behoud van de integraliteit, doorgezet worden. Daarbij zal de gemeente ook de (digitale) dienstverlening en de klantcontacten verder uitbouwen.

Organisatiecompetenties

Om de hiervoor benodigde organisatie zó te bemensen dat aan de missie en de organisatiestrategie een optimale invulling kan worden gegeven, zal het management ernaar moeten streven bij elke medewerker de meest relevante competenties aanwezig te doen zijn. Deze competenties worden onderscheiden in generieke en functiespecifieke competenties.

De generieke competenties zoals vastgesteld:

- Servicegericht;
- Initiatief;
- Zelfstandig;
- Flexibiliteit.

Anderzijds behoren medewerkers te beschikken over specifieke competenties, toegespitst op de functie die zij in de organisatie hebben. Zo dient bijvoorbeeld een leidinggevende over andere, specifieke competenties te beschikken dan een beleidsmedewerker.

Een organisatie als hiervoor omschreven wordt je niet zomaar. De cultuur binnen een organisatie is minstens net zo belangrijk. Hoe ga je met elkaar om, welke managementprincipes hanteer je? Ook dat gaat niet vanzelf. Daar blijven we tijd en energie in steken.

4.2.2 Personeelsbeleid

De organisatie is er op gericht om te werken als kleine, regie-voerende gemeente.

De medewerkers dienen in te spelen op snelle maatschappelijke ontwikkelingen binnen en buiten de gemeente. Door de regiefunctie zal gekeken worden wat de efficiëntste en effectiefste manier van het uitvoeren van de taken zal zijn. Om de organisatie zó te bemensen dat aan de missie en de organisatiestrategie kan worden voldaan, streven we ernaar bij medewerkers de meest relevante competenties aanwezig te doen zijn.

Daarnaast is het personeelsbeleid er op gericht een substantiële bijdrage te leveren aan het zijn van een aantrekkelijke werkgever. Niet alleen in het kader van het werven van nieuw personeel, maar ook in het kader van het boeien en binden van het huidige personeel. De toename van lokale economische activiteit (bijvoorbeeld op het gebied van bouwen en wonen), zorgt voor een toename van de hoeveelheid werkzaamheden op diverse taakvelden. Daarnaast zijn landelijke ontwikkelingen op het gebied van energie, duurzaamheid, milieu en het sociaal domein, van invloed op de uitvoering van onze gemeentelijke taak. Met een arbeidsmarkt waarbij voor specifieke taakvelden (zoals bijvoorbeeld ruimtelijke ordening) de vraag groter is dan het aanbod, is het ook voor onze organisatie een uitdaging de juiste medewerkers te vinden om aan onze taak te voldoen.

De coronacrisis heeft een grote impact op de gemeentelijke organisatie, zowel door actuele coronataken als het anticiperen op volgende fases. Het vraagt van onze medewerkers extra kennis op het gebied van voorlichting over de (financiële) gevolgen voor horeca, evenementen, sportverenigingen, de culturele sector etc. De steeds wijzigende regels, voorschriften, taken en maatregelen vereisen veel flexibiliteit in de voorbereiding, besluitvorming en uitvoering van en door onze gemeente. Daar waar mogelijk zijn aanspreekpunten en administratieve, uitvoerende taken ondergebracht bij onze samenwerkingspartners, zoals bijvoorbeeld Meierijstad.

Intern zijn we sinds maart 2020 vanwege de coronacrisis gedwongen op een andere manier te gaan werken dan we gewend waren. Voor een organisatie als de onze, waar we vanuit de verschillende taakvelden makkelijk bereikbaar zijn voor elkaar en de buitenwereld, een ingrijpende verandering. Met andere (digitale) werkvormen zijn we er in geslaagd onze taken voor de burgers op een goede manier uit te blijven voeren.

In de tweede helft van 2020 is ingezet op het creëren van nieuwe werkruimten, waarbij het werken op 1.5 meter geborgd wordt. Begin 2021 is deze interne reconstructie gerealiseerd. Iedere medewerker is dan ook weer (deels, naast thuiswerken) op het gemeentehuis in Boekel aan het werk. En dat is prettig voor onze manier van werken, met korte lijnen, open deuren en een zo klein mogelijke vergadercultuur. Afhankelijk van het verloop van de crisis proberen we in het najaar van 2021 weer terug te keren naar de werksituatie zoals we die hadden voor coronacrisis.

4.2.3 Personeelssterkte

Voor de komende jaren varieert de formatie tussen de 55 en 60 fte (\pm 70 medewerkers) in de meerjarenbegroting. Dit moet niet gezien worden als een absoluut cijfer. Zo kan een toe- en/of afname van gemeentelijke taken leiden tot bijstelling van de personeelsformatie. Onder meer door de aantrekkende economie (o.a. meer bouwactiviteiten) en de in het collegeakkoord verwoorde ambities is de druk op de medewerkers aanzienlijk toegenomen en is onder andere ingezet op uitbreiding van de formatie.

4.2.4 Arbeidsomstandigheden

Binnen de organisatie wordt op diverse manieren aandacht geschonken aan de arbeidsomstandigheden. Een veilig, gezond, stimulerend maar ook prettig werkklimaat voor de medewerkers staat daarbij voorop. Per leeftijdscategorie wordt bijvoorbeeld aan iedere medewerker een PMO (periodiek medisch onderzoek) aangeboden. En hebben we aandacht voor werkdruk. Gedurende de coronacrisis is extra aandacht geschonken aan veilig werken.

Het ziekteverzuimpercentage ligt medio 2021 op 4,5%. Dit is ongeveer gelijk aan het ziekteverzuimpercentage in dezelfde periode in 2020 (4,1%). Doordat wij een relatief kleine organisatie zijn, betekent één langdurig ziektegeval al snel een aanzienlijke toename van het ziekteverzuimpercentage. Omdat dit soort verzuim veelal buiten de invloedssfeer van de werkgever valt, is daar zeer lastig op te sturen.

4.2.5 Digitalisering en Informatiebeveiliging

De digitale werkomgeving faciliteert alle processen en dienstverlening van de gemeente. Ons doel is om een betrouwbare partner te zijn voor inwoners, organisaties, ketenpartners en medewerkers. Dit doen we door ervoor te zorgen dat processen en gegevens beschikbaar, nauwkeurig en vertrouwelijk zijn. De gemeente Boekel treft hiervoor beveiligingsmaatregelen op basis van geïnventariseerde risico's. Op deze manier zetten we de gebruikte middelen efficiënt en effectief in.

Bij informatiebeveiliging hoort ook het beschermen van persoonsgegevens en het voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (de privacywet, de AVG). De gemeente stuurt op privacy bewuste medewerkers en past beheersmaatregelen toe op basis van risicoanalyse.

De gemeente Boekel maakt steeds meer gebruik van informatiesystemen in de cloud, omdat we als kleine gemeente niet de expertise en capaciteit hebben om deze systemen zelf te onderhouden. Deze strategie wordt in de komende jaren doorgezet. Dit maakt onze digitale organisatie flexibeler, waardoor het eenvoudiger wordt om te veranderen van leverancier. Contractmanagement wordt daardoor steeds belangrijker. Hierbij gebruiken we de GIBIT (Gemeentelijke Inkoop bij IT Toolbox) om de informatiebeveiliging van deze diensten te borgen.

De flexibele werkplek blijft ook na corona onderdeel van onze digitale werkomgeving. Het plaats onafhankelijk kunnen werken maakt onze dienstverlening weerbaarder tegen verstoringen. De belangrijkste randvoorwaarde is dat dit veilig kan. Hier treffen we speciale maatregelen voor. We zoeken hierbij naar een goede balans tussen kwaliteit, kosten en veiligheid.

De komende periode gaan wij door met het gefaseerd implementeren van maatregelen uit ons normenkader (Baseline Informatieveiligheid Overheid) en geven we verdere invulling aan de aanbevelingen uit het extern beveiligingsonderzoek van begin 2021. Daarnaast is er blijvend aandacht voor bewustwording en alertheid van medewerkers tegen phishing. Middels de ENSIA systematiek verantwoorden we jaarlijks richting bestuur en landelijke toezichthouders over de stand van zaken omtrent informatiebeveiliging. Dit komt bij de jaarrekening terug.

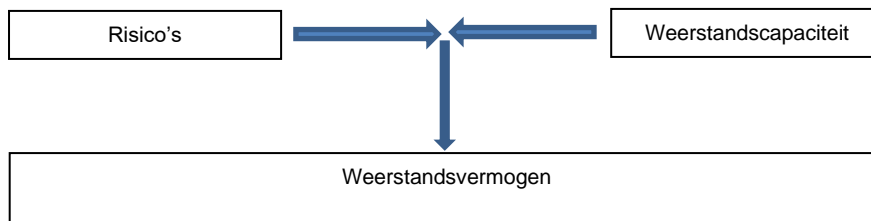
4.3. Weerstandsvermogen & risicobeheersing

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), dat sinds begrotingsjaar 2004 van kracht is, bevat regels voor de financiële verslaglegging. Volgens artikel 11 van het BBV moeten gemeenten en provincies inzicht verschaffen in hun weerstandsvermogen. Het gaat hierbij om het verband tussen de weerstandscapaciteit en de risico's waarvoor géén (beheers)maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Onder weerstandscapaciteit verstaat het BBV de middelen en mogelijkheden waarover provincies of gemeenten kunnen beschikken om niet begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn te dekken. Het gaat hier om de elementen waarmee tegenvallers eventueel bekostigd kunnen worden zoals Algemene Reserve, onbenutte belastingcapaciteit en stille reserves.

Het weerstandsvermogen voor de gemeente is gedefinieerd als: 'het vermogen van de gemeente Boekel om niet-structurele financiële risico's op te kunnen vangen teneinde haar taken te kunnen voortzetten'. En is eigenlijk niet meer of minder dan een confrontatie van de risico's met de weerstandscapaciteit.

Het gaat hier om risico's die niet op een andere manier zijn ondervangen, zoals met een gevormde voorziening of waarvoor een verzekering is aangegaan.

Een eerste stap bij het beoordelen van het weerstandsvermogen is het in kaart brengen c.q. identificeren van eventuele risico's. Zoals uit de onderstaande figuur blijkt en in de volgende paragraaf gebeurt.

Als onderdeel van risicomanagement wordt de weerstandscapaciteit van de gemeente periodiek afgezet tegen een inschatting van de mogelijke financiële risico's die zich kunnen manifesteren. Voor het belangrijkste risico (de grondexploitatie) wordt al jaren de 'vinger aan de pols gehouden' middels het jaarlijks actualiseren van de exploitatieberekeningen, het doorrekenen van verschillende scenario's en de confrontatie van het gewenste met het beschikbare weerstandsvermogen.

Ondanks dat er géén zekerheid aan ontleend kan worden is risicomanagement wel van toegevoegde waarde; het geeft een beeld van wat verwacht kan worden en of de organisatie hierop voldoende voorbereid is. Dit beeld wordt jaarlijks twee keer geactualiseerd in de programmabegroting en – rekening.

4.3.1. Inventarisatie van de risico's en het benodigd weerstandsvermogen

Om een confrontatie van deze risico's met de weerstandscapaciteit mogelijk te maken dienen deze eerst financieel te worden gekwantificeerd. Hiertoe wordt een methode gebruikt waarbij, per geïdentificeerd risico, een inschatting wordt gemaakt van de volgende drie parameters:

Kans	de kans dat een risico zich manifesteert wordt ingeschat op basis van een kwalitatief oordeel. Ten behoeven van een transparant en handelbaar model zijn er (slechts) drie categorieën benoemd met een wegingsfactor: laag (0,05) – middel (0,50) – hoog (0,75).
Impact	wat is het (financiële)effect voor de organisatie als het risico zich voordoet? Ook hier wordt eerst een kwalitatief oordeel aan gegeven. Daarna wordt, afhankelijk van het kwalitatieve oordeel, een inschatting gemaakt van het financiële effect; in procenten afgezet tegen de totale lasten conform begroting. Waarbij de volgende indeling wordt gehanteerd: klein impact tussen de 1 & 9 % middel impact tussen de 10 & 49 % groot impact tussen de 50 & 100%
Effect	voor het kwantificeren van het (financiële) risico is het van belang te weten of een risico van incidentele danwel structurele aard is. Indien het een incidenteel karakter kent wordt de factor '1' gehanteerd. Het risico kan zich immers maximaal één keer voordoen. Betreft het een structureel risico dan wordt de factor '3' toegekend. Dit wil zeggen dat het financiële effect van dit risico 'drie keer wordt ingerekend'; zodat de organisatie als het ware drie jaar de tijd heeft om adequaat te reageren en passende maatregelen te treffen.

Het 'minimabeleid' als voorbeeld:

De kans dat de komende jaren meer aanspraak op onze minima-voorzieningen wordt gedaan, wordt als 'hoog' ingeschat (wegingsfactor 0,75). Het financiële effect hiervan voor de organisatie wordt als 'gemiddeld' ingeschat, met een impact van 15%. Aangezien dit risico een structureel effect zal hebben wordt bij het kwantificeren van het financiële risico een factor '3' toegepast. Het financiële risico, ook wel het benodigd weerstandsvermogen voor dit onderdeel wordt dan als volgt berekend:

Budget cf. Begroting	Kans	Impact	Effect	Benodigd weerstandsvermogen
€ 355.000	* 0,75	* 15%	* 3	= € 120.000

4.3.2. Belangrijkste financiële risico's excl. Grondbedrijf

De belangrijkste financiële risico's exclusief het grondbedrijf worden in de onderstaande tabel weergegeven. Deze risico's zijn niet anderszins ondervangen en er zijn geen voorzieningen voor gevormd, waardoor deze relevant zijn voor het weerstandsvermogen.

Nr.	Risico	Omschrijving	Kans	Impact	Effect	Benodigd weerstandsvermogen
1	Openeindregelingen	Wmo	Middel	Middel	Structureel	401.000
		Jeugdzorg	Middel	Middel	Structureel	266.000
		Bijstandsverlening	Hoog	Middel	Structureel	461.000
		Minimabeleid	Hoog	Middel	Structureel	120.000
		Leerlingenvervoer	Middel	Klein	Structureel	32.000
2	Uitvoering taakstelling Rijk sociaal domein	Domein Jeugd	Laag	Groot	Structureel	127.000
		Domein Wmo	Laag	Groot	Structureel	147.000
		Domein Participatie	Laag	Groot	Structureel	365.000
3	Gemeentefonds	Uitkering gemeentefonds kan lager zijn dan geraamd	Middel	Middel	Structureel	343.000
4	Afgegeven garanties	GewaARBorgde geldleningen	Laag	Groot	Incidenteel	296.000
		Startersleningen	Laag	Middel	Incidenteel	1.000
5	Randweg	Uitvoering binnen gestelde kaders / meerwerk etc.	Laag	Middel	Incidenteel	40.000
6	Risico's op eigendommen	Rioolbeheer	Laag	Middel	Structureel	20.000
		Wegbeheer	Laag	Middel	Structureel	24.000
		Gebouwenbeheer	Laag	Middel	Structureel	4.000
7	Informatiebeveiliging en privacy	Beveiligingsincidenten en datalekken	Laag	Middel	Incidenteel	8.000
8	Omgevingswet	Kosten aansluiten DSO	Middel	Middel	Structureel	6.000
9	Planschade	Planschadeclaims	Middel	Klein	Incidenteel	5.000
10	Sociale zaken	Vergoeding bij beëindiging samenwerking Meierijstad	Laag	Middel	Incidenteel	1.000
						2.667.000

1. Openeindregelingen

De gemeente loopt bij een 'openeindregeling' een financieel risico. Dit risico komt door het feit dat de gemeente verplicht is een voorziening te verstrekken als een aanvrager hier volgens de geldende wet- en regelgeving recht op heeft. Ongeacht of hiervoor voldoende budget en/of financiële middelen beschikbaar zijn en ongeacht volumegroei in één jaar. Voorbeelden van de belangrijkste 'openeindregelingen' zijn:

- Bijstandsverlening (Participatiewet, IOAW, IOAZ, en Bbz)
- Minimabeleid (o.a. individuele inkomstenstoeslag, kwijtschelding gemeentelijke belastingen en bijzondere bijstand)
- Wmo (o.a. huishoudelijke verzorging, dagbesteding & begeleiding, woningaanpassingen, rolstoel- & vervoersvoorzieningen)
- Leerlingenvervoer
- Jeugdzorg

Door maatschappelijke ontwikkelingen en veranderingen in het Sociaal Domein doen er naar verwachting de komende jaren meer mensen een beroep op gemeentelijke voorzieningen. De Coronacrisis en de gevolgen ervan worden steeds meer duidelijk. Er zijn door het Rijk diverse regelingen uitgewerkt (Tozo, Tonk, omzetgarantie). Voor deze regelingen ontvangen gemeenten vanuit het Rijk compensatie, maar de hoogte daarvan blijkt vaak pas achteraf. Daarnaast zijn er nog lokale afspraken met sportclubs en stichtingen over de kwijtschelding van de huur, het is onduidelijk hoe lang dit nog duurt en in welke mate de gemeente gecompenseerd wordt.

2. Uitvoering taken Rijksoverheid sociaal domein

Bijstelling Wmo budget door het Rijk

Jaarlijks ontvangt de gemeente via het gemeentefonds vanuit het Rijk budget voor de Wmo. Vanaf 1 januari 2021 is de Wlz opengesteld voor GGZ-cliënten met blijvende behoeften aan intensieve zorg. Het doel is doorstroom van de Wmo naar Wlz. Aan deze verandering zitten enkele budgettaire risico's:

1. Wmo-budget wordt gekort, het is nog onduidelijk of dit daadwerkelijk overeenkomt met de 'kostenbesparing' in de Wmo.
2. Voor minima die in de Wlz terecht komen kan dit leiden tot een verhoging in kosten vanuit de bijzondere bijstand wegens hogere eigen bijdragen in de Wlz.

Doordecentralisatie beschermd wonen

Tot en met 31-12-2022 komt het volledige budget voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang binnen bij centrumgemeente Oss. Vanaf 2023 komt er een ingroeipad: gemeenten groeien in 10 jaar tijd toe van de huidige historische verdeling (via centrumgemeenten) naar een objectieve verdeling (over alle gemeenten). Wij blijven in de centrumgemeente constructie samen werken voor de regionale voorzieningen. Hierbij maken we wel steeds meer de beweging: lokaal wat lokaal kan, regionaal wat regionaal moet. In Boekel zullen we dus ook meer voorzieningen moeten ontwikkelen voor onder andere wonen met ondersteuning. We gaan in 2022 al kosten maken. Deze kosten zitten onder andere in ontmoetingsfuncties, meer ggz expertise in de toegang en nieuwe wonen met ondersteuning voorzieningen. Op dit moment kunnen we de hoogte van deze kosten nog niet inschatten.

Tariefverhogingen zorgaanbieders

Wegens indexering en betalen van reële kostprijzen stijgen de tarieven van zorgaanbieders ieder jaar. Bij nieuwe aanbestedingsrondes lopen we het risico aanzienlijk hogere prijzen te moeten betalen.

Nieuwe inkoopsystematiek Jeugdhulp

De nieuwe inkoopsystematiek wordt per 2022 volledig geïmplementeerd. In de nieuwe systematiek wordt in een driehoek (jeugdige en ouders/verzorgers, zorgaanbieder en medewerker Dorpsteam) bepaald welke zorg nodig is. Dit zorgt voor meer sturing en grip voor de lokale gemeente. Risico's die kunnen voortvloeien uit de nieuwe inkoopsystematiek zijn:

1. Met de nieuwe inkoopsystematiek rekenen we af op daadwerkelijk zorgverbruik (PxQ). Een risico is dat de Q in grote mate stijgt door deze openeindregeling.
2. De jeugdconsulent speelt een sleutelrol in de driehoek. Vanaf 2022 bepaalt de jeugdconsulent het volume (Q) van zorg dat ingezet wordt. Hierdoor kan er meer druk ontstaan op het Dorpsteam.
3. Per 2021 is er meer verantwoordelijkheid komen te liggen bij lokale gemeenten. Denk hierbij aan het ophalen van regie informatie uit de systemen. Per 2022 wordt ook de afhandeling van facturatie neergelegd bij de individuele gemeenten, dit kan grote administratieve lasten tot gevolg hebben..

We kunnen nu nog niet goed inschatten of en wat de eventuele financiële effecten hiervan gaan zijn.

Woonplaatsbeginsel (Jeugd)

De wetswijziging van het woonplaatsbeginsel gaat gelden vanaf 2022. Dit kan een extra financieel risico betekenen voor de gemeente van afkomst van de jongere. Kosten die volgens het huidige woonplaatsbeginsel bij andere gemeenten liggen komen dan voor rekening van de gemeente Boekel.

Financieringssystematiek Participatiewet

Het budget om de bijstandsuitkeringen (BUIG) te betalen is gebaseerd op de gemaakte uitkeringskosten in jaar T-2. Dat betekent dat we met dit budget altijd achterlopen op de ontwikkeling van het klantenbestand. Ontstane tekorten moeten we aanvullen uit eigen middelen.

We zien een toename van het klantenbestand waarmee nu al te voorzien is dat de BUIG ontoereikend is. Daarnaast speelt in casuïstiek steeds vaker multi-problematiek waardoor de afstand tot de arbeidsmarkt erg groot is. Maar ook op andere gebieden (minimabeleid, schuldhulpverlening) zal er meer inzet nodig zijn. De eventuele financiële effecten zijn hiervan nog niet in te schatten.

Nieuwe wet inburgering

Met ingang van 1 januari 2022 wordt de nieuwe Wet Inburgering 2021 van kracht. Als regio zijn we ons aan het voorbereiden op deze nieuwe wet. In de samenwerking met Meierijstad en Bernheze trekken we samen op voor de inkoop van de inburgeringstrajecten. De financiering voor zowel de trajecten als de uitvoering zijn nog niet volledig bekend. Wel is bekend dat de gemeente een brede verantwoordelijkheid krijgt. Denk hierbij bijvoorbeeld aan vroegtijdig starten met het inburgeringstraject (vaak nog op het AZC) of het financieel ontzorgen van de inburgeringsplichtige door de eerste 6 maanden de vaste lasten door te betalen. Dit brengt uiteraard extra uitvoeringskosten met zich mee.

Breed offensief

Naar verwachting treedt per 1 januari 2022 het Breed Offensief in werking. Het wetsontwerp beoogt processen te stroomlijnen en te harmoniseren om meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te krijgen. Meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk betekent naar verwachting ook meer loonkostensubsidies en begeleidingskosten. Hoeveel meer is niet te voorspellen. De loonkostensubsidie betalen we uit het BUIG-budget. De begeleidingskosten moeten we uit het participatiebudget financieren.

3. Uitkering gemeentefonds

Gemeenten ontvangen afhankelijk van omvang en samenstelling geld van de Rijksoverheid uit het gemeentefonds. De precieze omvang van deze uitkering is afhankelijk van veel factoren die aan verandering onderhevig zijn. Daarnaast kunnen politieke besluiten in Den Haag gevolgen hebben voor de grootte van de uitkering aan de gemeente Boekel.

De uitkering uit het gemeentefonds is in de afgelopen jaren geen constante factor gebleken. Via circulaire informeert de Rijksoverheid de gemeenten over de verdeling van het gemeentefonds. Er bestaat hierdoor een risico dat de gemeente minder financiële middelen ontvangt dan oorspronkelijk zijn geraamd. De uitkering kan ook hoger zijn dan geraamd, maar vanwege het voorzichtigheidsbeginsel kijken we hier alleen naar nadelige effecten.

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken is al langere tijd een nieuwe herijking van het gemeentefonds aan het voorbereiden. Dit gaat via de nieuwe Financiële Verhoudingswet, die is uitgesteld tot 1 januari 2023. Naar verwachting zal het nieuwe kabinet in het najaar 2021 een besluit nemen over de herijking. Met de publicatie van de meicirculaire 2022 zullen de financiële effecten per individuele gemeente bekend zijn. Deze effecten kunnen dan worden verwerkt in de begroting 2023. We houden de ontwikkelingen nauwlettend in de gaten. De meest recente signalen zijn minder zorgelijk dan een jaar geleden, maar er bestaat nog steeds een risico op een financieel nadeel.

4. Afgegeven garanties

Gewaarborgde geldleningen woningbouw

De gemeente staat garant voor diverse leningen die PeelrandWonen in het verleden is aangegaan. Het WSW (Waarborgfonds Sociale Woningbouw) neemt de betaalverplichtingen voor een lening over wanneer de corporatie de rente en aflossing op een door het WSW geborgde lening niet meer kan betalen. Wanneer het deze betaalverplichting niet kan voldoen, moeten rijk en gemeenten bijspringen. Zij moeten dan een renteloze lening aan het WSW verstrekken. Het Rijk verstrekt in alle gevallen 50% van de renteloze leningen. De zogenoemde 'schadegemeente' (in geval van een lening van PeelrandWonen dus de gemeente Boekel) verstrekt 25% van de renteloze leningen. Alle gemeenten die achtervanger zijn van het (met inbegrip van de 'schadegemeenten') verstrekken samen de resterende 25% van de renteloze leningen.

Tot dusver is het landelijk nog niet voorgekomen, dat rijk en gemeenten moesten bijspringen. Voor wat betreft PeelrandWonen is de garantie nog nimmer aangesproken.

Voor een bedrag van € 23,690 miljoen heeft het WSW leningen van PeelrandWonen geborgd. Over circa € 11,845 miljoen loopt de gemeente momenteel nog risico (situatie 31-12-2020).

Startersleningen

Vanaf 2014 heeft de gemeente 22 startersleningen verstrekt. Op dit moment zijn 15 startersleningen afgelost. Het openstaande bedrag dat door de gemeente verstrekt is bedraagt € 69.277,10 (stand 31-05-2021). Over de hoofdsom van deze leningen loopt de gemeente geen risico omdat deze som gegarandeerd is via de NHG. Wel loopt de gemeente risico over misgelopen rente.

Garantieverstrekingen – Particulieren

Door de gemeente zijn tot 1 januari 1995 garanties aan particulieren verstrekt door de betaling van rente en aflossing op de door hen aangegane hypothecaire geldleningen. Per 1 januari 1995 verstrekt de Stichting Waarborgfonds Eigen Woning (SWEW) deze garanties. Op dit moment heet dit NHG (Nationale Hypotheek Garantie). Voor de garanties van vóór 1 januari 1995 heeft de gemeente het risico afgekocht, waarmee deze ten laste van de SWEW komen. Alleen in de situatie, dat de gemeente toestemming zou geven voor een wijziging van een gegarandeerde hypothecaire lening van vóór 1 januari 1995, welke niet past binnen de criteria van de SWEW en de hypotheeknemer betalingsproblemen krijgt, kan de gemeente hierop financieel worden aangesproken. Op dit moment is dit niet van toepassing. Als laatste kan de gemeente worden aangesproken bij financiële problemen van de SWEW.

Uit de liquiditeitsprognose blijkt dat NHG thans voor de jaren van de liquiditeitsprognose geen aanspraken verwacht op de achtervangfunctie waarvan de gemeente Boekel deel uit maakt. Per 1 januari 2011 is de achtervangfunctie van de gemeenten voor nieuw af te geven hypotheekgaranties vervallen en vanaf deze datum is voor nieuw af te geven hypotheekgaranties sprake van een 100% rijksachtervang. In dit verband wordt in de overzichten een onderscheid gemaakt tussen hypotheekgaranties afgesloten voor 1 januari 2011 en afgesloten na deze datum.

5. Randweg

In de uitvoeringsovereenkomst 2017 is de kostendeling tussen gemeente en provincie is vastgelegd. Kern daarbij is dat dit een provinciale weg wordt waarbij het merendeel van de kosten en risico's bij de provincie liggen. De gemeentelijke bijdrage aan de randweg is geschat op € 2,82 miljoen. Daarin zaten de nodige reserves en risico afdekkingen. Voor ons reden om in de begroting het reeds opgenomen bedrag van € 2,65 te handhaven. In de overeenkomst is vastgelegd dat eventuele toekomstige onvoorziene risico's die niet binnen het projectbudget vallen naar rato van inbreng worden gedeeld.

Inmiddels nadert het project zijn afronding en wordt duidelijk dat het project naar alle waarschijnlijkheid binnen de beschikbaar gestelde budgetten kan worden afgerond. Zo is de grondverwerving afgerond binnen de gestelde kaders. Daarnaast is de aanbesteding van de uitvoering voltooid en ruim binnen budget gegund aan Dura Vermeer. Resumerend is door een aardig aanbestedingsresultaat enige risicoreserve opgebouwd. Zoals hierboven gezegd worden de uitvoeringsrisico's door gemeente en provincie gedeeld waarbij wij aan de lat staan voor ¼ van de kosten. Bij de laatste projectevaluatie (december 2020) zijn nog geen kosten buiten de projectscope in beeld. Uiteraard blijven er bij een werk van deze omvang altijd risico's bestaan. Dit jaar wordt de uitvoering afgerond en kan de eindbalans worden opgemaakt. Naar verwachting zal medio 2022 de financiële eindafrekening worden opgesteld.

6. Risico's op eigendommen

Het gebouwenbeheer vraagt een goede afstemming tussen klein en groot onderhoud. Verder is een integrale benadering tussen gebouwen die door de gemeente zelf worden beheerd en gebouwen die door derden worden beheerd noodzakelijk. Om op een efficiënte en effectieve manier invulling te kunnen geven aan het gebouwenbeheer in de komende jaren wordt de onderhoudsstatus en de behoefte van de diverse gebouwen jaarlijks bekeken. Aan de hand hiervan wordt vervolgens jaarlijks het meerjaren onderhoudsplan (MOP) geactualiseerd. Deze actualisatie wordt jaarlijks vertaald naar de meerjarenbegroting.

De gemeente is eigenaar van enkele oudere gebouwen met een grotere onderhoudsbehoefte. Daarom is de verwachting dat de onderhoudskosten de komende jaren zullen stijgen. Door een structurele en planmatige onderhoudsaanpak wordt het (financiële) risico tot een minimum beperkt.

Voor het rioolbeheer wordt gewerkt volgens het vGRP 2017-2022 (verbreed gemeentelijk rioleringsplan). Hierin is aandacht voor klimaatadaptatie. In Boekel speelt vooral de noodzaak om water vast te houden tijdens droge perioden en het opvangen van water tijdens hevige buien. Gezien de structurele en planmatige aanpak hiervan wordt het (financiële) risico tot een minimum beperkt.

7. Informatiebeveiliging en privacy

Als informatieverwerkende organisatie werken we veel met (persoons)gegevens. Het risico bestaat dat gegevens onbedoeld vrijkomen (datalek), dat gegevens onrechtmatig verwerkt worden of dat niet voldoende wordt voldaan aan administratieve verplichtingen van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Daarnaast proberen kwaadwillende partijen schade aan te richten door phishing, ransomware, hacking, of door misbruik te maken van kwetsbaarheden in ketensoftware. De risico's gaan verder dan de directe schade, omdat verstoringen in de continuïteit van de bedrijfsvoering grote indirecte schade kunnen veroorzaken.

De gemeente Boekel heeft al veel maatregelen genomen om de informatieveiligheid en privacy van burgers en medewerkers te borgen en we laten regelmatig onze systemen en netwerk testen op kwetsbaarheden, maar er bestaat geen garantie op 100% veiligheid. We houden daarom altijd rekening met restrisico's door beveiligingsincidenten en datalekken. Om deze resterende risico's zoveel mogelijk af te dekken heeft de gemeente Boekel een cyberverzekering afgesloten.

8. Omgevingswet

De huidige wet- en regelgeving wordt vervangen door de Omgevingswet, naar het zich nu laat aanzien per 1 juli 2022. Behalve een benadering van deze wet vanuit instrumentele en ruimtelijke-juridische focus is het ook belangrijk om inzicht te krijgen in de gevolgen van de implementatie en organisatorische capaciteit. De organisatie is bezig om processen aan te passen aan de nieuwe situatie. De veranderingen zijn echter complex en we kunnen nog niet uitsluiten dat er aanvullende kosten gemaakt worden voor bijvoorbeeld juridische controles op het vergunningproces.

De aanpassing van de ICT vormt de belangrijkste kostenpost. Het gaat hierbij om aanpassing van drie applicaties: vergunning en handhaving, de applicatie ruimtelijke ordening en Toepasbare regels. Voor de benodigde applicaties zijn inmiddels contracten afgesloten en zijn de implementaties gaande. De kosten hiervoor zijn opgenomen in de reguliere begroting. De implementaties brengen grote uitdagingen met zich mee, omdat er nog steeds onderdelen van het DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet) in ontwikkeling zijn. Dit beschouwen we nog als een financieel risico, omdat er door wijzigingen in het DSO nog meerkosten kunnen ontstaan bij het aansluiten van onze applicaties.

9. Planschade

Planschadeclaim(s) in verband met bestemmingsplan

Er zijn enkele planschadeverzoeken ingediend in het kader van het bestemmingsplan N605-Randweg Boekel. Met de provincie zijn afspraken gemaakt over verdeling van de kosten van de Randweg. Voor wat de planschade betreft komt 100% van de kosten voor rekening van de provincie.

Daarnaast zijn op dit moment drie incidentele planschadeverzoeken ingediend. Er zijn geen planschadeverhaalsovereenkomsten gesloten, waarmee de eventuele kosten van planschade kunnen worden afgewenteld op de initiatiefnemer. De eventueel te betalen planschadevergoeding komt daarom voor rekening van de gemeente. Of dit het geval zal zijn, zal moeten blijken uit een nog in te stellen planschadeonderzoek door een extern, onafhankelijk deskundig bureau.

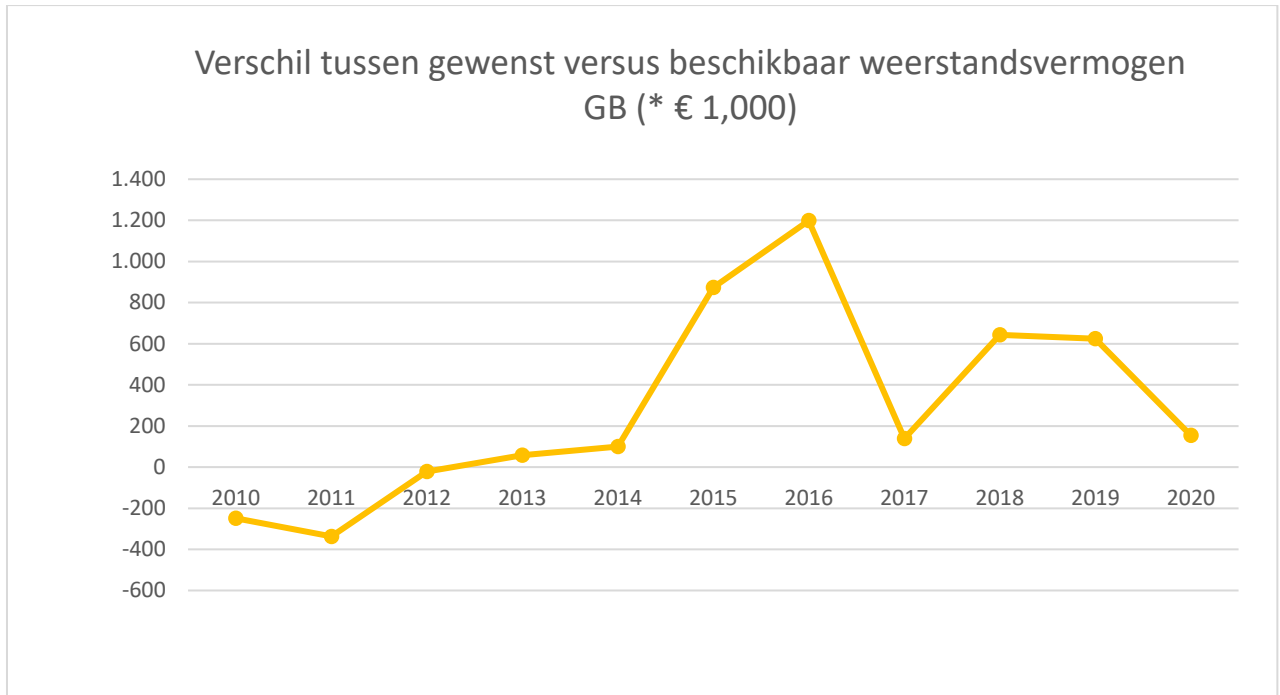
10. Sociale Zaken

De gemeente Boekel neemt vanaf 1 januari 2017 op het gebied van sociale zaken diensten af van de gemeente Meierijstad. Hiervoor is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten. In deze overeenkomst is afgesproken dat indien de gemeente Boekel na drie jaar niet verlengt de gemeente Boekel een opslagpercentage moet betalen ter compensatie van de financiële (personele) verplichtingen van Meierijstad.

Inmiddels zijn drie jaar verstreken en is een nieuwe dienstverleningsovereenkomst afgesloten voor een periode van 3 jaar (2020-2022). Het is de bedoeling na deze periode van 3 jaar, een overeenkomst aan te gaan voor onbepaalde tijd. Het bedrag dat de gemeente bij beëindiging van het contract moet betalen aan Meierijstad bedraagt drie jaar 25% van de gemiddelde loonsom. Gebaseerd op de huidige gemiddelde loonsom bedraagt dit in totaal € 65.432,46.

4.3.3. Financiële risico's Grondbedrijf

Voor het Grondbedrijf is een berekening gemaakt van het gewenste versus beschikbare weerstandsvermogen. Deze berekening is gemaakt op basis van de door Arcadis in 2021 opgestelde exploitatieberekeningen. Hiervoor zijn dezelfde rekenmodellen en systematiek gebruikt als de afgelopen jaren. Uit deze berekening is gebleken dat de omvang van de reserves van het grondbedrijf in de grondexploitatie toereikend is. Het is van belang de ontwikkelingen in toekomst te blijven volgen zodat tijdig kan worden bijgestuurd.

Op basis van de omvang van de grondbedrijf rapportage 2021 is een benodigde weerstandvermogen berekend van € 1.920.000 en is € 2.074.000 beschikbaar (31-12-2020). Dit resulteert in een overschot op het weerstandvermogen van het grondbedrijf van € 154.000.

4.3.4. Niet gekwantificeerde en overige risico's

Loon- & prijsontwikkelingen

Reguliere loon- & prijsontwikkelingen vormen géén financieel risico voor de gemeente aangezien deze zijn doorgerekend en als één budget/post opgenomen in de onderhavige begroting:

2022	n.v.t.
2023	€ 256.000
2024	€ 488.000
2025	€ 712.000
2026	€ 948.000

Verzekeringen

De gemeente beschikt over een uitgebreid verzekeringspakket (o.a. op het gebied van wettelijke aansprakelijkheid en brand/stormschade). Of de hoogte van de dekking afdoende is voor het risico, blijft steeds een onzekere factor. De toekomstige premies staan steeds onder druk vanwege verliezen bij verzekeraars. Eventuele stijging van de premies zijn het gevolg van het feit dat het gemiddelde claimgedrag blijft toenemen. Ook de stijgende bouwkosten zijn van invloed op de hoogte van de premies.

Aandachtsgebied De Elzen

De gemeente is in overleg met buurtschap De Elzen en de daar gevestigde agrarische ondernemers om te komen tot verbetering van de leefsituatie ter plaatse. De provincie speelt hierin ook een belangrijke rol.

Het is waarschijnlijk dat er aanvullende verplichtingen ontstaan voor de gemeente, maar wij kunnen deze nog niet kwantificeren.

Aandachtsgebieden diverse Buurtschappen.

De gemeente is bezig om in de diverse buurtschappen te komen tot een verbetering van de leefsituatie ter plaatse. De kans is dat hier diverse gebiedsanalyses en gebiedsprocessen uit voortvloeien, vergelijkbaar met Aandachtsgebied De Elzen. Het is waarschijnlijk dat er proceskosten ontstaan voor de gemeente, maar wij kunnen deze nog niet kwantificeren.

Hoger beroep Bestemmingsplan 'Omgevingsplan: Veegplan 5 en 6'

Op moment van schrijven lopen er twee hoger beroep zaken bij de Raad van State tegen Bestemmingsplan 'Omgevingsplan: Veegplan 5 en Veegplan 6. Het is onbekend wanneer de Raad van State de zaken gaat behandelen. Wanneer de uitspraak in het nadeel van de gemeente uitvalt zullen hieruit aanvullende verplichtingen ontstaan voor de gemeente, maar wij kunnen deze nog niet kwantificeren.

Vervangingsinvesteringsbeleid

In afwachting van het aankomende vervangingsinvesteringsbeleid is nog niet zeker welke kosten er komen voor vervangingsinvesteringen van accommodaties. Totdat nieuw beleid is vastgesteld worden alle verzoeken tot vervangings- en uitbreidingsinvesteringen voorgelegd aan de gemeenteraad.

Bodembeleid

Wanneer de Omgevingswet in werking treedt gaat het bodembeleid over van de provincie naar de gemeente. Het is nog niet bekend wat de hiermee gemoeide kosten zijn.

Stormschade en droogte

Door klimaatverandering bestaat er een toenemend risico op stormschade en droogte. Dit kan financiële gevolgen hebben voor de gemeente waarvoor geen voorziening is getroffen. Bij stormschade kan de gemeente schadeclaims krijgen door bijvoorbeeld omgewaaide bomen en de gemeente maakt op dat moment veel kosten om bomen te verwijderen en wegen indien nodig begaanbaar te maken. Daarbij worden kosten gemaakt om te handelen naar klachten over bijvoorbeeld zieke bomen of overlast van overhangende takken.

Bij aanhoudende droogte maakt de gemeente aanvullende kosten voor het bewateren van perken en bloemen. Het water daarvoor mag dan niet worden onttrokken aan oppervlaktewateren en wordt ingekocht bij een lokale bronhouder. De kosten bij stormschade en het bewateren zijn niet in te schatten, omdat deze geheel afhankelijk zijn van de weersomstandigheden.

Werving personeel

In de huidige krappe arbeidsmarkt is het moeilijk om bepaalde specialistische functies te vervullen. Deze vacatures staan daardoor soms langer dan gewenst open, waardoor de continuïteit van de werkzaamheden in gevaar komt. Het kan dan noodzakelijk zijn om te kiezen voor (tijdelijke) externe inhuur. Dit brengt een risico op aanvullende kosten met zich mee. Afgelopen jaar is het gelukkig goed gelukt om specialistische functies in te vullen via vacatures. Er bestaat hier echter geen eenduidig beeld, waardoor het niet mogelijk is om dit risico te kwantificeren.

Frauderisico's

Van iedere overheidsorganisatie wordt verwacht dat zij volkomen integer en onkreukbaar is. Helaas bestaan er risico's op fraude en misbruik van gegevens en middelen van de gemeente. De gemeente Boekel voert regelmatig een uitgebreide frauderisicoanalyse uit waarin frauderisico's worden geïdentificeerd, geclassificeerd en worden gekoppeld aan beheersmaatregelen. De gemeente Boekel gaat op deze manier bewust om met risico's op fraude en misbruik van middelen. Desondanks blijven er restrisico's op fraude en misbruik bestaan.

Gemeentelijke belastingen

Door de coronacrisis kunnen er diverse risico's ontstaan bij het innen van gemeentelijke belastingen door de BSOB. Zo kunnen belastingschulden waarvoor uitstel van betaling is aangevraagd in het kader van corona oninbaar worden door een toename in faillissementen of werkloosheid. Het economisch herstel is inmiddels gelukkig ingezet, maar het afbouwen van de steunmaatregelen van de Rijksoverheid kan nog voor nadelige effecten zorgen. Wij kunnen hier geen gekwantificeerde voorspellingen over doen.

Daarnaast is de afgelopen jaren de hoeveelheid WOZ-bezwaren fors toegenomen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de impact van de NCNP-bureaus. Het effect hiervan, op de begroting van BSOB en de gerelateerde deelnemersbijdrage, is tweeledig. Enerzijds dient fors meer personeel en inhuur te worden ingezet om deze bezwaren af te handelen en anderzijds stijgen de proceskostenvergoedingen. BSOB voert campagne om deze kosten zo laag mogelijk te houden, maar de verwachting is dat deze kosten in de komende jaren niet afwijken van de eerdere kostenopgaven. De deelnemersbijdrage van de gemeente Boekel bedraagt afgerond 2%.

4.3.5. Inventarisatie weerstandscapaciteit – eigen vermogen

De financiële risico's van de gemeente Boekel dienen te worden afgezet tegen de weerstandscapaciteit om uiteindelijk een uitspraak te kunnen doen over het weerstandsvermogen van de gemeente. Hiervoor wordt eerst de weerstandscapaciteit bepaald.

Evenals iedere organisatie heeft ook onze gemeente op vele fronten te maken met onzekerheden die het risico van financiële nadelen met zich meebrengen. Bij het becijferen van het vrij aanwendbare deel van de Algemene Reserves zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De vaste reserve (€ 1.000.000) wordt niet ingezet, maar dient als extra buffer voor onvoorziene omstandigheden;
- Financieringskosten (rente) van nieuwe investeringen worden in de onderhavige uiteenzetting niet gedekt vanuit het eigen vermogen en komen diensgevolge ten laste van de dan lopende exploitatie.
- De reserves van het Grondbedrijf worden buiten beschouwing gelaten voor de Algemene Dienst. Het weerstandsvermogen van het Grondbedrijf is immers afzonderlijk in kaart gebracht en wordt als 'één totaal' in de vergelijking meegenomen;
- Fondsvorming vanuit de grondverkopen is stopgezet en geen mogelijkheid meer om de fondsen te laten groeien / te voeden in de toekomst.

De hiervoor genoemde uitgangspunten resulteren in het 'vrij aanwendbare deel van de Algemene Reserves' van:

- Algemene Reserve + Fondsen (per 31-dec-2021)	€ 6.202.000
- Bestaande claims (zie overzicht hieronder & Bijlage C)	€ 49.000 -/-
Totaal verwacht vrij aanwendbaar deel Eigen Vermogen	€ 6.153.000

Specificatie bestaande claims:

Omschrijving	Jaar	Bedrag	Dekking uit het fonds
-Boecult	2021-2025	25.000	Fonds Kunst & Cultuur
-De cultuurloper	2021-2025	24.000	Fonds Kunst & Cultuur
		49.000	

4.3.6. Inventarisatie weerstandscapaciteit – breder perspectief

De weerstandscapaciteit van de gemeente wordt doorgaans berekend uit de posten onbenutte belastingcapaciteit, het vrij aanwendbare deel van de Algemene Reserve en de stille reserves. Een 'breder perspectief' op deze materie dan alleen vanuit de invalshoek 'vrij aanwendbaar deel van het eigen vermogen'; zoals in de voorgaande paragraaf becijferd.

Weerstandscapaciteit (volgens OZB art. 12, lid 2 FVW)	
1. OZB-ruimte	€ 0
2. vrij aanwendbare deel Algemene Reserve / Eigen Vermogen	€ 6.153.000
3. stille reserves:	
* gebouwen en bezittingen	€ 2.256.000
* gronden, niet zijnde bouwgrond (bos, landbouw, gras, erf & tuin)	€ 2.017.000
Totaal weerstandscapaciteit	€ 10.426.000

Ad.1 De limitering van de OZB is per 1 januari 2008 vervallen. Dat is voor de gemeentelijke belastingen de belangrijkste uitkomst van het bestuursakkoord tussen Rijk en gemeenten van 4 juni 2007.

Op grond van doorrekeningen van de begroting 2022 kan worden gesteld dat de OZB-ruimte (het verschil tussen de rekentarieven zoals opgenomen in de meicirculaire 2021 versus de gehanteerde tarieven) volledig ingezet is. In tegenstelling tot ons verleden halen we nu meer OZB-opbrengsten binnen dan waarmee bij het vaststellen van de Algemene Uitkering rekening wordt gehouden.

Ad.2 Het saldo per 1 januari 2022 van het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve / eigen vermogen is opgebouwd zoals in paragraaf 4.3.5. uiteengezet.

Daar de Algemene Reserve van het grondbedrijf specifiek gevormd is voor het opvangen van risico's die voortvloeien uit de actieve grondpolitiek die de gemeente Boekel voert, is deze financiële buffer in de bovenstaande vergelijking buiten beschouwing gelaten.

Ad. 3 De stille reserve van gebouwen en bezittingen zoals hierboven weergegeven betreft het verschil tussen de WOZ-waarde per 1.1.2020 (aanslag 2021) en de boekwaarde conform de balans per 31.12.2020. In de onderstaande overzichten wordt inzichtelijk gemaakt hoe deze stille reserve grofweg is opgebouwd;

Soort	WOZ-waarde	Boekwaarde	Stille reserve
Gemeenschapshuizen	€ 367.000	€ -	€ 367.000
Scholen & Peuterspeelzalen	€ 1.719.000	€ 405.000	€ 1.314.000
Diversen	€ 637.000	€ 147.000	€ 490.000
Trafo's	€ 85.000	€ -	€ 85.000
			€ 2.256.000

In de onderstaande tabel wordt inzichtelijk gemaakt hoe de stille reserve in de grondvoorraad, niet zijnde bouwgrond, is opgebouwd;

Categorie	m2	prijs per m2	Stille reserve
Terrein (grasland)	6.960	€ 9,00	€ 63.000
Terrein (akkerland)	75.809	€ 9,00	€ 682.000
Terrein (natuur)bos	743.785	€ 1,50	€ 1.116.000
Erf - tuin	1.563	€ 100,00	€ 156.000
			€ 2.017.000

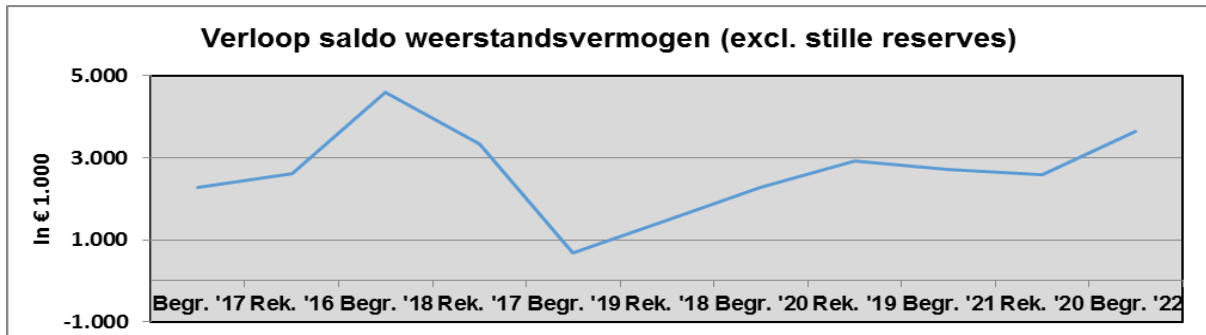
Inventarisatie mei 2021

4.3.7. Weerstandsvermogen – conclusies

De laatste stap van dit proces is de confrontatie van het berekende financiële risico aan het verwacht vrije deel van het eigen vermogen en aan de totale weerstandscapaciteit van de gemeente:

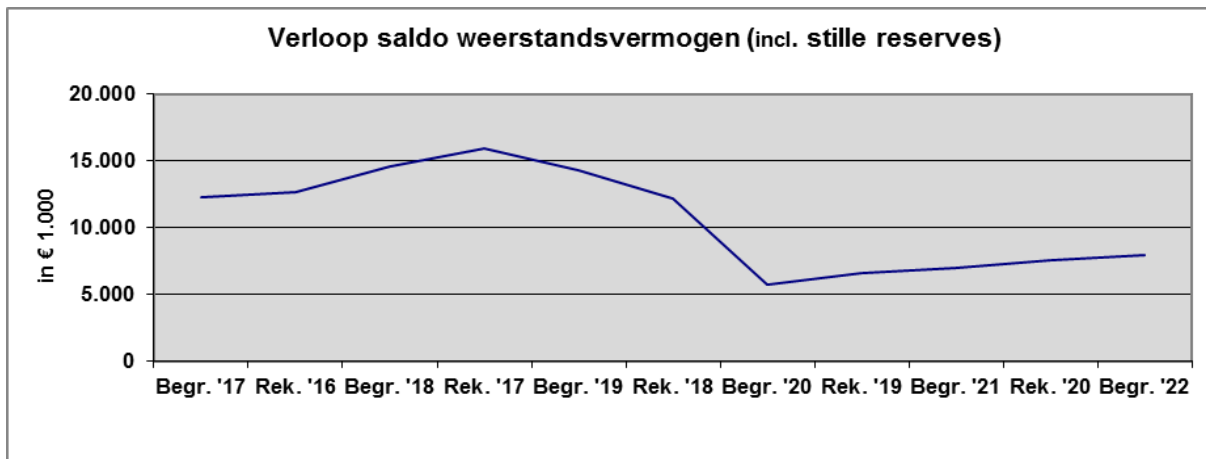
Confrontatie met verwacht vrije deel eigen vermogen

Financiële risico's (paragraaf 3.3.2)	€ 2.667.000 -/-
Verwacht vrije deel eigen vermogen (paragraaf 3.3.5)	€ 6.153.000
	€ 3.486.000
Weerstandscapaciteit Grondbedrijf (paragraaf 3.3.3)	€ 154.000
	€ 3.640.000

Confrontatie met weerstandscapaciteit

Financiële risico's (paragraaf 3.3.2)	€ 2.667.000 -/-
Weerstandscapaciteit (paragraaf 3.3.6)	€ 10.426.000
	€ 7.759.000
Weerstandscapaciteit Grondbedrijf (paragraaf 4.3.3)	€ 154.000
	€ 7.913.000

Conclusie:

Bovenstaande overzichten geven de impact aan van de investeringen en risico's op de vermogenspositie van de gemeente Boekel. Hieruit blijkt dat vrij aanwendbare reserves van de gemeentelijke exploitatie, na rekening houden met deze investeringen en claims, nog € 6.153.000 bedraagt.

De totale weerstandscapaciteit van de gemeente Boekel, inclusief stille reserves, bedraagt € 10426.000, een toename t.o.v. 2021 van € 1.465.000. Voor een groot gedeelte is dit te danken aan het positieve saldo van de jaarrekening 2020 ad € 1.131.000.

Bij bovenstaande bedragen is de vaste reserve van € 1.000.000 niet inbegrepen, evenals het overschot op het weerstandsvermogen van de grondexploitatie van € 154.000.

De gekwantificeerde risico's zijn opnieuw herijkt en bedragen € 2.667.000.

Grondbedrijf

Op basis van de omvang van de grondbedrijf rapportage 2021 is een benodigde weerstandvermogen berekend van € 1.920.000 en is € 2.074.000 beschikbaar (31.12.2020). Dit resulteert in een overschot op het weerstandvermogen van het grondbedrijf van € 154.000.

Resumé

Dit betekent dat ook na genoemde investeringen voldoende ruimte aanwezig is om de nog niet gekwantificeerde risico's (inclusief eerdergenoemde (juridische) claims) te kunnen bekostigen. Daarbij dient vermeld te worden dat vanuit het voorzichtigheidsbeginsel alleen de lasten/risico's zijn benoemd en dat mogelijke voordelen niet zijn opgenomen.

Ook zijn de stille reserves buiten beschouwing gelaten, terwijl een deel van de stille reserves ook als buffer zou kunnen worden gebruikt (bijvoorbeeld te verkopen akkerland).

Wel zijn de stille reserves opnieuw beoordeeld naar de uitgangspunten die ook de provincie in hun nieuw GTK (Gemeenschappelijk Toezicht Kader) hanteert. Daarbij geldt als uitgangspunt dat een stille reserve als zodanig gekwalificeerd mag worden mits deze reëel onderbouwd is op basis van marktwaarde (officiële taxatie), het object geen gebruiksnut meer heeft en het object op korte termijn beschikbaar moet kunnen komen. Hierdoor daalt de weerstandscapaciteit.

Kijken we naar de ratio van het weerstandscapaciteit inclusief grondbedrijf (beschikbare weerstandscapaciteit versus risico's) dan bedraagt die voor 2022: 3,97.

Volgens het Gemeenschappelijk financieel toezichtkader 2020 van de provincie is dit ratio uitstekend te noemen.

Weerstandsnorm		
Waarderings-cijfer	Ratio	Betekenis
A	≥ 2.0	uitstekend
B	$1.4 < 2.0$	ruim voldoende
C	$1.0 < 1.4$	voldoende
D	$0.8 < 1.0$	matig
E	$0.6 < 0.8$	onvoldoende
F	< 0.6	ruim onvoldoende

Uit de hiervoor vermelde gegevens kan geconcludeerd worden dat de uitvoering van de kerntaken van de gemeente Boekel niet onder druk komen staan en het vermogen van voldoende omvang is om de investeringen en risico's, zoals die op dit moment bekend zijn, te kunnen bekostigen.

4.3.8 Kengetallen

Met ingang van de begroting 2016 zijn de volgende kengetallen een verplicht onderdeel van de paragraaf weerstandsvermogen & risicobeheersing geworden.

Gebleken is dat gemeenteraden het lastig vinden om de financiële positie van hun gemeente te interpreteren en daarop te sturen. Om hen daarbij te ondersteunen is er, bij de vernieuwing van de begrotings- en verantwoordingsvoorschriften voor gemeenten, een aantal kengetallen ontwikkeld. Deze zijn met ingang van de begroting 2016 en jaarrekening 2015 verplicht gesteld. De kengetallen stellen de gemeenteraad in staat om normen vast te stellen voor de sturing van de financiële positie via de meerjarenbegroting. De normen in hun onderlinge samenhang bepalen hoe risicovol het financieel beleid is dat gevoerd wordt. Een afweging die is voorbehouden aan de raad. Met de kengetallen wordt de raad in staat gesteld het beleid te sturen en te monitoren ten aanzien van:

- Netto-schuldquote (zonder correctie)
- Netto-schuldquote (met correctie)
- Solvabiliteitsratio
- Grondexploitatie
- Structurele exploitatieruimte
- Belastingcapaciteit

Deze aandachtsgebieden vormen met de sluitende meerjarenbegroting en de planning en control cyclus de pijlers voor de sturing van onze financiële positie.

Signaleringswaarden kengetallen

De kengetallen maken het de gemeenteraad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van hun gemeente. De gezamenlijke provinciale toezichthouders zijn van mening dat het financiële beeld dat uit de kengetallen naar voren komt, voor de toezichthouder ook belangrijk is voor het inzicht in de financiële positie van de gemeenten.

Oorspronkelijk was het idee dat gemeenten een eigen beleid met bijbehorende normen dienden vast te stellen met betrekking tot de kengetallen. Dit idee heeft de eindstreep niet gehaald. In de ministeriële regeling is nu slechts opgenomen, dat het behulpzaam kan zijn dat de kengetallen worden gerelateerd aan bijvoorbeeld de signaleringswaarden zoals die bij stresstesten worden gehanteerd. De gezamenlijke toezichthouders zijn van mening dat zonder (normen)kaders er geen conclusies getrokken kunnen worden. Er is door de toezichthouders op 10 september 2015 besloten om, voor het verkrijgen van een goed en uniform beeld, signaleringswaarden te benoemen. Hierbij wordt zo veel mogelijk aangesloten bij de zogeheten 'signaleringswaarden' die afkomstig zijn uit de stresstest voor 100.000+ gemeenten. In de legenda's onder de figuren is per kengetal te zien welke signaleringswaarden zijn besloten en in welke categorie deze vallen.

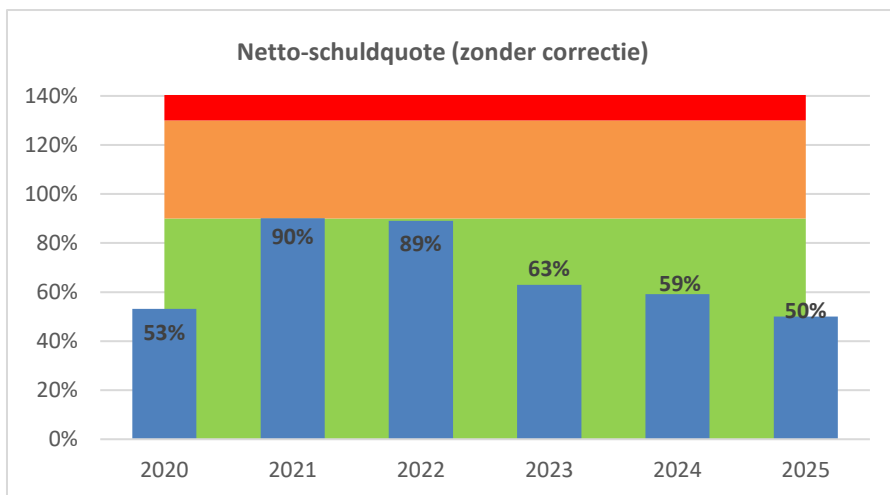
Hierna volgt een toelichting van de kengetallen, waarna ze in de onderstaande figuren zijn opgenomen.

4.3.8.1 Netto-schuldquote (zonder correctie)

Het kengetal netto schuld als aandeel van de inkomsten zegt het meest over de financiële (vermogens)positie van een gemeente. Dit kengetal wordt wel de netto-schuldquote genoemd. De netto-schuldquote geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft of juist op haar tellen moet passen. Het eigen vermogen in de vorm van reserves zegt daar weinig over. Het eigen vermogen geeft aan in hoeverre het gemeentebezit vrij van schuld is. Dat zegt niets over de hoogte van de schuld waarmee het bezit wel is belast. De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van het exploitatie totaal van de baten. De netto-schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

De netto-schuldquote (zonder correctie) wordt als volgt berekend:

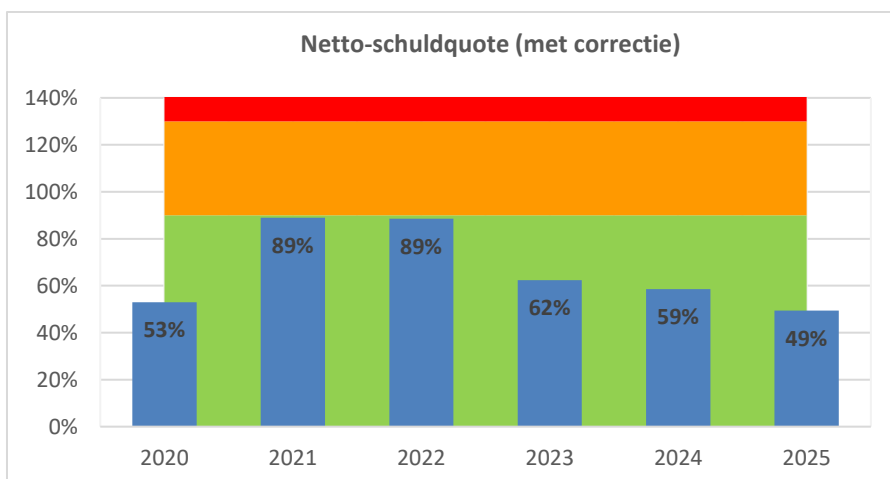
$$\frac{(\text{langlopende schulden} + \text{kortlopende schulden} + \text{crediteuren} + \text{overlopende passiva})}{\text{inkomsten voor bestemmingsreserves}}$$

4.3.8.2 Netto-schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto-schuldquote (met correctie) wordt als volgt berekend:

$$\frac{(\text{langlopende schulden} + \text{kortlopende schulden} + \text{crediteuren} + \text{overlopende passiva}) - / - (\text{langlopende uitzettingen} + \text{kortlopende vorderingen} + \text{liquide middelen} + \text{overlopende activa})}{\text{inkomsten voor bestemmingsreserves}}$$

Algemene normwaarden Netto schuldquote	Schuldquote
Normaal	< 90%
Voorzichtigheid geboden	90-130%
Zeer hoge schuld	> 130%

Omdat er bij verstrekte leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug kunnen worden betaald wordt ook de netto-schuldquote gecorrigeerd voor leningen bepaald. Deze wijkt voor onze gemeente nauwelijks af van de netto schuldquote omdat we beperkt geld hebben doorgeleend.

De netto-schuldquote en netto-schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, laten zien dat er in 2022 nog voorzichtigheid geboden is bij het maken van investeringskeuzes waarbij vreemd vermogen dient te worden aangetrokken. Vanaf 2023 ontstaat meer ruimte en is door afname van de schuldpositie een forse daling van de netto-schuldquote te zien.

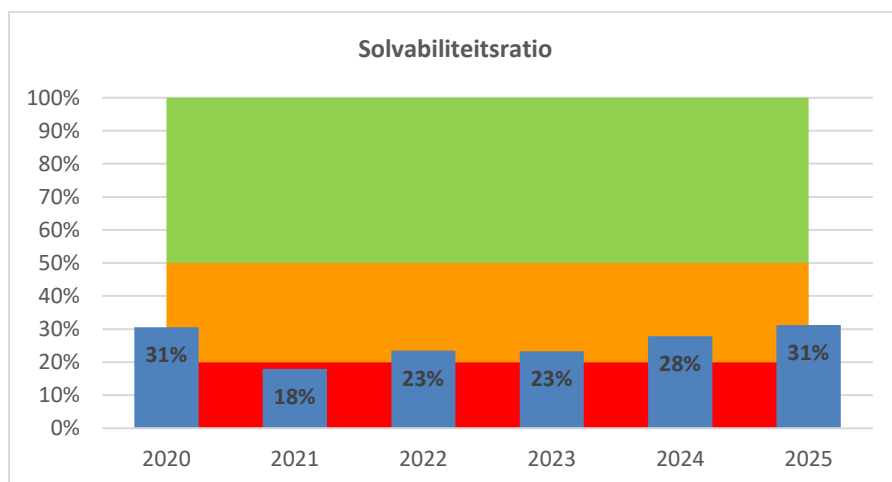
Ten opzichte van de begroting 2021 is de netto-schuldquote positief ontwikkeld.

4.3.8.3 Solvabiliteit

Het solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin het activabezit van de gemeente is afbetaald en in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het betreft het eigen vermogen uitgedrukt in een percentage van het balanstotaal. Een methode is het bekijken in hoeverre de in de activa geïnvesteerde vermogen door het eigen vermogen kan worden gefinancierd. In feite wordt er gekeken naar in hoeverre, in geval van nood, de verschaffers van het vreemde vermogen kunnen worden betaald.

Het solvabiliteitsratio wordt als volgt berekend:

$$\frac{\text{eigen vermogen}}{\text{totaal vermogen}}$$

Algemene normwaarden solvabiliteit	Ratio Solvabiliteit
Weinig tot geen schuld	> 50%
Voorzichtigheid is geboden	20 - 50%
Bezit zeer zwaar belast met schuld	0% - 20%

Het solvabiliteitsratio voor 2022 bedraagt 23%. Dat betekent dat de organisatie veel bezit heeft wat met vreemd vermogen (schuld) gefinancierd is. Dit beeld trekt zich meerjarig door.

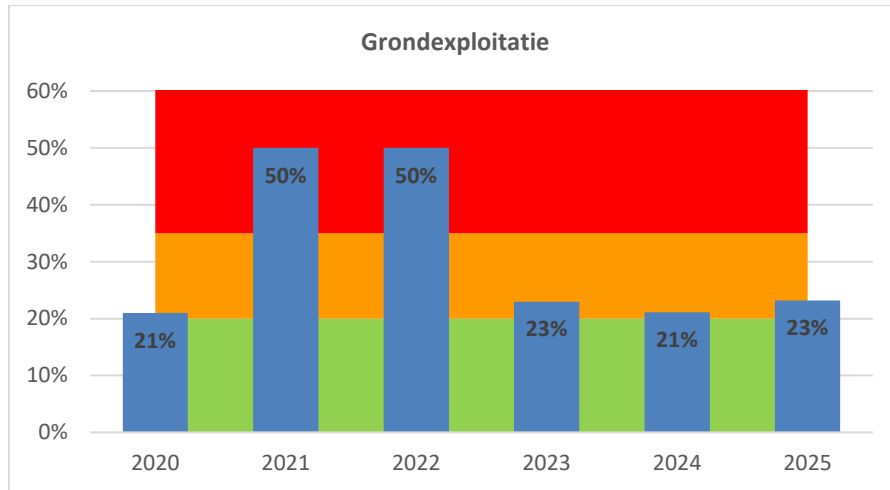
Ten opzichte van de begroting 2021 is het solvabiliteitsratio meerjarig positief ontwikkeld, voornamelijk door een daling van de schulden.

4.3.8.4 Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft weer hoe de waarde van de in exploitatie genomen gronden zich verhoudt tot de totale (geraamde) jaarlijkse baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.

Het kengetal grondexploitatie wordt als volgt berekend:

$$\frac{\text{boekwaarde in- en nog niet in exploitatie genomen gronden}}{\text{totale baten voor bestemming}}$$

Algemene normwaarden grondexploitatie	Ratio Grondexploitatie
Veel grond in exploitatie t.o.v. de omzet	> 35%
Redelijk veel grond in exploitatie t.o.v. de omzet	20 - 35%
Normale hoeveel grond in exploitatie t.o.v. de omzet	< 20%

De boekwaarden van verliesgevende plannen zijn gebaseerd op de actuele marktwaarde en voor verwachte verliezen zijn voorzieningen getroffen. De verwachting is dat de huidige plannen binnen de verwachte termijnen zoals in de grondbedrijf rapportage 2021 zijn vermeld worden gerealiseerd.

De ratio grondexploitatie voor 2022 bedraagt 50%, dit is een kritieke waarde. Vanaf 2023 daalt het ratio, door verkopen van grond, maar blijft voorzichtigheid geboden.

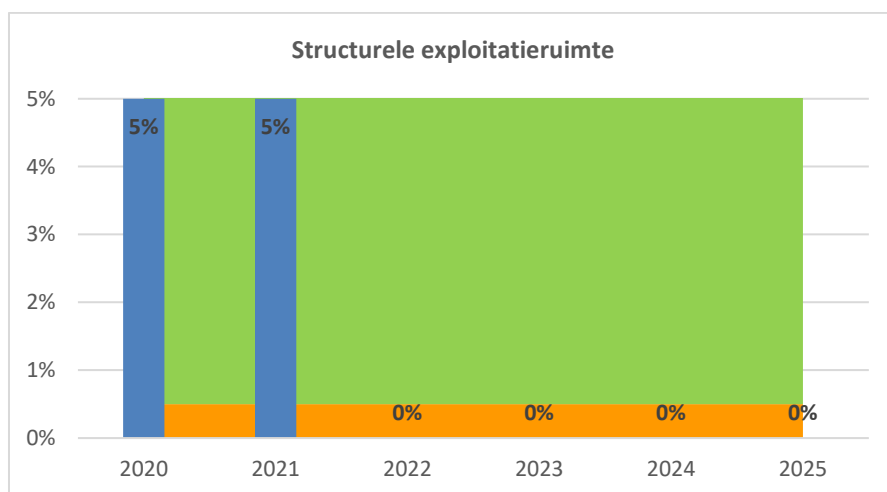
Ten opzichte van de begroting 2021 is de grondexploitatie ratio positief ontwikkeld.

4.3.8.5 Structurele exploitatieruimte

Het financiële kengetal structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid.

Dit kengetal is tevens van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte er is om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten en baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten. De structurele exploitatie ruimte wordt als volgt berekend:

$$\frac{\text{structurele baten} - / - \text{structurele lasten}}{\text{totale baten voor bestemming}}$$

Algemene normwaarden structurele exploitatieruimte	Ratio Exploitatieruimte
Beschikbare structurele exploitatieruimte	> 0%
Vrijwel geen structurele exploitatieruimte	0%
Geen structurele exploitatieruimte	< 0%

Op basis van het kengetal blijkt dat er geen structurele ruimte is om tekorten of extra lasten binnen de huidige begroting op te vangen. Dit past binnen ons beleid om strak te begroten maar kan nieuwe investeringsplannen in de weg staan. De structurele exploitatieruimte ratio voor 2022 tot en met 2025 bedraagt 0%.

De structurele exploitatieruimte 2022 blijft meerjarig ongewijzigd ten opzichte van begroting 2021.

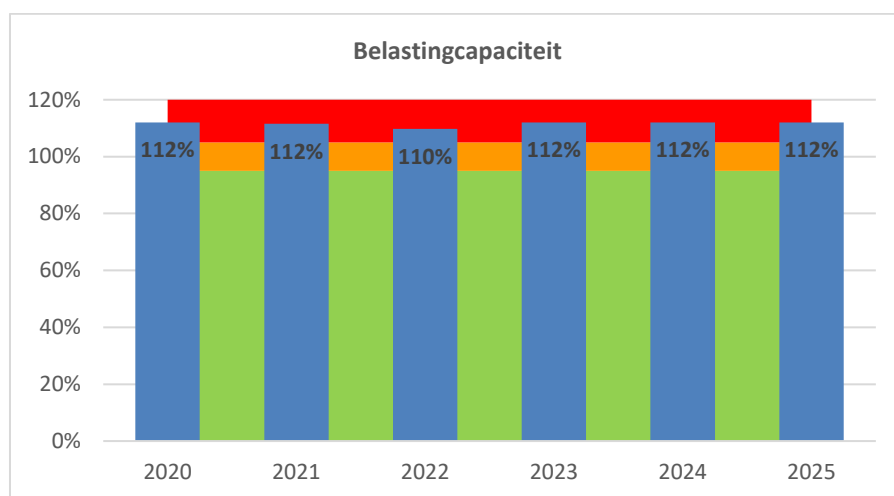
4.3.8.6 Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente. Deze cijfers worden in de jaarlijkse meicirculaire bekend gemaakt. Het kengetal belastingcapaciteit wordt berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in het begrotingsjaar te vergelijken met het landelijke gemiddelde in het jaar daarvoor.

De belastingcapaciteit wordt als volgt berekend:

woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t (het begrotingsjaar)

woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t-1 (het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar)

Algemene normwaarden belastingcapaciteit	Ratio Belastingcapaciteit
Ruimte in belastingcapaciteit	> 0%
Vrijwel geen ruimte in belastingcapaciteit	0%
Geen geen ruimte in belastingcapaciteit	< 0%

De (ongewogen) gemiddelde woonlasten van gemeenten landelijk in 2022 bedragen € 811.

De gemiddelde woonlasten voor inwoners van de gemeente Boekel zijn volgende een voorlopige berekening € 890. Het kengetal komt daarmee op 110% te staan. De woonlasten van Boekel voor 2022 liggen daarmee 10% boven het landelijk gemiddelde.

4.4 Onderhoud kapitaalgoederen

Om de leefbaarheid in de gemeente op peil te houden is infrastructuur benodigd. Voor zover deze infrastructuur in beheer en onderhoud is bij de gemeente zijn deze opgenomen in deze paragraaf en hebben we het over kapitaalgoederen. We denken hierbij aan wegen, riolering, water, groen en gebouwen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten. In deze paragraaf wordt stilgestaan bij het beleid en de (financiële) consequenties ervan, ten aanzien van de hiervoor genoemde kapitaalgoederen.

4.4.1 Wegen

Beleidskader

In de raadsvergadering van 13 december 2018 is het beleidsplan 2019-2023 vastgesteld. Daarbij is geconstateerd dat er een uitbreiding van het areaal heeft plaatsgevonden van 0,6%. Wij beheren circa 830.000 m² verhardingen.

Geconcludeerd wordt dat Boekel voorlopig vasthoudt aan een relatief (op basis van normen) laag budget. Om eventuele problemen of afname in kwaliteit tijdig te kunnen constateren blijven we tweejaarlijks het gehele wegennet controleren. In 2022 is de volgende inspectie gepland. Aan de hand hiervan zullen de financiële consequenties voor het jaar 2023 en verder in beeld worden gebracht.

Financiële consequentie

In het wegenbeheerplan 2019-2023 wordt voorzien in een storting in de voorziening wegbeheer van € 340.000 structureel per jaar. Dit is inclusief € 20.000 voor kleine herbestratingen.

4.4.2 Riolering

Beleidskader

Het gemeentelijk beleid inzake riolering wordt verwoord in het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2017 - 2022 (vGRP Boekel 2017-2022). Het vGRP is op 1 juni 2017 door de Raad vastgesteld. In dit plan wordt aangegeven hoe de gemeente haar zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater de komende periode gaat invullen.

De gemeente Boekel beheert in totaal 60,1 km vrij verval riolering dat wordt afgepompt door in totaal 17 rioolgemalen. Verder heeft de gemeente in het buitengebied nog 368 mini gemaaltjes in het drukriool met daaraan zo'n 67 km persleiding.

Om aan de vGRP te voldoen dient er het nodige onderhoud te worden uitgevoerd de komende jaren.

Financiële consequenties

In de raadsvergadering van 4 oktober 2018 is het geactualiseerde kostendeckingsplan vastgesteld. De rioolheffing voor 2022 bedraagt € 219,35 voor een gemiddelde woning.

4.4.3 Water

Beleidskader

In 2007 is gestart met de zogenaamde gebiedsprocessen om de totale wateropgave te bepalen. Deze opgave bestaat uit het op orde brengen van de watersystemen, zoals verwoord in de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en Waterbeleid 21^e eeuw (WB21). Inmiddels zijn in deze gebiedsprocessen voor de waterthema's als waterkwaliteit, ecologie, verdroging en wateroverlast, de opgaven bepaald en zijn oplossingsrichtingen beschreven. De eigen regionale visie van het waterschap en de gemeenten op het gebied van waterbeheer en ruimtelijke ordening en regionale specifieke gebiedssituaties zijn hierin meegenomen. De doelen en maatregelen zijn voor onze gemeente terug te vinden in het waterprogramma van het deelstroomgebied Wetering, Leijgraaf, Snelle en Peelse Loop.

De maatregelen betreffen de realisatie van de drie EVZ's die binnen onze gemeentegrenzen liggen, te weten de Aa, de Leijgraaf en de Meerkensloop. De Aa en de Leijgraaf zijn al grotendeels gerealiseerd door de gemeente Meierijstad. De Meerkensloop moet nog (grotendeels) gerealiseerd worden.

In het voorjaar van 2017 is een tweede aanzet gegeven voor een aanpak van de EVZ Meerkensloop. Dit omdat er opnieuw subsidies in het vooruitzicht zijn gesteld bij uitvoering. Momenteel is het Waterschap druk bezig met het aankopen van gronden aan de Meerkensloop. Verwacht wordt dat de realisatie van de EVZ in 2022 zal plaatsvinden.

Financiële consequenties

Op basis van de nog te realiseren kilometers is een eerste inventarisatie gemaakt van de te verwachten kosten. De totale kosten voor het realiseren van de totale EVZ in Boekel bedraagt € 395.000. Er is op dit moment echter een subsidieregeling die 75% van de kosten vergoed, dit betekent dat we met € 100.000 de gehele EVZ opgave in Boekel kunnen realiseren.

In de meer jaren begroting is een budget opgenomen van € 100.000 voor de EVZ, uitvoering zal naar verwachting plaats vinden in 2022.

4.4.4 Groen

Beleidskader – Integraal onderhoudsbestek

Beleid op het gebied van groenvoorzieningen wordt (vijf) jaarlijks bijgesteld in het groen-onderhoudsbestek. In totaal beheert de gemeente 26,4 hectare plantsoenen, 75 hectare bossen/parkbos, 30,1 hectare gras- en sportvelden, 6,8 hectare bermen, 14,4 hectare overig (denk hierbij aan de vijvers, watergangen en dierenweides) en een onbekend areaal boomsingels als vrijstaande bomen. In 2018 is een nieuw integraal onderhoudsbestek voor het onderhoud van de openbare ruimte aanbesteed en gegund voor 5 jaar aan IBN voor de periode van 2019 – 2023. Jaarlijks worden de mutaties in de openbare ruimte verwerkt in het bestek. In dit bestek zijn naast het onderhoud van de plantsoenen, ook het onderhoud van de gazons, het vegen van de goten en de onkruidbestrijding opgenomen.

Beleidskader – Bomen/Snoeiwerk

Het bomenonderhoud en het uitvoeren van de boomveiligheidscontroles is eind 2018 opnieuw aanbesteed voor een periode van 2 jaar met een optie om 2x te verlengen met 2 jaar. Het contract is niet verlengd. In 2021 hebben we een losse opdracht aan Kanters Groenvoorzieningen gegeven en eind 2021 starten we met een nieuwe aanbesteding op basis van een nieuw boombeheerplan.

Herplantverplichting

In 2020 hebben we uitgezocht wat de herplantverplichting van de gemeente Boekel is. Ook is er een bestemmingsreserve gevormd waarin dat bedrag is opgenomen. De toekomstige verleende kapvergunningen inclusief herplantvergoeding komen ook in deze bestemmingsreserve. We zijn momenteel bezig met de huidige en toekomstige invulling van deze verplichting.

Begroting

Voor de uitvoering van het integraal IBN onderhoudsbestek is in de begroting 2022 een bedrag opgenomen van € 365.000. Dit is cf. de gegunde opdracht voor de periode 2019 – 2023.

Er is € 90.000 opgenomen in de begroting 2022 voor het uitvoeren van onderhoud aan bomen. Dit bedrag wordt gebruikt voor regulier snoeiwerk, het uitvoeren van boomveiligheidscontroles, kappen van bomen en boomonderzoeken.

Uitvoeringsprogramma Kwaliteitsimpuls buitengebied Boekel

De projecten die in het uitvoeringsprogramma beschreven staan beginnen steeds meer vorm te krijgen. De voorbereidingen zijn in volle gang en zullen voornamelijk worden uitgevoerd in 2022.

4.4.5 Gebouwen

Beleidskader:

De gemeente Boekel heeft een Meerjaren Onderhoudsplan (MOP) voor al haar gemeentelijke gebouwen. Het groot onderhoud waar de gemeente verantwoordelijk voor is, is hierin opgenomen.

Het onderhoud dat wordt beschouwd als klein en dagelijks onderhoud is voor rekening van de gebruikers/beheerders/huurders van de gemeentelijke gebouwen.

Het Meerjaren Onderhoudsplan wordt jaarlijks geactualiseerd. Het plan is begin 2021 bijgewerkt voor de periode 2021 – 2030 met een doorkijk naar de periode 2031 – 2040. Dit plan is financieel meerjarig vertaald in de voorjaarsnota 2021 en daarmee opgenomen in de begroting 2022.

Uitvoeringsniveau:

Per gebouw is er een contractkostenplan, een onderhoudskostenplan CAPEX (investeringen groter dan € 25.000 om de levensduur van de gebouwen te verlengen) en een onderhoudskostenplan OPEX (terugkerende kleinere kosten om het kwaliteitsniveau van de gebouwen in stand te houden) opgesteld.

De investeringenlasten (CAPEX) worden afgeschreven over een periode die aansluit bij de levensduur van de betreffende investering. Daarnaast vindt er jaarlijks een dotatie plaats in een egalisatie voorziening, waaruit de incidentele kosten uit OPEX betaald worden. Daarnaast zijn er in de begroting posten opgenomen voor de onderhoudscontracten, voor regievoering van het gebouwenbeheer, en voor onvoorziene uitgaven.

Financiële consequentie

De storting in de voorziening onderhoud gebouwen bedraagt € 100.000 structureel per jaar.

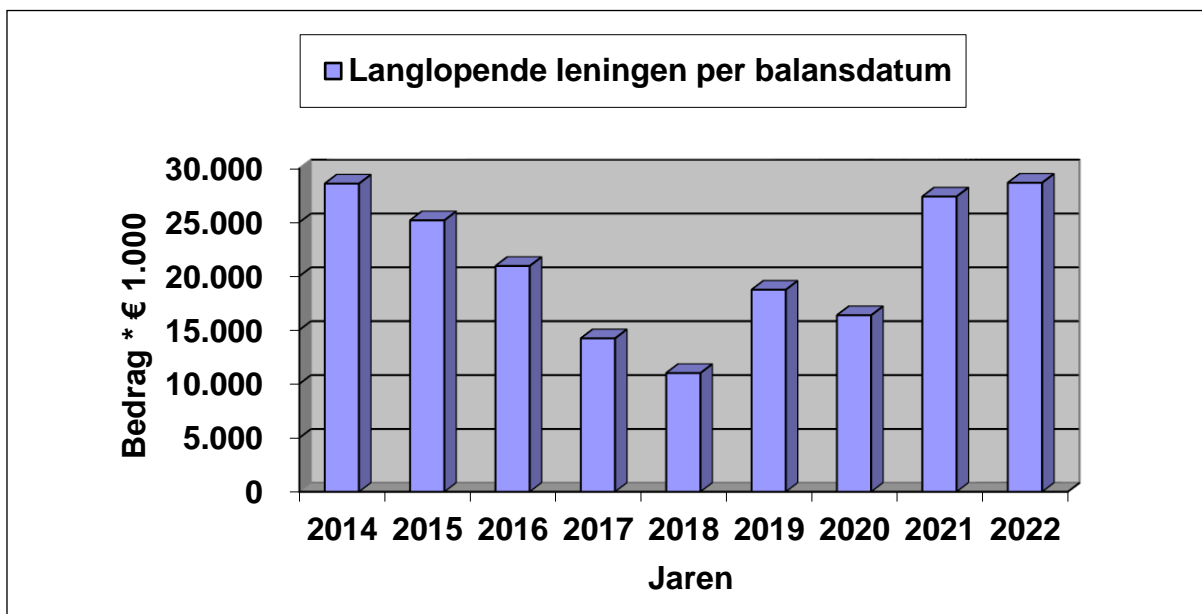
Begroting:

De voorziening onderhoud gebouwen bedraagt per 1 januari 2022 € 37.710.

4.5 Financiering

Het keuzemoment voor het aantrekken van een vaste geldlening wordt naast het benodigde inzicht in de geldstromen ook bepaald door de marktverwachtingen en het voldoen aan de wettelijke regelingen en toetsingscriteria van de provincie m.b.t. de kasgeldnorm en de renterisiconorm (wet Fido). Daardoor is het niet mogelijk/toegestaan om alles met 'kort geld' te financieren. Een instrument waar overigens zo veel als mogelijk gebruik van wordt gemaakt aangezien de rentelasten hierover over het algemeen lager zijn. Het risico van kort geld ligt in de toekomst, op het moment dat de lening afloopt en herfinanciering aan de orde is. Kan op dat moment in de toekomst voor eenzelfde rentepercentage geleend worden, of ontstaan er als gevolg van hogere rentelasten (aanzienlijke) financiële tegenvallers? Om dit risico te ondervangen dient volgens de wet Fido de financiering gestoeld te zijn op een combinatie van lang- en kort vreemd vermogen.

Uit het overzicht van opgenomen geldleningen (bijlage I) blijkt dat er in het begrotingsjaar 2022 naar verwachting één nieuwe langlopende lening zal worden afgesloten van € 3 miljoen. Randvoorwaarde hierbij is wel dat de liquiditeitsplanning zoals opgenomen in de voorjaarsnota 2021 wordt gerealiseerd. De geplande aflossing op langlopende leningen bedraagt in 2022 € 1,7 miljoen, met een bijbehorende rentelast van € 352.000. De totale langlopende schuld loopt daarmee in 2022 op met € 1,3 miljoen tot circa € 28,7 miljoen.

Daar het merendeel van de in het verleden aangetrokken geldleningen betrekking hebben op grondaankopen die binnen een termijn van 10 jaar tot voldoende omzet moeten leiden is de termijn van de geldlening teruggebracht van de reguliere 25 jaar naar 10 jaar. Deze lijn is in 2013 losgelaten en worden nieuwe langlopende leningen aangegaan met een looptijd van 20 jaar. Dit omdat de verwachte levensduur van de investeringen die met deze middelen gefinancierd zijn eerder 20 (of meer) dan 10 jaar bedragen.

Met behulp van onze liquiditeitsprognose, die met het opstellen van de voorjaarsnota jaarlijks wordt geactualiseerd, wordt getracht de bestaande en toekomstige liquiditeitsbehoefte zo goed mogelijk in beeld te brengen en het aangaan van leningen hierop af te stemmen. Het aantrekken van langlopende middelen zal echter nooit één op één kunnen worden afgestemd op de bestaande behoefte aangezien planning en realisatie van investeringen en/of projecten altijd afwijkingen zullen vertonen. Fluctuaties die hierdoor op korte termijn ontstaan worden opgevangen middels het aantrekken van kort geld (korter dan 1 jaar).

Ongeveer 50% van de kosten van de langlopende geldlening heeft een directe relatie met de grondexploitatie. De toegerekende rente aan het grondbedrijf is in 2022 gezakt naar 1,5%, dit is een daling 0,25% ten opzicht van de begroting 2021 (jaarschijf 2022).

4.5.1 Renterisiconorm

Renterisicobeheer omvat het beperken van de invloed van (externe-) rentewijzigingen op de financiële resultaten van de gemeente. Een belangrijk uitgangspunt van de Wet fido is het beheersen van de renterisico's op de vaste schuld (schuld met een rentetypische looptijd vanaf één jaar). Het renterisico met betrekking tot de renterisiconorm heeft betrekking op de contractuele renteherzieningen en de aflossingen op de vaste schuld. Het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden. Het renterisico wordt in een jaar getoetst aan de renterisiconorm.

De renterisiconorm wordt bij gemeenten berekend door een vastgesteld percentage van 20% te vermenigvuldigen met het begrotingstotaal. De renterisiconorm dient jaarlijks als onderdeel van de financieringsparagraaf bij de begroting en het jaarverslag opgenomen te worden. De renterisiconorm bij de begroting wordt meerjarig neergezet.

Het renterisico kan gestuurd worden door bij het aantrekken van nieuwe langlopende financieringsmiddelen rekening te houden met de vervalkalender en renteherzieningen van de bestaande vaste schuld. Ook de keuze tussen de aflossingsvorm (lineair, annuïtair en fixe) beïnvloedt de aflossingen per jaar en dus ook het renterisico van de komende jaren. Het verlengen van de gemiddelde looptijd van de leningenportefeuille verlaagt het renterisico.

Berekening renterisico en toetsing aan norm volgens een overzicht opgenomen zoals is voorgesteld in de handreiking treasurystatuut 2015 door het ministerie van binnenlandse zaken en koninkrijksrelaties.

Renterisiconorm 2022-2025	2022	2023	2024	2025
Variabelen renterisiconorm				
Renteherzieningen (1)	0	0	0	0
Aflossingen (2)	1.720	9.220	4.220	4.220
Renterisico (1 + 2)	1.720	9.220	4.220	4.220
Begrotingstotaal jaar T	38.922	32.494	33.672	30.725
Renterisiconorm Percentage	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm 2022-2025	7.784	6.499	6.734	6.145
Renterisiconorm 2021-2024	1.557	1.300	1.347	1.229
Renterisico Boekel	22%	142%	63%	69%

Vanaf 2023 valt de renterisiconorm hoger uit omdat er langlopende geldleningen zijn/worden aangegaan - voor de duur van twee jaar - die in één keer worden afgelost (zie ook bijlage I – Staat van geldleningen). Waardoor het percentage van het renterisico oploopt. Gezien de huidige rentestand is dit risico te overzien.

4.5.2 Kasgeldlimiet

Voor het bepalen van de liquiditeitspositie is de zogenaamde kasgeldlimiet belangrijk. Deze limiet geeft het bedrag aan dat maximaal als kasgeld mag worden opgenomen. Dit bedrag wordt berekend door middel van een door het ministerie van financiën vastgesteld percentage, vermenigvuldigd met het totaal van de jaarbegroting van de gemeente bij aanvang van het jaar. In de volgende tabel is de berekening van de kasgeldlimiet van begroting 2021 opgenomen.

Conform artikel 1 van de wet fido en artikel 2 lid 1 van de regeling ufd0 wordt middels een ministeriële regeling een percentage vastgesteld voor de berekening van de kasgeldlimiet. Momenteel is dit percentage vastgesteld op 8,5%. Voor de kasgeldlimiet geldt een minimumbedrag van € 300 000. Dit percentage is ook opgenomen in het treasury statuut van gemeente Boekel van 2015. Hieronder is het overzicht opgenomen zoals is voorgesteld in de handreiking treasury statuut 2015 door het ministerie van binnenlandse zaken en koninkrijksrelaties.

Kasgeldlimiet	Begroting	Werkelijk			
		1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.
1 Toegestane kasgeldlimiet					
In procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
in een bedrag	3.308.391	3.308.391	3.308.391	3.308.391	3.308.391
2 Omvang vlottende korte schuld	2.444.264	2.442.000	2.442.000	2.442.000	2.442.000
Opgenomen gelden < 1 jaar	2.264	0	0	0	0
Schuld in rekening-courant	107.000	107.000	107.000	107.000	107.000
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	0	0	0	0	0
Overige geldleningen, niet zijnde vaste schuld	2.335.000	2.335.000	2.335.000	2.335.000	2.335.000
3 Vlottende middelen	151.000	151.000	151.000	151.000	151.000
Contante in kas	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
Tegoeden in rekening-courant	0	0	0	0	0
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	144.000	144.000	144.000	144.000	144.000
4 Toets kasgeldlimiet					
Totaal netto vlottende schuld	2.293.264	2.291.000	2.291.000	2.291.000	2.291.000
Toegestane kasgeldlimiet	3.308.391	3.308.391	3.308.391	3.308.391	3.308.391
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	1.015.127	1.017.391	1.017.391	1.017.391	1.017.391

4.5.3 Renteschema

In het rapport Vernieuwing BBV van de Commissie Vernieuwing BBV was het advies opgenomen om de rentekosten transparant in de begroting op te nemen. Dit advies is overgenomen in het wijzigingsbesluit zoals verwerkt in artikel 13 van het vernieuwde BBV vanaf 1 januari 2016.

Om er voor te zorgen dat in de begroting en verantwoording de totale rentelasten en de daar aan gekoppelde financieringsbehoefte inzichtelijk zijn, wordt in artikel 13 voorgeschreven dat de paragraaf financiering voortaan in ieder geval inzicht geeft in de rentelasten, het renteresultaat, de financieringsbehoefte en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties, en taakvelden wordt toegerekend. In onderstaand schema worden deze uiteengezet.

Renteschema		
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	€ 351.670
b.	De externe rentebaten	-/- € 0
	Saldo rentelasten en rentebaten	€ 351.670
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/- € 280.512
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/- € 0
c3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+ € 0
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	€ 280.512
d1	Rente over eigen vermogen	+/+ € 0
d2	Rente over voorzieningen	+/+ € 0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	€ 71.158
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/- € 71.158
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury	€ 0

4.6 Lokale heffingen

Deze paragraaf bevat informatie over het tarievenbeleid voor de gemeentelijke heffingen en belastingen, de ontwikkeling van de lokale heffingen en het kwijtscheldingsbeleid van de gemeente.

4.6.1 Onroerende zaakbelastingen

Doelstelling van de onroerende zaakbelastingen is het verkrijgen van algemene dekkingsmiddelen door heffing en inning.

Ten aanzien van de opbrengst voor de onroerende zaakbelastingen geldt dat de basisverhoging vanaf 2005 gebaseerd wordt op de consumentenprijsindex (CPI) over een gemiddelde van de afgelopen vijf jaar (2017-2021), door het Centraal Planbureau berekend op 1,46 %. In de onderhavige paragraaf is de OZB opbrengst 2022 hiermee verhoogd. In de meerjarenraming (2023-2025) wordt rekening gehouden met 1% prijsindex.

Bij de uitwerking van het Coalitieakkoord in 2018 had het college aangegeven de begroting in meerjarig perspectief sluitend aan te willen bieden. De consequentie hiervan was dat de OZB opbrengst diende te stijgen. Tevens is bij het Coalitieakkoord opgenomen dat de opbrengstverhouding tussen woningen en niet-woningen minder groot zou moeten zijn.

De afspraken bij het Coalitieakkoord resulteren m.b.t. opbrengst OZB 2019-2022 (exclusief CPI):

Verhoging opbrengst OZB 2019-2022				
	2019	2020	2021	2022
Woningen	6%	3%	3%	3%
Niet-Woningen (eigenaar)	1%	3%	3%	3%
Niet-Woningen (gebruiker)	1%	3%	3%	3%

De onroerende zaakbelasting wordt met ingang van 1 januari 2009 berekend naar een percentage van de waarde van de onroerende zaken, zoals die op de voet van hoofdstuk IV van de Wet Waardering Onroerende Zaken (Wet-WOZ) wordt vastgesteld.

Voor het jaar 2022 worden de WOZ waarden van alle onroerende zaken door de BSOB opnieuw vastgesteld naar de waardepeildatum 1 januari 2021. Tussen de waardepeildatum en het belastingjaar, waarvoor een waarde wordt vastgesteld, ligt een periode van 1 jaar. De nieuwe totale waarde van alle WOZ objecten zal worden gebruikt om de OZB tarieven voor 2022 te berekenen. Op het moment van de voorbereidingen voor de begroting 2022 zijn de definitieve waarden, zoals gebruikelijk, nog niet voorhanden. Aangezien de definitieve WOZ waarden nog niet bekend zijn kunnen de OZB tarieven dan ook nog niet definitief worden bepaald en vastgesteld. Daarnaast heeft de Raad aangegeven vanaf 2020 de tarieven te koppelen aan de Rijkstarieven, opgenomen in de meicirculaire, die gebaseerd zijn op landelijke trends en gemiddelden. In de raadsvergadering van 16 december 2021 zullen de tarieven ter vaststelling aan de Raad worden aangeboden.

De raming van de opbrengst van de onroerende zaakbelastingen 2022 bedraagt € 3.011.000. Hierbij is rekening gehouden met de hierboven vermelde opbrengststijging van 3% en een prijsindexering van 1,46 % (zijnde de consumentenprijsindex). Na 2022 wordt rekening gehouden met een prijsindexering van 1%. De autonome groei in 2022 bedraagt € 32.347.

Op basis van de hiervoor genoemde uitgangspunten zijn de volgende opbrengsten begroot:

Opbrengsten OZB	2021	2022	2023	2024	2025
ozb eig. woning	€ 1.823.000	€ 1.955.000	€ 2.002.000	€ 2.050.000	€ 2.098.000
ozb eig. niet woning	€ 630.000	€ 658.000	€ 667.000	€ 676.000	€ 685.000
ozb gebr. Niet woning	€ 398.000	€ 398.000	€ 404.000	€ 410.000	€ 416.000
Totaal	€ 2.851.000	€ 3.011.000	€ 3.073.000	€ 3.136.000	€ 3.199.000

Ter vergelijking is in de onderstaande tabel opgenomen wat de opbrengst zou zijn wanneer de rekentarieven / rekenpercentages, zoals gepubliceerd in de meicirculaire 2021, worden gehanteerd. De totale OZB-opbrengsten zijn in dat scenario, per saldo € 1.276.404 lager.

Belastingcapaciteit 2022					
Onroerende Zaak Belastingen	opbrengst meerjarenraming 2022	tarieven 2022 Begroting	rekentarieven (meicirculaire 2021)	(norm)opbrengst o.b.v. rekentarieven	meer (+) minder (-) opbrengst t.o.v. norm
ozb eig. woning	€ 1.954.693	0,14542%	0,08376%	€ 1.081.912	€ 872.781
ozb eig. niet woning	€ 657.617	0,28318%	0,16311%	€ 399.876	€ 257.741
ozb gebr. niet woning	€ 398.018	0,22822%	0,13145%	€ 252.137	€ 145.881
Totaal	€ 3.010.328			€ 1.733.925	€ 1.276.404

Ter vergelijking zijn in onderstaande tabel de tarieven voor 2021 opgenomen zoals die in deze regio worden toegepast.

OZB 2021							
Gemeente	Tarief woningen	Gemeente	Tarief eigenaar niet-woning	Gemeente	Tarief gebruiker niet-woning	Gemeente	Gemiddeld betaalde ozb woningen
Geldrop-Mierlo	0,0778	Geldrop-Mierlo	0,1610	Geldrop-Mierlo	0,1404	Geldrop-Mierlo	231
's-Hertogenbosch	0,0783	Son en Breugel	0,1898	Heusden	0,1510	's-Hertogenbosch	249
Son en Breugel	0,0877	Someren	0,1919	Someren	0,1519	Uden	263
Uden	0,0906	Meierijstad	0,2090	Son en Breugel	0,1565	Boxmeer	294
Landerd	0,0934	Deurne	0,2179	Nuenen c.a.	0,1866	Oss	307
Vught	0,1068	Nuenen c.a.	0,2324	Boxmeer	0,1867	Landerd	318
Meierijstad	0,1071	Helmond	0,2336	Helmond	0,1868	Son en Breugel	326
Heusden	0,1090	Heusden	0,2350	Sint-Michielsgestel	0,1871	Meierijstad	333
Asten	0,1128	Boxmeer	0,2378	Meierijstad	0,1948	Heusden	339
Bernheze	0,1129	Asten	0,2467	Deurne	0,1955	Helmond	353
Boxmeer	0,1138	Sint Anthonis	0,2480	Vught	0,1970	Asten	364
Oss	0,1177	Laarbeek	0,2498	Uden	0,1998	Cuijk	366
Sint Anthonis	0,1220	Uden	0,2503	Asten	0,2011	Sint Anthonis	371
Someren	0,1221	Vught	0,2558	Gemert-Bakel	0,2036	Bernheze	372
Laarbeek	0,1241	Boekel	0,2590	Boekel	0,2087	Laarbeek	378
Nuenen c.a.	0,1284	Oss	0,2739	Sint Anthonis	0,2111	Someren	387
Deurne	0,1317	Grave	0,2776	Laarbeek	0,2120	Deurne	396
Sint-Michielsgestel	0,1317	Sint-Michielsgestel	0,2899	Grave	0,2231	Grave	398
Mill en Sint Hubert	0,1436	Gemert-Bakel	0,2960	Oss	0,2322	Mill en Sint Hubert	414
Helmond	0,1442	Bernheze	0,3019	Bernheze	0,2400	Vught	441
Cuijk	0,1448	Mill en Sint Hubert	0,3041	Mill en Sint Hubert	0,2424	Boekel	454
Boekel	0,1456	Landerd	0,3064	Landerd	0,2443	Gemert-Bakel	463
Gemert-Bakel	0,1536	's-Hertogenbosch	0,3111	's-Hertogenbosch	0,2492	Sint-Michielsgestel	466
Grave	0,1602	Cuijk	0,3640	Cuijk	0,2722	Nuenen c.a.	478
Gemiddelde	0,1192	Gemiddelde	0,2560	Gemiddelde	0,2031	Gemiddelde	365

Bron: Coelo Atlas 2021; OZB-tarieven van omliggende gemeenten 2021

4.6.2 Afvalstoffenheffing

Doelstelling: het inzamelen en verwerken van huishoudelijk en aanverwant afval. Daarbij is het streven om door middel van gescheiden ophalen het hergebruik van grondstoffen te bevorderen en verwerking van restafval te beperken tegen een kostendekkend tarief.

Het aantal objecten waarvoor op grond van de Wet milieubeheer een verplichting tot inzameling van huishoudelijk afval geldt wordt voor 2022 geschat op 4.299. Het totaal aantal objecten van 4.331 wordt gecorrigeerd met 112 objecten i.v.m. leegstand en een toename 80 objecten. De geraamde kosten bedragen € 903.500 (incl. BTW, inclusief overhead).

Het tarief is voor 2022 op basis van het voorgaande berekend op € 210 (was in 2021 € 204).

Dit betreft het vaste tarief en dat geldt zowel voor een éénpersoonshuishouden als een meerpersoonshuishouden. Het verschil tussen de huishoudens wordt tot uitdrukking gebracht via het gebruik van de opdrukkzakken.

Op basis van het gemiddeld gebruik kwam het Coelo-rapport voor de gemeente Boekel voor 2021 uit op € 213 voor een éénpersoonshuishouden en € 221 voor een meerpersoonshuishouden.

De afvalstoffenheffing is 100% kostendekkend:

Afvalstoffenheffing 2021			
Gemeente	Éénpersoons HH	Gemeente	Meerpersoons HH
Heusden	127	Heusden	180
Deurne	146	Boxmeer	187
Asten	152	Cuijk	187
Mill en Sint Hubert	164	Sint Anthonis	199
Vught	171	Deurne	199
Laarbeek	174	Asten	215
Landerd	177	Grave	216
Boxmeer	179	Boekel	221
Cuijk	179	Mill en Sint Hubert	224
's-Hertogenbosch	188	Laarbeek	227
Uden	190	Uden	230
Sint Anthonis	190	Meerijstad	234
Someren	191	Someren	236
Meerijstad	192	Gemert-Bakel	236
Bernheze	203	Helmond	241
Sint-Michielsgestel	207	's-Hertogenbosch	245
Grave	208	Sint-Michielsgestel	251
Gemert-Bakel	210	Bernheze	255
Boekel	213	Landerd	278
Helmond	219	Vught	284
Nuenen c.a.	222	Nuenen c.a.	290
Geldrop-Mierlo	223	Son en Breugel	290
Son en Breugel	232	Oss	298
Oss	298	Geldrop-Mierlo	312
Gemiddelde	194		239

Bron: Coelo Atlas 2021; tarieven afvalstoffen van omliggende gemeenten 2021

4.6.3 Rioolheffing

Doelstelling: de kwaliteit van het rioleringsstelsel op een maatschappelijk geaccepteerd niveau te waarborgen t.b.v. gebruikers van het gemeentelijk rioleringsstelsel, waarbij wordt uitgegaan van een gesloten financieringsstelsel.

De Raad heeft op 1 juni 2017 het vGRP (verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan) 2017-2022 vastgesteld. In dit vGRP is een overzicht opgenomen van de aanwezige voorzieningen in relatie tot de zorgplicht voor stedelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater en grondwater plus de voorgenomen maatregelen op deze terreinen.

Medio 2018 is gestart met het opstellen van een actueel kostendekkingsplan. Meerdere factoren maakten het noodzakelijk dit kostendekkingsplan opnieuw op te stellen. De raad heeft op 4 oktober 2018 het nieuwe kostendekkingsplan vastgesteld.

Op dit moment worden alle factoren doorgerekend en kan een eerste indicatie worden afgegeven.

Dit is indicatief, de werkelijke tarieven worden op 16 december 2021 door de raad vastgesteld.

Op basis van het laatst vastgestelde kostendekkingsplan zijn de tarieven in 2019 eenmalig met 16,4% verhoogd. Om alle toekomstige investeringen mogelijk te maken is het noodzakelijk dat de rioolheffing vanaf 2020 jaarlijks met 4% moet stijgen. De planperiode van het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan loopt van 2017-2022, het kostendekkingsplan is een tussentijds kosten actualisatie van het vGRP. In dit plan zijn alle kosten en investeringen in beeld gebracht en is het tarief daarop berekend zodat jaarlijks een 100% kostendekkendheid wordt gehanteerd.

Het tarief dat in rekening wordt gebracht is gekoppeld aan de hoeveelheid afgevoerd water, gemeten in m³.

Categorie	Tarief 2017	Tarief 2018	Tarief 2019	Tarief 2020	Tarief 2021	Tarief 2022
t/m 50m ³	€ 142	€ 144	€ 168	€ 175	€ 181	€ 189
51 t/m 150 m ³	€ 165	€ 167	€ 195	€ 203	€ 211	€ 219
151 t/m 250 m ³	€ 196	€ 199	€ 232	€ 241	€ 250	€ 260
251 t/m 500 m ³	€ 228	€ 231	€ 270	€ 280	€ 269	€ 303
Indien per verbruiksperiode meer dan 500 m ³ wordt afgevoerd, is daarboven een tarief verschuldigd voor elke volle eenheid van 1m ³ afgevoerd water.						
501 t/m 5.000 m ³	€ 1,01	€ 1,03	€ 1,19	€ 1,24	€ 1,30	€ 1,35
5.001 t/m 10.000 m ³	€ 0,73	€ 0,74	€ 0,86	€ 0,90	€ 0,93	€ 0,96
10.000 t/m 25.000 m ³	€ 0,47	€ 0,48	€ 0,56	€ 0,58	€ 0,60	€ 0,62
25.000 t/m 50.000 m ³	€ 0,15	€ 0,15	€ 0,18	€ 0,18	€ 0,19	€ 0,20
> 50.000 m ³	€ 0,05	€ 0,05	€ 0,06	€ 0,06	€ 0,06	€ 0,07

Rioolrechten 2021			
Gemeente	Éénpersoons HH	Gemeente	Meerpersoons HH
Nuenen c.a.	64	's-Hertogenbosch	131
Landerd	120	Sint-Michielsgestel	154
Sint-Michielsgestel	124	Oss	168
's-Hertogenbosch	131	Landerd	172
Sint Anthonis	140	Cuijk	174
Boxmeer	164	Somereren	174
Meerijstad	167	Bernheze	175
Oss	168	Meerijstad	179
Cuijk	174	Son en Breugel	187
Somereren	174	Nuenen c.a.	188
Bernheze	175	Helmond	191
Boekel	181	Gemert-Bakel	192
Mill en Sint Hubert	182	Geldrop-Mierlo	194
Son en Breugel	187	Heusden	198
Helmond	191	Grave	204
Gemert-Bakel	192	Sint Anthonis	208
Deurne	194	Laarbeek	209
Geldrop-Mierlo	194	Boekel	211
Heusden	198	Uden	215
Grave	204	Vught	228
Laarbeek	209	Asten	252
Uden	215	Boxmeer	261
Vught	228	Mill en Sint Hubert	283
Asten	252	Deurne	296
Gemiddelde	176		202
Bron: Coelo Atlas 2021			

4.6.4 Toeristenbelasting

Doelstelling: het verkrijgen van algemene dekkingsmiddelen. Het tarief voor 2021 bedraagt € 1,10 per overnachting en is afgestemd op het niveau van de tarieven van omliggende gemeenten. Overeenkomstig de meerjarenbegroting wordt het tarief voor het jaar 2021 geïndexeerd met 1,46 % en komt daarmee voor 2022 op € 1,12 per overnachting.

4.6.5 Grafrechten, begrafenisrechten

Leges grafrechten en begraafrechten

De kosten voor het beheer en onderhoud van de totale begraafplaats worden bekostigd uit het totaal aan reserveringen. Het aantal vestigingen van grafrecht en verlengingen loopt sterk terug. Mensen kiezen steeds vaker voor cremieren. Reeds vanaf 2012 zien we een daling van aanvragen van zo'n 40%. In 2020 werd door deze terugloop het tarief met 15% verhoogd. De dalende tendens zet zich voort waardoor de opbrengsten de kosten niet dekken. In 2020 is ruim 10% minder opbrengst ontvangen dan werd begroot.

In 2022 zal een uitgebreide analyse en een beleidsafweging plaatsvinden om de kosten en opbrengsten voor zowel de gemeente als de inwoners in een reëel perspectief te plaatsen. De resultaten daarvan zullen vertaald worden in de begroting 2023.

Voor 2022 gaan we uit van de prijsindexering van 1,46% en een additionele stijging van 5%.

	Tarief 2018	Tarief 2019	Tarief 2020	Tarief 2021	Tarief 2022
Grafrecht					
- per graf	930	1.041	1.198	1.213	1.292
- verlenging	467	523	602	610	649
- urnengraf	930	1.041	1.198	1.213	1.292
- verlenging urnengraf	467	523	602	610	649
Begraafrecht					
- volwassen (> 10 jr.)	556	563	647	656	698
- kinderen (< 10 jr.)	385	389	447	453	482
- urn	327	331	381	386	411
Opgraven					
Opgraven lijk/asbus	336	340	391	396	422
Begraven na opgraven	170	172	198	200	213
Verstrooien as	57	58	66	67	72
Gedenkwand Venhorst					
Gedenkplaatje	57	58	66	67	72
Herbegraven en gedenkplaatje	297	300	346	350	373

Ter vergelijking is hieronder een overzicht opgenomen van de tarieven zoals die in de regio worden geheven in 2021:

Grafrechten/kosten 2021	Grafrecht	Verlenging	Begraven
Gemeente	20 jaar	10 jaar	
Meerijstad	552	276	1.025
Uden	976	436	884
Oss	1.095	575	1.030
Gemert-Bakel	1.140	570	610
Boekel	1.214	610	656
Son en Breugel	1.400	700	602
Bernheze	1.467	786	898
Nuenen c.a.	1.749	874	699
Boxmeer	1.800	900	675
Cuijk	1.824	912	702
Grave	2.430	1.215	990
Boxtel	3.008	1.107	307
Deurne	5.454	2.727	466
Gemiddelde	1.855	899	734

4.6.6 Bouwleges en overige leges en vergoedingen

Doelstelling: het door middel van het opleggen van leges en vergoedingen komen tot kostendekking van diverse door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten en producten.

Voor 2022 worden de tarieven verhoogd op basis van de consumenten prijsindexpercentage van 1,46 %. Een aantal leges is wettelijk gelimiteerd of vastgesteld; hiervoor wordt uiteraard geen verhoging doorgevoerd.

Op dit moment is nog niet helder wat de impact is van de Omgevingswet die per 1 juli 2022 waarschijnlijk van kracht zal worden. In de primaire begroting 2022 wordt op dit moment geen rekening gehouden. Mocht de ingangsdatum van de wet op 1 juli 2022 werkelijkheid worden dient de begroting te worden aangepast.

4.6.7 Kwijtscheldingsbeleid

Het kwijtscheldingsbeleid is een belangrijk instrument van de gemeente om de armoede te bestrijden. Hierbij worden door de gemeente de wettelijke mogelijkheden ten volle benut. Als de aanslag juist is opgelegd en men niet in staat is vanwege de financiële situatie - ook niet door middel van een betalingsregeling - deze aanslag te betalen, kan men kwijtschelding vragen. Met betrekking tot kwijtschelding van gemeentelijke belastingen wordt het percentage voor de berekening van de kosten van bestaan gesteld op 100% van de normuitkering die de belastingschuldige naar de maatstaven van het Bijstandsbesluit landelijke normering zou kunnen krijgen.

Volledige of gedeeltelijke kwijtschelding kan worden toegekend voor rioolrechten, afvalstoffenheffing en onroerend zaakbelasting. Geen kwijtschelding wordt verleend voor graf- en begrafenisrechten, marktgelden, toeristenbelasting en leges.

4.6.8 Lastenontwikkeling

Onderstaande tabel geeft over 2018 - 2021 de totale heffingen weer in euro's per inwoner van gemeenten in de omgeving van Boekel.

Totaal gemeentelijke heffingen - euro/inwoner	2018	2019	2020	2021
Geldrop-Mierlo	365	381	402	419
Sint-Michielsgestel	379	387	430	445
Boxmeer	447	444	452	466
Grave	424	427	459	481
Meerijstad	445	445	465	481
Laarbeek	378	381	469	485
Someren	416	422	481	486
Bernheze	420	446	470	488
Landerd	444	464	479	489
Boekel	433	441	483	503
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	486	489	491	505
Son en Breugel	423	428	461	511
Sint Anthonis	451	486	510	513
Mill en Sint Hubert	505	488	525	532
Oss	478	489	495	532
Gemert-Bakel	447	479	514	534
Cuijk	403	421	514	543
Asten	457	467	508	544
Deurne	496	504	520	550
Uden	550	543	562	563
Helmond	522	535	545	565
Bron: CBS				

De totale gemeentelijke heffingen bestaan uit:

Onroerendezaakbelasting woningen, Onroerendezaakbelasting niet-woningen, Parkeerheffingen, Precariobelasting, Toeristenbelasting, Overige belastingen, Rioolheffing, Reinigingsrechten en afvalstoffenheffing, Secretarieleges burgerzaken, Begraafplaatsrechten, Leges wonen en bouwen, Overige leges.

In onderstaande tabel is opgenomen hoe vanaf 2019 de lokale woonlasten zich hebben ontwikkeld. De vergelijking met de omliggende gemeenten is in zoverre te maken, dat er rekening moet worden gehouden met het verschil tussen het vastrecht en het totale bedrag aan afvalstoffenheffing dat betaald moet worden. In onderstaande lastenontwikkeling is de afvalstoffenheffing gebaseerd op het vastrecht.

Lastenontwikkeling 2019 t/m 2022 - euro per jaar / per woning				
	2019	2020	2021	2022
Gemiddelde waarde woning	€ 261.000	€ 276.000	€ 300.000	€ 305.000
Eenheid	%	%	%	%
OZB tarief woning	0,1573%	0,1516%	0,14595%	0,14542%
Gemiddelde aanslag OZB	€ 410,58	€ 418,28	€ 437,85	€ 443,53
Afvalstoffenheffing	€ 159,00	€ 193,00	€ 204,00	€ 210,00
Rioolrecht	€ 195,00	€ 203,00	€ 211,00	€ 219,00
Lasten totaal	€ 764,58	€ 814,28	€ 852,85	€ 872,53

4.6.9 Totaaloverzicht kostendekkendheid leges 2022

Met deze kostenonderbouwing wordt een inzicht gegeven in kostentoerekening van de activiteiten die een direct verband hebben met de te leveren diensten waarvoor middels de legesverordening worden gevraagd.

De vereisten voor kostendekkendheid van de leges zijn als volgt:

- Leges mogen maximaal kostendekkend zijn op ramings- c.q. begrotingsbasis (baten gedeeld door lasten maximaal 100%);
- De 3 titels uit de legesverordening worden elk afzonderlijk op kostendekkendheid beoordeeld, kruissubsidiëring binnen het totaal van de leges is toegestaan;
- Bij Titel 3 geldt dat behalve als geheel, tevens per hoofdstuk de maximale 100% kostendekkend geldt;
- Kosten van werkzaamheden die geen verhaalbare (belastbare) dienst zijn, worden niet toegerekend waaronder;
 - Kosten van beleid;
 - Kosten van handhaving, toezicht en controle (m.u.v. 1e controle na oplevering) v.w.b. titel 2;
- De gecompenseerde BTW op kosten (BTW-compensatiefonds), wordt als kostenpost meegenomen.

Totaaloverzicht kostendekkendheid leges begroting 2022		Lasten excl.			Totale		
		overhead en BTW	Overhead	BTW/BCF	Lasten	Baten	Kostendekking
					€	€	Percentage
Titel 1	Algemene dienstverlening						
Hoofdstuk 1	Burgerlijke stand	€ 29.928	€ 2.906	€ 841	€ 33.675	€ 9.500	28,21%
Hoofdstuk 2	Reisdocumenten						
Hoofdstuk 3	Rijbewijzen	€ 285.658	€ 27.011	€ 5.672	€ 318.342	€ 88.300	27,74%
Hoofdstuk 4	Verstrekingen uit de Gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens	€ 48.200	€ 3.824	€ 803	€ 52.827	€ 12.500	23,66%
Hoofdstuk 5	Verstrekingen uit het Kiezersregister *	-	-	-	-	-	
Hoofdstuk 6	Verstrekingen op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens *	-	-	-	-	-	
Hoofdstuk 7	Bestuursstukken	€ 565	€ 61	€ 13	€ 639	€ 200	31,30%
Hoofdstuk 8	Vastgoedinformatie *	-	-	-	-	-	
Hoofdstuk 9	Overige publiekszaken	€ 706	€ 76	€ 16	€ 799	€ 250	31,31%
Hoofdstuk 10	Kinderopvang	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
Hoofdstuk 11	Leegstandswet *	-	-	-	-	-	
Hoofdstuk 15	Winkeltijdenwet *	-	-	-	-	-	
Hoofdstuk 16	Wet op de Kansspelen	€ 2.259	€ 245	€ 51	€ 2.555	€ 800	31,31%
Hoofdstuk 18	Kabels en leidingen	€ 30.940	€ 3.059	€ 1.209	€ 35.208	€ 10.000	28,40%
Hoofdstuk 19	Verkeer en vervoer	€ 8.472	€ 918	€ 193	€ 9.582	€ 3.000	31,31%
Hoofdstuk 20	Diversen	€ 423	€ 46	€ 89	€ 558	€ 150	26,90%
	Totaal titel 1	€ 407.151	€ 38.146	€ 8.888	€ 454.185	€ 124.700	27,46%
Titel 2	Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving /						
Hoofdstuk 1	Begripsomschrijvingen						
Hoofdstuk 2	Vooroverleg/beoordeling concept aanvraag						
Hoofdstuk 3	Omgevingsvergunning						
Hoofdstuk 4	Vermindering en teruggaaf						
N.v.t.	N.v.t.						
Hoofdstuk 6	Wijziging omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project						
Hoofdstuk 7	Bestemmingsplanherzieningen en/of wijzigingen zonder activiteiten						
Hoofdstuk 8	In deze titel niet benoemde beschikking						
	Totaal titel 2	€ 582.974	€ 27.872	€ 18.453	€ 629.299	€ 440.200	69,95%
Titel 3	Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn						
Hoofdstuk 1	Drank en Horecawet	€ 21.496	€ 2.329	€ 489	€ 24.313	€ 1.750	7,20%
Hoofdstuk 2	Organiseren evenementen	€ 30.709	€ 3.326	€ 699	€ 34.734	€ 2.500	7,20%
Hoofdstuk 3	Gebruiksvergunning in verband met brandveiligheid *	-	-	-	-	-	
Hoofdstuk 4	Prostitutiebedrijven *	-	-	-	-	-	
	Totaal titel 3	€ 52.205	€ 5.655	€ 1.188	€ 59.048	€ 4.250	7,20%
	Diversen						
	Graf- en begrafenisrecht	€ 117.817	€ 1.740	€ 21.314	€ 140.871	€ 100.000	70,99%
	Totaal Diversen	€ 117.817	€ 1.740	€ 21.314	€ 140.871	€ 100.000	70,99%
	Totaal totale legesverordening	€ 1.160.147	€ 73.413	€ 49.842	€ 1.283.402	€ 669.150	52,14%

* Geen afzonderlijke kosten / opbrengsten begroot!

4.7 Verbonden partijen

In deze paragraaf wordt inzicht verschaft in, en informatie verstrekt over alle partijen waar gemeente Boekel bestuurlijke en financiële banden mee onderhoudt.

Een verbonden partij is een privaot- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Een financieel belang is aanwezig wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is bij faillissement dan wel als financiële aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt (art. 1 BBV). Bestuurlijk belang is aanwezig, indien er zeggenschap bestaat uit hoofde van stemrecht dan wel vertegenwoordiging in het bestuur van de organisatie.

In het geval dat formeel juridisch geen sprake is van een verbonden partij door het ontbreken van een financieel belang zoals gedefinieerd in het BBV in de uitgave van 2016, maar er wel sprake is van:

- een structurele bekostiging in overwegende mate van (de activiteiten van) een organisatie via één of meer geldstromen (begrotingsfinanciering, subsidie en overeenkomst van opdracht);
- een bestuurlijke belang;

beveelt de Commissie BBV aan om deze organisaties gezien het maatschappelijke of algemene belang en de mogelijke risico's toch op te nemen in de paragraaf verbonden partijen.

Het criterium om deelnemingen (vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen op te nemen in deze paragraaf als verbonden partij is gelegd bij die partijen waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft.

De paragraaf 'Verbonden partijen' is om een tweetal redenen van belang:

- de verbonden partijen voeren beleid uit dat tot de verantwoordelijkheid van de gemeente behoort;
- welke risico's loopt de gemeente en wat zijn de budgettaire gevolgen.

Als gemeente blijven we wel verantwoordelijk voor de taken die we door verbonden partijen laten uitvoeren. Daarom is het van belang dat de raad in het proces van begroting en verantwoording de nodige informatie ontvangt om de bijdrage van verbonden partijen aan de realisatie van de programma's en daarmee gepaard gaande risico's te kunnen beoordelen.

In Noordoost-Brabant is gekozen om gezamenlijk regie te voeren op de gemeenschappelijke regelingen (GR'en). De gemeente Oss is de coördinerende gemeente voor het afstemmingsproces tussen gemeenten en gemeenschappelijke regelingen in Brabant Noordoost. Adoptieteams en Vijftallenoverleg zijn enkele instrumenten die de regio inzet om effectief verlengd lokaal te sturen. Er is afgesproken voor alle GR'en eenzelfde beleids- en begrotings- en rekeningcyclus te hanteren. De ambtelijke adoptieteams beoordelen de kadernota, begroting en de jaarrekening op alle beleids- en financiële aspecten en brengen advies uit aan de regiogemeenten. Dit advies is input voor het lokale advies aan de gemeenteraad.

De paragraaf betreffende de verbonden partijen dient volgens artikel 15 lid 1 van het BBV ten minste te bevatten:

- a. de visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;
- b. de lijst van verbonden partijen, die wordt onderverdeeld in:
 - gemeenschappelijke regelingen;
 - vennootschappen en coöperaties;
 - stichtingen en verenigingen, en,
 - overige verbonden partijen;
- c. de lijst van verbonden partijen.

Per verbonden partijen moet tenminste de volgende informatie worden opgenomen in deze paragraaf:

- a. de wijze waarop de provincie onderscheidenlijk de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;
- b. het belang dat de provincie onderscheidenlijk de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;
- c. de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;

- d. de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;
- e. de eventuele risico's, als bedoeld in artikel 11, eerste lid, onderdeel b, van de verbonden partij voor de financiële positie van de provincie onderscheidenlijk de gemeente.

Bij het opstellen van de begroting kunnen de onderdelen c, d en e niet altijd worden ingevuld. Het per verbonden partij opgenomen eigen vermogen bestaat uit de reserves en het eventuele nog niet verdeelde resultaat. Het vreemd vermogen betreft de passiva minus eigen vermogen.

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing nemen we de eventuele risico's op waarvoor de verbonden partijen mogelijk een beroep doen op de deelnemende gemeenten.

Hieronder volgt een toelichting per verbonden partij:

Gemeenschappelijke regelingen:

Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant Noordoost			
Bestuurlijk belang	Wethouder		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De samenwerkende partners streven een kwalitatief hoogwaardig stelsel van kleinschalig collectief vervoer na. Zij willen daarmee voorzien in de behoefte aan openbaar vervoer, de instandhouding en de verbetering van de bereikbaarheid van de kleine kernen en het aanbod van adequate en efficiënte vervoersvoorzieningen voor diverse doelgroepen.		
Financieel belang	De bijdrage in de begroting 2022 is geraamd op € 165.000.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		1-1-2022	31-12-2022
	Eigen vermogen	€ 785.000	€ 785.000
	Vreemd vermogen	€ 680.000	€ 684.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De verwachte omvang van het financiële resultaat in 2022 is nihil.		
Risico's	Binnen de GR KCV is voor de exploitatiekosten geen weerstandsvermogen opgebouwd. Hier is sprake van outputfinanciering met een open einde karakter. Dit kan risicovol zijn wanneer in een jaar de kosten incidenteel oplopen. De deelnemende gemeenten betalen dan een hogere bijdrage (achteraf).		

GGD Hart voor Brabant			
Bestuurlijk belang	Wethouder		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De GGD heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de openbare gezondheidszorg.		
Financieel belang	De bijdrage in de begroting 2022 is geraamd op € 383.000.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		1-1-2022	31-12-2022
	Eigen vermogen	€ 6.355.000	€ 5.935.000
	Vreemd vermogen	€ 12.112.000	€ 12.000.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De verwachte omvang van het financiële resultaat in 2022 is nihil.		
Risico's	De weerstandsreserve is voldoende om de beoogde risico's op te vangen, de grootste risico's zijn omschreven als fluctuatie van het omzetvolume.		

Werkvoorzieningschap Noordoost Brabant			
Bestuurlijk belang	Wethouder		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorzieningen in deze regio. Ze verzorgen de administratie en gebruiken voor plaatsing van kandidaten haar eigen uitvoeringsorganisatie, de IBN-holding B.V.		
Financieel belang	De bijdrage in de begroting 2022 is geraamd op € 1.146.000.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		1-1-2022	31-12-2022
	Eigen vermogen	€ 26.804.000	€ 29.804.000
	Vreemd vermogen	€ 2.310.000	€ 2.310.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De verwachte omvang van het financiële resultaat in 2022 is nihil.		
Risico's	Sinds 1 januari 2015 (Participatiewet) kunnen er geen mensen meer in de Wsw instromen. Dit geldt ook voor mensen met een Wsw-indicatie die op de wachtlijst stonden voor een Wsw-plek. Zij krijgen mogelijk bijstand. Bestande Wsw'ers met een vast dienstverband houden hun baan en hun salaris.		

Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)			
Bestuurlijk belang	Wethouder		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het openbaar lichaam is ingesteld om ten behoeve van de deelnemers taken uit te voeren op het gebied van de fysieke leefomgeving en om als verlengstuk van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage te leveren aan een leefbare en veilige werk- en leefomgeving van de regio Brabant Noord.		
Financieel belang	De bijdrage in de begroting 2022 is geraamd op € 458.000.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		1-1-2022	31-12-2022
	Eigen vermogen	€ 7.112.000	€ 7.218.000
	Vreemd vermogen	€ 8.266.000	€ 7.922.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Het geraamde positieve resultaat van 2022 bedraagt € 397.000		
Risico's	N.v.t.		

Brabant Historisch Informatiecentrum			
Bestuurlijk belang	Burgemeester		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het behouden, bewerken en benutten van de archiefbescheiden opgenomen in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie Noord-Brabant en de archiefbewaarplaatsen van de deelnemende gemeenten en waterschappen. Daarnaast in volgorde van prioriteit: verbetering van de digitale dienstverlening, het archief als informatiecentrum en verbetering van de lokale dienstverlening.		
Financieel belang	De bijdrage in de begroting 2022 is geraamd op € 37.000.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		1-1-2022	31-12-2022
	Eigen vermogen	€ 1.357.000	€ 1.357.000
	Vreemd vermogen	€ 3.662.000	€ 3.200.000

De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De verwachte omvang van het financiële resultaat in 2022 is nihil.
Risico's	Het BHIC heeft in haar paragraaf weerstandsvermogen de risico's benoemd. Deze zijn beperkt.

Veiligheidsregio Brabant-Noord										
Bestuurlijk belang	Burgemeester									
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De Veiligheidsregio Brabant-Noord omvat Brandweer en Veiligheidsbureau Brabant-Noord, de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio Brabant-Noord en het Gemeenschappelijk Meldcentrum Brabant-Noord. In de Veiligheidsregio werken gemeenten, de GGD en de Nationale Politie met hen samen op het gebied van brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, en meldkamers. Voorts werken ook het Waterschap Aa en Maas, het Waterschap De Dommel en het Regionaal Militair Commando-Zuid in de veiligheidsregio samen.									
Financieel belang	De bijdrage in de begroting 2022 is geraamd op € 660.000 Dit bedrag is als volgt opgebouwd: Brandweer Brabant-Noord € 644.000 GHOR € 16.000									
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>1-1-2022</th> <th>31-12-2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 11.000.000</td> <td>€ 11.000.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 45.000.000</td> <td>€ 45.000.000</td> </tr> </tbody> </table>		1-1-2022	31-12-2022	Eigen vermogen	€ 11.000.000	€ 11.000.000	Vreemd vermogen	€ 45.000.000	€ 45.000.000
	1-1-2022	31-12-2022								
Eigen vermogen	€ 11.000.000	€ 11.000.000								
Vreemd vermogen	€ 45.000.000	€ 45.000.000								
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Het verwachte resultaat van 2022 voor mutaties reserves bedraagt € 884.000 negatief. Na mutaties reserves is het resultaat nihil.									
Risico's	Als de Europese deeltijdrichtlijnen voor de brandweervrijwilligers van kracht wordt, wordt het private arbeidsrecht van toepassing op het overgrote deel van de ambtenaren. De ontwikkelingen op het vlak van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren kan leiden tot het (gedeeltelijke of volledig) einde van vrijwillige brandweer en een kostenstijging van 30% tot 50%. Daarnaast spelen risico's binnen de huisvesting op middellange en lange termijn. Dit kan een hogere inwonersbijdrage met zich mee gaan brengen.									

Regionale Ambulance Voorziening (RAV)										
Bestuurlijk belang	Wethouder									
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het verlenen of doen verlenen van ambulancezorg die tijdig ter plaatse is.									
Financieel belang	<i>Sinds 2012 wordt er geen gemeentelijke bijdrage gevraagd.</i>									
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>1-1-2022</th> <th>31-12-2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 13.664.000</td> <td>€ 13.406.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 27.771.000</td> <td>€ 26.021.000</td> </tr> </tbody> </table>		1-1-2022	31-12-2022	Eigen vermogen	€ 13.664.000	€ 13.406.000	Vreemd vermogen	€ 27.771.000	€ 26.021.000
	1-1-2022	31-12-2022								
Eigen vermogen	€ 13.664.000	€ 13.406.000								
Vreemd vermogen	€ 27.771.000	€ 26.021.000								
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Het verwachte resultaat in 2022 voor mutaties reserves bedraagt € 258.000,- negatief. Het verwachte resultaat na mutaties reserves is nihil.									
Risico's	n.v.t.									

Leerplicht en Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RBL BNO)										
Bestuurlijk belang	Wethouder									
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het algemeen resultaat dat beoogd wordt, is een goede handhaving van de leerplichtwet en aanpak van voortijdig schoolverlaten. Dit geldt voor al het onderwijs: basisscholen, voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs (ROC's).									
Financieel belang	De bijdrage in de begroting 2022 is geraamd op € 26.000.									
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	<table border="0"> <thead> <tr> <th></th> <th style="text-align: center;">1-1-2022</th> <th style="text-align: center;">31-12-2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td style="text-align: center;">€ n.v.t.</td> <td style="text-align: center;">€ n.v.t.</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td style="text-align: center;">€ n.v.t.</td> <td style="text-align: center;">€ n.v.t.</td> </tr> </tbody> </table>		1-1-2022	31-12-2022	Eigen vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.	Vreemd vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.
	1-1-2022	31-12-2022								
Eigen vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.								
Vreemd vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.								
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De verwachte omvang van het financiële resultaat in 2022 is nihil.									
Risico's	Het RBL BNO hanteert een maximale reserve van 10% op de begroting. De regionale afspraak is dat een overschot boven deze 10% terugvloeit naar de deelnemende gemeenten. Als er extra middelen nodig zijn, wordt een verzoek hiervoor door het RBL BNO voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. Door het overschot tijdelijk vast te houden kan het RBL BNO sneller en efficiënter inspelen op een eventuele daling aan inkomsten, hiermee wordt voorkomen dat een restitutie direct wordt gevolgd door een verzoek om extra middelen.									

Centrumregeling Jeugdhulp Noordoost Brabant 2015										
Bestuurlijk belang	De colleges geven de centrumgemeente Den Bosch mandaat en volmacht om binnen het in deze regeling vastgestelde kader de genoemde taken en opdracht uit te voeren, uiteraard begrensd door wetgeving, jurisprudentie en vooraf vastgestelde financiële kaders.									
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De regeling is aangegaan met als doel het behartigen van de belangen van de gemeenten op het gebied van de doelmatige inkoop van de individuele voorzieningen en de flexibele jeugdhulp, volgens het systeem van bestuurlijk aanbesteden.									
Financieel belang	De kosten voor de inkooporganisatie zijn gebaseerd op een begroting, die jaarlijks met het inkoopplan wordt vastgesteld. De doorberekening naar de deelnemende gemeenten vindt plaats naar rato van het aantal jeugdigen 0 t/m 17-jarigen.									
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	<table border="0"> <thead> <tr> <th></th> <th style="text-align: center;">1-1-2022</th> <th style="text-align: center;">31-12-2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td style="text-align: center;">€ n.v.t.</td> <td style="text-align: center;">€ n.v.t.</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td style="text-align: center;">€ n.v.t.</td> <td style="text-align: center;">€ n.v.t.</td> </tr> </tbody> </table>		1-1-2022	31-12-2022	Eigen vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.	Vreemd vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.
	1-1-2022	31-12-2022								
Eigen vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.								
Vreemd vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.								
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	n.v.t.									
Risico's	n.v.t.									

Centrumregeling Wmo Brabant Noordoost-oost 2015										
Bestuurlijk belang	De colleges van B&W geven de centrumgemeente Oss mandaat en volmacht om binnen het in deze regeling vastgestelde kader de genoemde taken en opdracht uit te voeren. De portefeuillehouders Wmo maakt deel uit van het reguliere overleg.									
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De regeling is aangegaan met als doel het behartigen van de belangen van de gemeenten op het gebied van de doelmatige inkoop van ondersteuning in het kader van de Wmo volgens het systeem van bestuurlijk aanbesteden.									
Financieel belang	De kosten voor de inkooporganisatie zijn gebaseerd op een begroting, die jaarlijks met het inkoopplan wordt vastgesteld. De doorberekening naar de deelnemende gemeenten vindt plaats naar rato van het ontvangen rijksbudget Wmo.									
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>1-1-2022</th> <th>31-12-2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ n.v.t.</td> <td>€ n.v.t.</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ n.v.t.</td> <td>€ n.v.t.</td> </tr> </tbody> </table>		1-1-2022	31-12-2022	Eigen vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.	Vreemd vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.
	1-1-2022	31-12-2022								
Eigen vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.								
Vreemd vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.								
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	n.v.t.									
Risico's	n.v.t.									

Belastingsamenwerking Oost-Brabant (BSOB)										
Bestuurlijk belang	Burgemeester									
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De BSOB voert voor onze gemeente taken uit op het gebied van het waarderen van onroerende zaken en het heffen en innen van belastingen.									
Financieel belang	De bijdrage in de begroting 2022 is geraamd op € 202.000.									
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>1-1-2020</th> <th>31-12-2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 535.000</td> <td>€ 299.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 12.885.000</td> <td>€ 14.733.000</td> </tr> </tbody> </table> <p>De begroting 2022 bevat geen balans.</p>		1-1-2020	31-12-2020	Eigen vermogen	€ 535.000	€ 299.000	Vreemd vermogen	€ 12.885.000	€ 14.733.000
	1-1-2020	31-12-2020								
Eigen vermogen	€ 535.000	€ 299.000								
Vreemd vermogen	€ 12.885.000	€ 14.733.000								
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De verwachte omvang van het financiële resultaat in 2022 is nihil.									
Risico's	Geconstateerd is dat over de afgelopen jaren de hoeveelheid WOZ-bezwaren fors toegenomen is. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de impact van de NCNP-bureaus. Het effect hiervan, op de begroting van BSOB, is tweeledig. Enerzijds is er fors meer personele inzet benodigd om deze bezwaren af te handelen (welke veelal door inhuurmedewerkers wordt uitgevoerd) en anderzijds stijgen de proceskosten fors. BSOB doet er alles aan om deze kosten zo laag mogelijk te houden, maar de verwachting is dat deze kosten in de komende jaren niet afwijken van de eerdere kostenopgaven.									

Openbaar Onderwijs Oost Brabant			
Bestuurlijk belang	Wethouder		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Coördinatie en uitoefening bevoegd gezag openbaar onderwijs in Bernheze, Oss, St. Oedenrode, Uden, Veghel, Boekel en Landerd.		
Financieel belang	Allen gezamenlijk.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	1-1-2022	31-12-2022	
	Eigen vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.
	Vreemd vermogen	€ n.v.t.	€ nv.t.
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Er worden geen kosten gemaakt.		
Risico's	n.v.t.		

Bestuurscommissie Afvalinzameling Land van Cuijk en Boekel			
Bestuurlijk belang	Wethouder		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Organiseren en coördineren van inzameling en verwerking van huishoudelijk afval		
Financieel belang	De bijdrage in de begroting 2022 is geraamd op € 656.000 (inclusief vergoeding kunststof en zwerfafvalvergoeding).		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	1-1-2022	31-12-2022	
	Eigen vermogen	€ Niet bekend	€ 927.000
	Vreemd vermogen	€ Niet bekend	€ 1.607.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De verwachte omvang van het financiële resultaat in 2022 is nihil.		
Risico's	De kosten afvalverwerking worden voor 100% doorberekend in de tarieven reinigingsrechten.		

Privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden:

Vennootschappen en coöperaties

Brabant Water N.V.			
Bestuurlijk belang	Wethouder		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Watervoorziening		
Financieel belang	In verband met de solvabiliteit van Brabant Water is besloten de jaarresultaten toe te voegen aan de algemene reserve. Er vindt geen uitkering van dividend meer plaats.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	1-1-2020	31-12-2020	
	Eigen vermogen	€ 665.384.000	€ 674.183.000
	Vreemd vermogen	€ 479.546.000	€ 523.344.000
	Recentere gegevens zijn niet beschikbaar.		
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Het jaar 2020 kende een positief resultaat van € 8,9 miljoen.		
Risico's	Zowel de bestuurlijke inbreng, als het financieel risico is te verwaarlozen.		

Stichtingen en verenigingen

Zorg- en veiligheidshuis Brabant Noordoost (ZVH BNO)			
Bestuurlijk belang	Burgemeester		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Deze stichting is opgericht om een betere afstemming tussen partners op het terrein van veiligheid te bereiken (politie, gemeenten, openbaar ministerie en diverse welzijnsinstellingen). De meerwaarde van de samenwerking van organisaties op een fysieke locatie ligt in de sluitende aanpak van criminaliteit en overlast en de aanpak van de achterliggende problemen bij de betrokkenen. Door het bundelen van activiteiten ontstaat een compleet zicht op de situatie van daders, overlastgevers en slachtoffers, zodat het mogelijk wordt om gezamenlijk en geïntegreerd te handelen.		
Financieel belang	De bijdrage in de begroting 2022 is geraamd op € 9.000		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	1-1-2022	31-12-2022	
	Eigen vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.
	Vreemd vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De verwachte omvang van het financiële resultaat in 2022 is nihil.		
Risico's	De verwachting is dat de komende jaren het aantal casussen toeneemt qua aantal en complexiteit.		

Regio Noordoost Brabant										
Bestuurlijk belang	Burgemeester									
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De regio heeft ten doel het bevorderen en stimuleren van de regionale economische ontwikkeling in de regio Noordoost-Brabant. Dit doel wordt verwezenlijkt door de ontwikkeling van projecten en programma's, het stimuleren van economische samenwerking en innovatie, actieve werving van economische activiteiten en ondernemingen, het initiëren, adviseren en bemiddelen bij subsidies en ander overheidsinstrumentarium, het verstrekken van bijdragen om niet en risicodragende investeringen in (projectmatige) economische activiteiten en ondernemingen en alle andere activiteiten en werkzaamheden die bijdragen aan het bereiken van de doelstelling. Daarnaast is er nog een bestuursconvenant met gemeenten en waterschappen.									
Financieel belang	De bijdrage in de begroting 2022 is geraamd op € 44.000.									
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>1-1-2020</th> <th>1-1-2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 93.000</td> <td>€ 164.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 1.365.000</td> <td>€ 2.278.000</td> </tr> </tbody> </table> <p>Recentere gegevens zijn niet bekend.</p>		1-1-2020	1-1-2020	Eigen vermogen	€ 93.000	€ 164.000	Vreemd vermogen	€ 1.365.000	€ 2.278.000
	1-1-2020	1-1-2020								
Eigen vermogen	€ 93.000	€ 164.000								
Vreemd vermogen	€ 1.365.000	€ 2.278.000								
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De verwachte omvang van het financiële resultaat in 2022 is nihil.									
Risico's	n.v.t.									

Overige verbonden partijen:

Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC)										
Bestuurlijk belang	Burgemeester uit de regio									
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het versterken van de bestuurlijke aanpak van de georganiseerde criminaliteit en vervolgens de ontwikkeling van een geïntegreerde aanpak van de georganiseerde criminaliteit te faciliteren en te stimuleren.									
Financieel belang	De opbouw van de bijdragen aan het RIEC bestaan uit een vast bedrag per gemeente en daarnaast een bijdrage per inwoner. De bijdrage in de begroting 2022 is geraamd op € 13.000.									
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>1-1-2022</th> <th>31-12-2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ n.v.t.</td> <td>€ n.v.t.</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ n.v.t.</td> <td>€ n.v.t.</td> </tr> </tbody> </table>		1-1-2022	31-12-2022	Eigen vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.	Vreemd vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.
	1-1-2022	31-12-2022								
Eigen vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.								
Vreemd vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.								
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De verwachte omvang van het financiële resultaat in 2022 is onbekend.									
Risico's	n.v.t.									

4.8 Grondbeleid

Het grondbeleid heeft een grote invloed op en samenhang met de realisatie van programma's zoals bijvoorbeeld op het gebied van ruimtelijke ordening en woningbouw en investeringen op maatschappelijke terreinen. Het grondbeleid heeft daarnaast natuurlijk een grote financiële impact. De grondexploitatie, inclusief de resultaten hieruit, vormen meer en meer een belangrijk onderdeel van de totale exploitatie.

Gelet op de risico's, zeker in relatie tot de omvang van de bedragen, waarover het op dit terrein gaat, is niet voor niets een afzonderlijke paragraaf over het grondbedrijf verplicht gesteld.

4.8.1 Visie

Taak van het grondbedrijf is het leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van een aantrekkelijke gemeente. De gemeente Boekel heeft de komende jaren nog een fors woningbouwprogramma te realiseren. Ondanks de covid-19 crisis is de vraag naar woningen het laatste jaar gestegen. Volgens de prognoses zullen de komende jaren 60 woningen per jaar gebouwd moeten worden. Een aantal ontwikkelingen worden actief door de gemeente opgepakt.

Waar het strategisch gemeentelijk van belang is, zal afgewogen worden of grondpositie of ontwikkelingen door derden of in combinatie met de gemeente, noodzakelijk of gewenst is.

Het spreekt voor zich dat eventueel gemaakte of te maken kosten door de gemeente bij grondexploitatie met derden verrekend zullen worden via een overeenkomst of vast te stellen exploitatieplan.

Momenteel is nog zeer beperkt grond beschikbaar voor vestiging van bedrijven. Voor de toekomst zal worden gekeken naar een uitbreiding van het bedrijventerrein zowel in Boekel als in Venhorst.

De lopende en geplande projecten in exploitatie binnen de Gemeente Boekel zijn:

- De Donk fase 1;
- De Donk fase 2 ;
- Peelhorst;
- De Run;
- De Burgt fase 1;
- Voskuilen fase 3;
- Schutboom;
- Tuinstraat;
- Vlonder West fase 3;
- Venhorst Bedrijventerrein;
- Neerbroek Vlonder Noord;
- De Driedaagse;
- Lage Raam fase 1;
- Centrumplan Boekel.

Naast projecten van de gemeente Boekel worden er ook door particulieren projecten geïnitieerd, de zogenaamde passieve complexen. Hierbij ligt het initiatief bij de particulier. De gemeente Boekel sluit of heeft exploitatieovereenkomsten (zogenoemde anterieure overeenkomsten) afgesloten met deze (particuliere) ontwikkelaars. Hierin wordt afgesproken onder welke voorwaarden en vergoeding van kosten de gemeente haar medewerking wil verlenen aan het initiatief.

Gronduitgifte

Nieuwe uitgifte van kavels is voorzien in het plan De Burgt (fase 1b), Voskuilen, Schutboom en Tuinstraat.

4.8.2 Beleid inzake reserve en risico

In de gemeente Boekel is sprake van zeer omvangrijke activiteiten in het kader van grondexploitatie. Binnen de grondbedrijfrapportage worden uitsluitend de actieve complexen beschouwd. Alle complexen voorzien in de geprognostiseerde behoefte aan woningen en bedrijven. De omvangrijke activiteiten leiden ook tot een flinke boekwaarde. Totaal een positief getal (€ 7,4 miljoen) geeft aan dat er meer kosten dan opbrengsten zijn geboekt. In onderstaande tabel is daarvan een detaillering gegeven.

GRONDBEDRIJF COMPLEXEN	Boekwaarde 31-12-2020
Woningbouw	
De Donk fase 1	-/- 152.023
De Donk fase 2	-/- 205.730
Peelhorst	214.269
De Run	-/- 232.095
De Burgt fase 1	2.212.757
Voskuilen fase 3	80.321
Schutboom	1.765.558
Tuinstraat	0
Bedrijventerrein	
De Vlonder West fase 3	356.206
Venhorst Bedrijventerrein	-/- 56.790
Neerbroek Vlonder Noord	542.763
De Driedaagse	752.775
Lage Raam fase 1	0
Mix	
Centrumplan	2.165.268

Tabel 1: Boekwaarde per d.d. 31.12.2020 cf. grondbedrijfrapportage 2021

Weerstandsvermogen

In de afgelopen jaren zijn forse investeringen gedaan in het kader van dorpsontwikkeling en grondexploitatie. Bij de ontwikkeling van de gebieden zijn in beperkte mate particuliere partijen betrokken. Veel plannen kenmerken zich door een lange looptijd en grote investeringen. Naar aanleiding hiervan is het noodzakelijk dat jaarlijks een toets wordt uitgevoerd op het beschikbare weerstandsvermogen voor grondexploitatie.

Het nemen van risico's zal niet alleen moeten worden gezien in relatie tot het grondbedrijf, maar tevens in relatie tot andere geprioriteerde of te prioriteren plannen / projecten in Boekel. Tegen deze achtergrond achten wij het noodzakelijk dat het beschikbare weerstandsvermogen wordt getoetst en gerapporteerd, in het kader van de grondexploitatie.

Er is een berekening / inschatting gemaakt van het gewenste weerstandsvermogen versus beschikbare middelen. Deze analyse laat een overschot zien op het wenselijk weerstandsvermogen van circa € 155.000

Risicoanalyse

De prioriteit zal liggen bij het beperken van de risico's en het afwegen van mogelijke investeringen. Het vaststellen van de jaarlijkse grondexploitatie door de raad is een belangrijk instrument voor de raad om de koers uit te zetten en adequaat te kunnen sturen op risico's. Uit de grondbedrijfsrapportage blijkt dat de komende jaren een gefaseerde en beperkte uitgifte van zowel woningbouwkwavels als bedrijfskwavels is voorzien. De verwachting is dat de komende jaren de prognoses worden gerealiseerd. Echter verdere afboekingen en / of het vormen van voorzieningen kan toch op bepaalde projecten noodzakelijk zijn.

Woningen	2022	2023	2024	2025
Rijwoning / Sociale huur	32 won	25 won	11 won	27 won
Tweekapper	34 won	13 won	32 won	14 won
Vrijstaand / vrije kavel	6 won	22 won	23 won	12 won
Particuliere ontwikkeling	28 won	37 won	0 won	0 won
TOTAAL AANTAL WONINGEN	100 won	97 won	66 won	53 won

Tabel 2 uitgifte planning woningbouw cf. grondbedrijfsrapportage 2021

Bedrijfskwavels	2022	2023	2024	2025
De Vlonder West fase 3				
Bedrijfskavel				
Venhorst Bedrijventerrein				
Bedrijfskavel				
Neerbroek Vlonder Noord			4.763 m ²	1.687 m ²
Bedrijfskavel			4.763 m ²	1.687 m ²
De Driedaagse	1.690 m ²	2.092 m ²	1.000 m ²	
Bedrijfskavel	1.690 m ²	2.092 m ²	1.000 m ²	
Lage Raam fase 1		6.739 m ²	6.739 m ²	6.739 m ²
Bedrijfskavel		6.739 m ²	6.739 m ²	6.739 m ²
TOTAAL AANTAL M² BEDRIJFSKAVELS	1.690 m²	8.831 m²	12.502 m²	8.426 m²

Tabel 3 uitgifte planning m² bedrijfskwavels cf. grondbedrijfsrapportage 2021

De Raad heeft meerdere instrumenten voor het beheersen van de grondexploitatie. Zo kennen we de jaarlijkse beoordeling van het weerstandsvermogen in combinatie met de jaarlijkse vaststelling van de geactualiseerde grondexploitaties en informatie over de actuele ontwikkelingen gedurende het jaar. We rekenen per jaar met een grondwaarde stijging van 1,5% tot en met 2023 en daarna jaarlijks met 1%.

Reserves

De algemene reserve van het grondbedrijf en de vaste reserve van het grondbedrijf blijven intact en kunnen eventueel worden aangewend voor de dekking van toekomstige risico's.

Bijlage A - Overzicht programma, taakveld, omschrijving, portefeuillehouder, budgethouder

Progr.	Taakveld	Omschrijving	Portefeuillehouder	Budgethouder
Programma A - Bestuur en ondersteuning & Veiligheid				
A	0.	<i>Bestuur en ondersteuning</i>		
A	0.1	Bestuur	Burgemeester van den Elsen	Jo Marcic
A	0.2	Burgerzaken	Burgemeester van den Elsen	Ton Klomp
A	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	Burgemeester van den Elsen	Hans van Zutven
A	0.4	Overhead	Burgemeester van den Elsen	Jo Marcic
A	0.5	Treasury	Burgemeester van den Elsen	Ton Klomp
A	0.61	OZB woningen	Burgemeester van den Elsen	Ton Klomp
A	0.62	OZB niet-woningen	Burgemeester van den Elsen	Ton Klomp
A	0.63	Parkeerbelasting	Burgemeester van den Elsen	Ton Klomp
A	0.64	Belastingen overig	Burgemeester van den Elsen	Ton Klomp
A	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	Burgemeester van den Elsen	Ton Klomp
A	0.8	Overige baten en lasten	Burgemeester van den Elsen	Ton Klomp
A	0.9	Vennootschapsbelasting	Burgemeester van den Elsen	Ton Klomp
A	0.10	Mutaties reserves	Burgemeester van den Elsen	Ton Klomp
A	0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	Burgemeester van den Elsen	Ton Klomp
A	1.	<i>Veiligheid</i>		
A	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	Burgemeester van den Elsen	Jo Marcic
A	1.2	Openbare orde en veiligheid	Burgemeester van den Elsen	Jo Marcic
Programma B - Verkeer en vervoer				
B	2.	<i>Verkeer, vervoer en waterstaat</i>		
B	2.1	Verkeer en vervoer	Wethouder Tielemans	Hans van Zutven
B	2.2	Parkeren	Wethouder Tielemans	Hans van Zutven
B	2.3	Recreatieve havens	Wethouder Tielemans	Hans van Zutven
B	2.4	Economische havens en waterwegen	Wethouder Tielemans	Hans van Zutven
B	2.5	Openbaar vervoer	Wethouder Tielemans	Hans van Zutven
Programma C - Economie & VHROSV				
C	3.	<i>Economie</i>		
C	3.1	Economische ontwikkeling	Wethouder Buijsse	Hans van Zutven
C	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Wethouder Buijsse	Hans van Zutven
C	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Wethouder Buijsse	Hans van Zutven
C	3.4	Economische promotie	Wethouder Buijsse	Hans van Zutven
C	8.	<i>Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing</i>		
C	8.1	Ruimtelijke ordening	Wethouder Tielemans	Hans van Zutven
C	8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	Wethouder Tielemans	Hans van Zutven
C	8.3	Wonen en bouwen	Wethouder Tielemans	Hans van Zutven
Programma D - Onderwijs & Sport, cultuur en recreatie				
D	4.	<i>Onderwijs</i>		
D	4.1	Openbaar basisonderwijs	Wethouder Willems	Anne-Marie de Gouw
D	4.2	Onderwijshuisvesting	Wethouder Willems	Anne-Marie de Gouw
D	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Wethouder Willems	Anne-Marie de Gouw
D	5.	<i>Sport, cultuur en recreatie</i>		
D	5.1	Sportbeleid en activering	Wethouder Tielemans	Anne-Marie de Gouw
D	5.2	Sportaccommodaties	Wethouder Tielemans	Anne-Marie de Gouw
D	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Wethouder Willems	Anne-Marie de Gouw
D	5.4	Musea	Wethouder Willems	Anne-Marie de Gouw
D	5.5	Cultureel erfgoed	Wethouder Willems	Anne-Marie de Gouw
D	5.6	Media	Wethouder Willems	Anne-Marie de Gouw
D	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Wethouder Tielemans	Hans van Zutven

Bijlage A - Overzicht programma, taakveld, omschrijving, portefeuillehouder, budgethouder

Progr.	Taakveld	Omschrijving	Portefeuillehouder	Budgethouder
Programma E - Sociaal domein				
<i>E</i>	6.	<i>Sociaal domein</i>		
E	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Wethouder Willems	Anne-Marie de Gouw
E	6.2	Wijkteams	Wethouder Willems	Anne-Marie de Gouw
E	6.3	Inkomensregelingen	Wethouder Willems	Anne-Marie de Gouw
E	6.4	Begeleide participatie	Wethouder Willems	Anne-Marie de Gouw
E	6.5	Arbeidsparticipatie	Wethouder Willems	Anne-Marie de Gouw
E	6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Wethouder Willems	Anne-Marie de Gouw
E	6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	Wethouder Willems	Anne-Marie de Gouw
E	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	Wethouder Willems	Anne-Marie de Gouw
E	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	Wethouder Willems	Anne-Marie de Gouw
E	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	Wethouder Willems	Anne-Marie de Gouw
Programma F - Volksgezondheid en milieu				
<i>F</i>	7.	<i>Volksgezondheid en milieu</i>		
F	7.1	Volksgezondheid	Wethouder Willems	Anne-Marie de Gouw
F	7.2	Riolering	Wethouder Tielemans	Hans van Zutven
F	7.3	Afval	Wethouder Tielemans	Hans van Zutven
F	7.4	Milieubeheer	Wethouder Buijsse	Hans van Zutven
F	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	Wethouder Tielemans	Hans van Zutven

Bijlage B - Overzicht van reserves & voorzieningen

Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
1-1-2021	1-1-2022	1-1-2023	1-1-2024	1-1-2025	1-1-2026

Nummer	SALDO VAN REKENING						
980310	Saldo van de rekening algemene dienst	1.130.523	0	0	0	0	0
	TOTAAL SALDO VAN REKENING	1.130.523	0	0	0	0	0

	ALGEMENE RESERVES						
980010	Vaste reserve	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
980011	Algemene reserve	4.987.586	6.058.833	6.058.833	6.058.833	6.058.833	6.058.833
980060	Vaste reserve grondbedrijf	401.261	0	0	0	0	0
980061	Algemene reserve grondbedrijf	1.673.110	2.074.370	2.074.370	2.074.370	2.074.370	2.074.370
	TOTAAL ALGEMENE RESERVES	8.061.956	9.133.204	9.133.204	9.133.204	9.133.204	9.133.204

	OVERIGE BESTEMMINGSRESERVES						
980230	Boecult	83.754	88.754	93.754	98.754	103.754	108.754
980231	Monumentenbeleid	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
980233	Fonds kunst & cultuur	120.450	109.450	98.450	87.450	76.450	71.450
980234	Fonds bovenwijkse voorzieningen	17.627	17.627	17.627	17.627	17.627	17.627
980235	Fonds groen voor rood	15.664	15.664	15.664	15.664	15.664	15.664
980236	Pensioen gewezen wethouder	275.201	0	0	0	0	0
980237	Vitaal Buitengebied Boekel	283.834	76.496	76.496	76.496	76.496	76.496
980239	Egalisatiereserve Stg. Speelrein	53.029	53.029	53.029	53.029	53.029	53.029
980241	Duurzaamheid	161.436	0	0	0	0	0
980242	Herplantverplichtingen	131.307	100.451	100.451	100.451	100.451	100.451
980243	Ruimte voor Ruimte	0	970.000	970.000	970.000	970.000	970.000
	TOTAAL BESTEMMINGSRESERVES	1.182.302	1.471.472	1.465.472	1.459.472	1.453.472	1.453.472

	VOORZIENINGEN						
980410	Wegbeheer	246.818	73.268	59.268	79.268	99.268	119.268
980411	Onderhoud gebouwen	163.409	37.710	2.047	35.857	46.762	25.103
980412	Pensioenverplichtingen	352.474	412.474	472.474	532.474	592.474	652.474
980413	Verliesgevende complexen	6.653.000	6.653.000	6.653.000	6.653.000	6.653.000	6.653.000
980414	Gemeentelijk rioleringsplan	446.409	446.409	446.409	446.409	446.409	446.409
980415	Afvalstoffenheffing	59.914	69.619	69.619	69.619	69.619	69.619
980510	Dubieuze debiteuren	66.291	66.291	66.291	66.291	66.291	66.291
	TOTAAL VOORZIENINGEN	7.988.316	7.758.772	7.769.108	7.882.919	7.973.824	8.032.165

	RECAPITULATIE						
	SALDO VAN REKENING	1.130.523	0	0	0	0	0
	ALGEMENE RESERVES	8.061.956	9.133.204	9.133.204	9.133.204	9.133.204	9.133.204
	OVERIGE BESTEMMINGSRESERVES	1.182.302	1.471.472	1.465.472	1.459.472	1.453.472	1.453.472
	VOORZIENINGEN	7.988.316	7.758.772	7.769.108	7.882.919	7.973.824	8.032.165
	TOTAAL GENERAAL	18.363.097	18.363.448	18.367.784	18.475.595	18.560.499	18.618.840

Bijlage D - Toelichting aard en reden van reserve en voorziening

ALGEMENE RESERVES

980010 Vaste reserve

De vaste algemene reserve is bestemd voor opvang van tekorten en buffer voor risico's, waarvoor geen voorziening is getroffen. Conform geldende Nota financieel is de minimale omvang van deze reserve € 1.000.000.

980011 Algemene reserve

Deze reserve is vrij aanwendbaar. In de begroting 2022 zijn alle claims tot en met 2025, voor zover deze per 1 juli 2021 bekend waren, geactualiseerd.

980060 Vaste reserve grondbedrijf

Deze reserve is per 01.01.2021 komen te vervallen.

980061 Algemene reserve grondbedrijf

Deze reserve is vrij aanwendbaar in het kader van de grondexploitatie. In de begroting 2022 zijn alle claims tot en met 2025, voor zover deze per 1 juli 2021 bekend waren, geactualiseerd.

OVERIGE BESTEMMINGSRESERVES

980230 Boecult

Dit betreft een egalisatiereserve, jaarlijks wordt € 5.000 gestort vanuit fonds Kunst en Cultuur. Het exploitatieresultaat wordt jaarlijks via deze reserve afgewikkeld.

980231 Monumentenbeleid

In de vergadering van 20 mei 2008 heeft de raad besloten de reserve Monumentenbeleid te handhaven met een maximum van € 40.000. Doel van deze reserve is het kunnen verstrekken van bijdragen voor behoud van cultuurhistorisch waardevolle panden. Het verlenen van subsidies voor restauratie- en onderhoudswerkzaamheden aan gemeentelijke monumenten valt hieronder.

980233 Fonds kunst & cultuur

De doelstelling van dit fonds is investeringen in andersoortige inrichtingselementen, die een extra kwalitatieve impuls betekenen voor het openbaar gebied: Beeldende Kunst en Cultuur te kunnen bekostigen. Jaarlijks wordt dit bedrag met de rapportage van de grondexploitatie geëvalueerd. In de huidige grondexploitatie vindt afdracht van fondsvorming niet meer plaats. In de begroting 2022 zijn alle claims tot en met 2025, voor zover deze per 1 juli 2021 bekend waren, geactualiseerd.

980234 Fonds bovenwijkse voorzieningen

Voor infrastructurele voorzieningen, die méér gebieden omvatten dan alleen het exploitatiegebied van het grondbedrijf en waarbij de uitvoering veelal niet in directe relatie staat met deze grondexploitatie, is dit fonds grote werken gevormd. Jaarlijks wordt dit bedrag met de rapportage van de grondexploitatie geëvalueerd. In de huidige grondexploitatie vindt afdracht van fondsvorming niet meer plaats. In de begroting 2022 zijn alle claims tot en met 2025, voor zover deze per 1 juli 2021 bekend waren, geactualiseerd.

980235 Fonds groen voor rood

Voor infrastructurele voorzieningen, die méér gebieden omvatten dan alleen het exploitatiegebied van het grondbedrijf en waarbij de uitvoering veelal niet in directe relatie staat met deze grondexploitatie, is dit fonds grote werken gevormd. Jaarlijks wordt dit bedrag met de rapportage van de grondexploitatie geëvalueerd. In de huidige grondexploitatie vindt afdracht van fondsvorming niet meer plaats. In de begroting 2022 zijn alle claims tot en met 2025, voor zover deze per 1 juli 2021 bekend waren, geactualiseerd.

980236 Pensioen gewezen wethouder

Per 31.12.2021 zal deze reserve komen te vervallen.

980237 Vitaal buitengebied Boekel

Het fonds Vitaal Buitengebied Boekel moet worden besteed aan de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteitsverbetering van het Boekelse buitengebied. Dit kan fysieke kwaliteitsverbetering zijn die voortvloeit uit de Structuurvisie Boekel, uit de Verordening Ruimte of eventuele projecten die voortvloeien uit het uitvoeringsprogramma Vitaal landelijk Boekel. In de begroting 2022 zijn alle claims tot en met 2025, voor zover deze per 1 juli 2021 bekend waren, geactualiseerd.

980239 Egalisatiereserve Stg. Speeltrein

Dit betreft een egalisatiereserve, jaarlijks wordt een bedrag begroot in de exploitatie van € 15.000. Hiervan zullen de kosten voor onderhoud en vervangingsinvesteringen worden gedekt. De over- en onderschrijdingen zullen worden geëgaliseerd middels deze reserve, Cf. Raadsbesluit 15 december 2016.

980240 Duurzaamheid

De reserve duurzaamheid is met de jaarrekening 2019 gevormd uit de middelen die het Rijk in 2019 beschikbaar heeft gesteld voor de transitievisie warmte. Binnen de gemeente Boekel worden de middelen ingezet voor het opstellen van de duurzaamheidsvisie. Daarin wordt breder gekeken dan alleen naar transitievisie warmte (lees: hoe krijgen we Nederland van het gas af).

In de begroting 2022 zijn alle claims tot en met 2025, voor zover deze per 1 juli 2021 bekend waren, geactualiseerd. Per 31.12.2021 zal deze reserve komen te vervallen.

980241 Herplantverplichtingen

De reserve herplantverplichtingen betreft een egalisatie reserve om invulling te geven aan herplant inzake een verleende kapvergunningen. Medio 2020 is de reserve gevormd om de nog in te vullen verplichting uit het verleden te kunnen voldoen. Tevens zal jaarlijks de ontvangen herplant vergoedingen gestort worden in de reserve zodat deze ontvangen middelen geormerkt zijn. In de begroting 2022 zijn alle claims tot en met 2025, voor zover deze per 1 juli 2021 bekend waren, geactualiseerd.

980243 Ruimte voor Ruimte

De gemeente Boekel heeft na ondertekening van de overeenkomst met de (Provinciale) Ontwikkelmaatschappij Ruimte voor Ruimte, per voorschot (lening) € 1.000.000 ontvangen. Deze middelen zijn gestort in een bestemmingsreserve.

VOORZIENINGEN

980410 Voorziening wegbeheer

Doel van deze voorziening is grote fluctuaties in onderhoudskosten op te vangen (egalisatie). Beleid inzake wegbeheer is verwoord in het wegbeheerplan.

980411 Voorziening onderhoud gebouwen

De gemeente beschikt over financiële beheersplannen voor de gebouwen in eigendom van de gemeente. Om de kwaliteit van de gebouwen op het gewenste niveau te houden is het van belang dat het planmatig onderhoud wordt uitgevoerd in overeenstemming met de onderliggende financiële beheersplannen.

980412 Voorziening pensioenverplichtingen

Pensioenvoorziening voor de zittende wethouders op basis van actuariële waarde berekeningen.

980413 Voorziening verliesgevende complexen

De voorziening is gevormd voor het afdekken van verliesgevende grondbedrijfcomplexen, deze wordt jaarlijks geactualiseerd. Bij het vormen van de hoogte van de voorziening is uitgegaan van de meest recente notitie grondbeleid van de commissie BBV.

980414 Voorziening gemeentelijk rioleringsplan

Uitgangspunt voor deze voorziening is dat de kosten en opbrengsten voor de riolering begrotingstechnisch budgettair neutraal, met uitzondering van de BTW-component, worden opgenomen. Daarop wordt het tarief rioolrecht gebaseerd. Om grote (ongewenste) schommelingen in het tarief van rioolrechten te voorkomen is dit egalisatiefonds ingesteld.

980415 Voorziening afvalstoffenheffing

Uitgangspunt voor deze voorziening is dat de kosten en opbrengsten voor het inzamelen van afval begrotingstechnisch budgettair neutraal zijn, met uitzondering van de BTW-component. Daarop wordt het tarief afvalstoffenheffing gebaseerd. Om grote (ongewenste) schommelingen in het tarief van afvalstoffenheffing te voorkomen is dit egalisatiefonds ingesteld.

980510 Voorziening dubieuze debiteuren

Betreft een voorziening voor dubieuze debiteuren. Met name debiteuren inzake leenbijstand en BSOB, daar waar er een risico is dat men niet aan de betaalverplichtingen (aflossing) kan voldoen.

Bijlage E - Overzicht incidentele lasten en baten

Programma	Omschrijving	2022	2023	2024	2025
SPECIFICATIE Lasten					
A	Bestuur en ondersteuning & Veiligheid	12.000	15.000	0	0
A1	Vervanging hardware - Raad	10.000	0	0	0
A2	Vervanging hardware - Griffie	2.000	0	0	0
A3	Inhuur ICT	0	15.000	0	0
B	Verkeer en vervoer	15.000	8.000	0	0
B1	Inspectie bruggen	0	8.000	0	0
B2	Laadinfrastructuur	15.000	0	0	0
C	Economie & VHROSV	200.000	150.000	0	0
C1	Bestemmingsplan Kommen	150.000	100.000	0	0
C2	Omgevingsvisie	50.000	50.000	0	0
D	Onderwijs & Sport, cultuur en recreatie	20.000	10.000	5.000	0
D1	Bijdrage Peelrandbreuk - Geopark	10.000	0	0	0
D2	Feestverlichting	0	10.000	5.000	0
D3	Sport en beweeg visie	10.000	0	0	0
E	Sociaal domein	0	0	0	0
	-				
F	Volksgezondheid en milieu	0	0	0	0
	-				
Totaal incidentele lasten		247.000	183.000	5.000	0

Toelichting

- A1 Betreft eenmalige kosten voor vervanging van hardware voor de gemeenteraadsleden.
- A2 Betreft eenmalige kosten voor vervanging van hardware voor de medewerkers van de griffie.
- A3 Betreft eenmalige kosten voor inhuur om het ICT landschap te herijken.
- B1 Betreft eenmalige kosten voor inspectie van bruggen.
- B2 Betreft eenmalige kosten voor realisatie van laadinfrastructuur (laadpalen).
- C1 Betreft eenmalige kosten voor actualisatie van het bestemmingsplan kommen.
- C2 Betreft eenmalige kosten voor het opzetten van een omgevingsvisie.
- D1 Betreft eenmalige kosten voor de Peelrandbreuk - Geopark i.o.
- D2 Betreft eenmalige kosten voor van de feestverlichting in Boekel (2023) en Venhorst (2024).
- D3 Betreft eenmalige kosten voor de inzet van de sport en beweeg visie.

Programma Omschrijving	2022	2023	2024	2025
------------------------	------	------	------	------

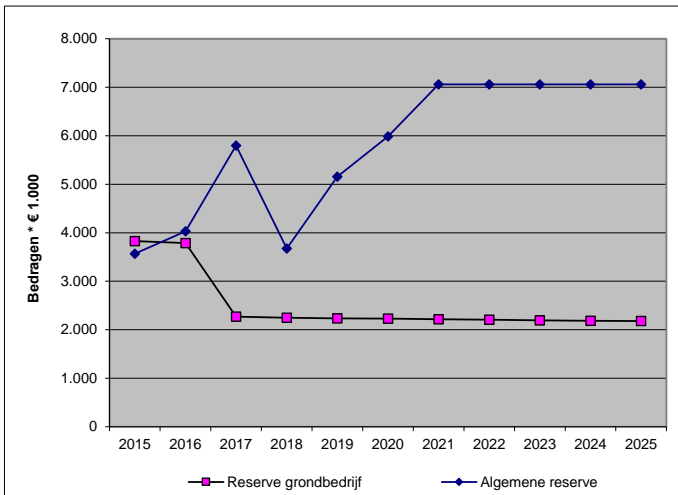
SPECIFICATIE Baten					
A	Bestuur en ondersteuning & Veiligheid	0	0	0	0
	-				
B	Verkeer en vervoer	0	0	0	0
	-				
C	Economie & VHROSV	100.000	50.000	0	0
C1	Inbreng gemeentegrond	100.000	50.000	0	0
D	Onderwijs & Sport, cultuur en recreatie	10.000	0	0	0
D1	Sport en beweeg visie	10.000	0	0	0
E	Sociaal domein	0	0	0	0
	-				
F	Volksgezondheid en milieu	0	0	0	0
	-				
	Totaal incidentele baten	110.000	50.000	0	0
	Totaal incidentele baten	110.000	50.000	0	0
	Totaal incidentele lasten	-247.000	-183.000	-5.000	0
	Saldo incidentele baten/lasten	-137.000	-133.000	-5.000	0

Toelichting

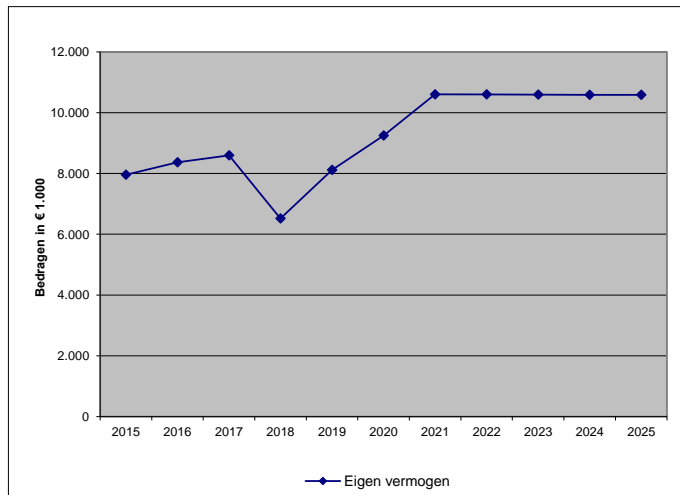
- C1 Betreft eenmalige inbreng van gemeentegronden in grondbedrijfcomplexen.
D1 Betreft eenmalige bijdragen van de Rijksvoerheid voor de uitvoering van de sport en beweeg visie.

Bijlage F - Ontwikkeling resultaat en Eigen Vermogen

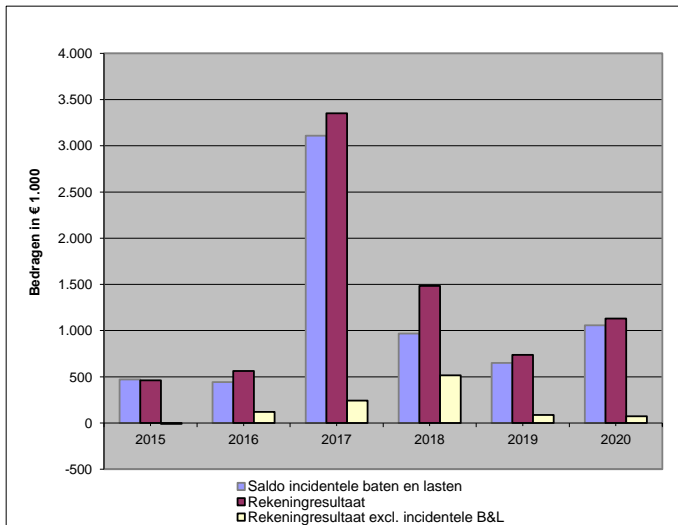
	2015 31-dec	2016 31-dec	2017 31-dec	2018 31-dec	2019 31-dec	2020 31-dec	2021 31-dec	2022 31-dec	2023 31-dec	2024 31-dec	2025 31-dec
Algemene reserve vast	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
vrij	2.567.751	3.028.432	4.797.241	2.675.972	4.154.421	4.987.586	6.058.833	6.058.833	6.058.833	6.058.833	6.058.833
SUBTOTAAL	3.567.751	4.028.432	5.797.241	3.675.972	5.154.421	5.987.586	7.058.833	7.058.833	7.058.833	7.058.833	7.058.833
Bestemmingsreserves	564.609	548.304	533.065	594.716	731.035	1.028.559	1.328.730	1.333.730	1.338.730	1.343.730	1.348.730
Grondbedrijf vast	401.261	401.261	401.261	401.261	401.261	401.261	0	0	0	0	0
vrij	1.673.110	1.673.110	1.673.110	1.673.110	1.673.110	1.673.110	2.074.370	2.074.370	2.074.370	2.074.370	2.074.370
fondsvorming	1.753.666	1.713.816	193.863	173.909	158.869	153.743	142.742	131.742	120.742	109.742	104.742
SUBTOTAAL	3.828.037	3.788.187	2.268.234	2.248.280	2.233.240	2.228.114	2.217.112	2.206.112	2.195.112	2.184.112	2.179.112
Reserves / EV TOTAAL (excl. rekeningresultaat)	7.960.397	8.364.923	8.598.540	6.518.967	8.118.695	9.244.258	10.604.676	10.598.676	10.592.676	10.586.676	10.586.676
Rekeningresultaat	461.000	563.000	3.351.000	1.482.949	737.522	1.130.523					
Reserves / EV TOTAAL (incl. rekeningresultaat)	8.421.397	8.927.923	11.949.540	8.001.916	8.856.217	10.374.781					
Incidentele baten	1.124.600	1.428.600	3.158.500	1.107.000	1.486.000	1.325.000					
lasten	654.100	986.000	49.600	139.000	836.000	267.000					
SALDO	470.500	442.600	3.108.900	968.000	650.000	1.058.000					
Rekeningresultaat (excl. incidentele B&L)	-9.500	120.400	242.100	514.949	87.522	72.523					
SALDO mutatie eigen vermogen	395.168	506.526	3.021.617	-3.947.624	854.301	1.518.564					

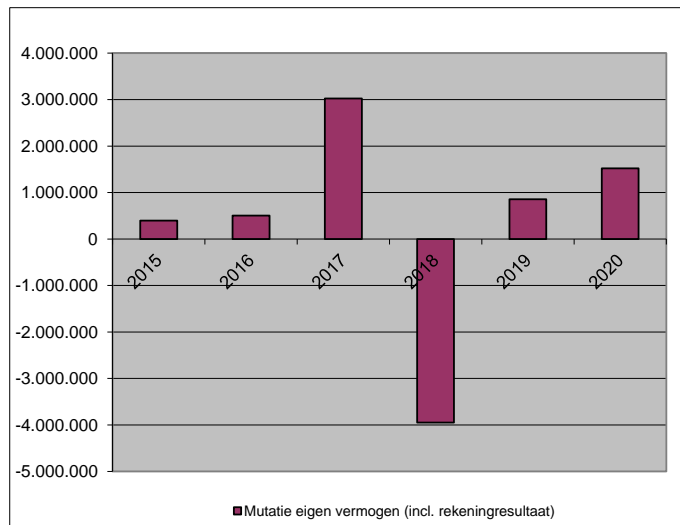
Figuur 1: ontwikkeling van de algemene reserve en reserves grondbedrijf

Figuur 2: ontwikkeling van de reserves / eigen vermogen

Figuur 3: incidentele baten versus rekeningresultaat

Figuur 4: mutatie eigen vermogen

Bijlage G - Begrotingsgegevens EMU 2022

Gemeenten zijn met ingang van de begroting 2006 verplicht om het EMU-saldo over jaar T-1, T en T+1 in de begroting op te nemen, zodat de gemeenteraad inzicht heeft in het EMU-saldo.

Onderstaande standaardtabel is hiertoe uitgeleverd. Conform artikel 71 van het BBV (informatie voor derden) dienen de EMU-gegevens vóór 15 november voorafgaand aan het begrotingsjaar aan het CBS en de toezichthouder te worden gezonden.

Bedragen x € 1.000		2021 (T-1)	2022 (T)	2023 (T+1)
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves zie BBV, art 17c)	79	279	16
+ 2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	981	1.127	1.185
+ 3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	485	520	520
- 4	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	3.859	2.055	1.445
+ 5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4			
+ 6	Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord			
- 7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)			
+ 8	Baten bouwgrondexploitatie, voorzover transacties niet op de exploitatie verantwoord			
- 9	Betalingen ten laste van de voorzieningen, voorzover deze transacties met derden betreffen	436	510	406
- 10	Betalingen die niet via de exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de andere genoemde posten			
- 11	Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen			
Berekend EMU-saldo		-2.750	-639	-130

Bijlage H - Geprognosticeerde begin- en eindbalans 2022-2025

(bedragen x € 1.000,-)

ACTIVA	1-1-2022	31-12-2022	1-1-2023	31-12-2023	1-1-2024	31-12-2024	1-1-2025	31-12-2025
Vaste activa								
Immateriële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0	0
Materiële vaste activa	25.951	25.586	25.586	24.548	24.548	24.472	24.445	23.555
Financiële vaste activa	418	413	413	408	408	403	403	398
Totaal vaste activa	26.369	25.999	25.999	24.956	24.956	24.875	24.848	23.953
Vlottende activa								
Vorraden	18.683	20.557	20.557	7.461	7.461	7.101	7.101	3.550
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	0	0	0	0	0	0	0	0
Liquide middelen	7	7	7	5.560	5.560	1.888	1.915	2.234
Overlopende activa	144	144	144	144	144	144	144	144
Totaal vlottende activa	18.834	20.708	20.708	13.165	13.165	9.133	9.160	5.928
TOTAAL ACTIVA	45.203	46.708	46.708	38.121	38.121	34.008	34.008	29.881

PASSIVA	1-1-2022	31-12-2022	1-1-2023	31-12-2023	1-1-2024	31-12-2024	1-1-2025	31-12-2025
Vaste passiva								
Eigen vermogen	10.605	10.872	10.872	10.603	10.603	10.618	10.618	10.653
Voorzieningen	1.039	1.050	1.050	1.164	1.164	1.255	1.255	1.313
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	27.495	28.775	28.775	22.555	22.555	18.335	18.335	14.115
Totaal vaste passiva	39.139	40.696	40.696	34.321	34.321	30.208	30.208	26.081
Vlottende passiva								
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	4.706	4.653	4.653	2.442	2.442	2.442	2.442	2.442
Overlopende passiva	1.358	1.358	1.358	1.358	1.358	1.358	1.358	1.358
Totaal vlottende passiva	6.064	6.011	6.011	3.800	3.800	3.800	3.800	3.800
TOTAAL PASSIVA	45.203	46.707	46.707	38.121	38.121	34.008	34.008	29.881

Bijlage I - Staat van opgenomen geldleningen

Oorspronkelijk bedrag	Jaar aflossing	Rente %	Stand 01-01-2022	Opname lopend jaar	Rente	Aflossing	Stand 31-12-2022	Stand 01-01-2023	Opname lopend jaar	Rente	Aflossing	Stand 31-12-2023
€ 1.000.000	2028	4,350%	€ 280.000	€ 0	€ 11.250	€ 40.000	€ 240.000	€ 240.000	€ 0	€ 9.510	€ 40.000	€ 200.000
€ 4.500.000	2030	3,735%	€ 1.620.000	€ 0	€ 56.455	€ 180.000	€ 1.440.000	€ 1.440.000	€ 0	€ 49.732	€ 180.000	€ 1.260.000
€ 5.000.000	2022	1,740%	€ 500.000	€ 0	€ 7.580	€ 500.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
€ 5.000.000	2033	2,835%	€ 3.000.000	€ 0	€ 84.409	€ 250.000	€ 2.750.000	€ 2.750.000	€ 0	€ 77.322	€ 250.000	€ 2.500.000
€ 10.000.000	2039	0,632%	€ 9.000.000	€ 0	€ 55.045	€ 500.000	€ 8.500.000	€ 8.500.000	€ 0	€ 51.885	€ 500.000	€ 8.000.000
€ 5.000.000	2041	1,000%	€ 5.000.000	€ 0	€ 49.370	€ 250.000	€ 4.750.000	€ 4.750.000	€ 0	€ 46.870	€ 250.000	€ 4.500.000
€ 8.000.000	2023	1,000%	€ 8.000.000	€ 0	€ 80.000	€ 0	€ 8.000.000	€ 8.000.000	€ 0	€ 59.836	€ 8.000.000	€ 0
€ 3.000.000	2024	1,000%	€ 0	€ 3.000.000	€ 7.562	€ 0	€ 3.000.000	€ 3.000.000	€ 0	€ 30.000	€ 0	€ 3.000.000
€ 3.000.000	2025	1,000%	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 3.000.000	€ 7.562	€ 0	€ 3.000.000
			€ 27.400.000	€ 3.000.000	€ 351.670	€ 1.720.000	€ 28.680.000	€ 28.680.000	€ 3.000.000	€ 332.715	€ 9.220.000	€ 22.460.000

Oorspronkelijk bedrag	Jaar aflossing	Rente %	Stand 01-01-2024	Opname lopend jaar	Rente	Aflossing	Stand 31-12-2024	Stand 01-01-2025	Opname lopend jaar	Rente	Aflossing	Stand 31-12-2025
€ 1.000.000	2028	4,350%	€ 200.000	€ 0	€ 7.774	€ 40.000	€ 160.000	€ 160.000	€ 0	€ 6.030	€ 40.000	€ 120.000
€ 4.500.000	2030	3,735%	€ 1.260.000	€ 0	€ 43.009	€ 180.000	€ 1.080.000	€ 1.080.000	€ 0	€ 36.286	€ 180.000	€ 900.000
€ 5.000.000	2022	1,740%	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
€ 5.000.000	2033	2,835%	€ 2.500.000	€ 0	€ 70.234	€ 250.000	€ 2.250.000	€ 2.250.000	€ 0	€ 63.147	€ 250.000	€ 2.000.000
€ 10.000.000	2039	0,632%	€ 8.000.000	€ 0	€ 48.725	€ 500.000	€ 7.500.000	€ 7.500.000	€ 0	€ 45.565	€ 500.000	€ 7.000.000
€ 5.000.000	2041	1,000%	€ 4.500.000	€ 0	€ 44.370	€ 250.000	€ 4.250.000	€ 4.250.000	€ 0	€ 41.870	€ 250.000	€ 4.000.000
€ 8.000.000	2023	1,000%	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
€ 3.000.000	2024	1,000%	€ 3.000.000	€ 0	€ 22.438	€ 3.000.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
€ 3.000.000	2025	1,000%	€ 3.000.000	€ 0	€ 30.000	€ 0	€ 3.000.000	€ 3.000.000	€ 0	€ 22.438	€ 3.000.000	€ 0
			€ 22.460.000	€ 0	€ 266.550	€ 4.220.000	€ 18.240.000	€ 18.240.000	€ 0	€ 215.336	€ 4.220.000	€ 14.020.000

Bijlage J - Beleidsindicatoren

Beleidsveld (Taakveld)	Naam Indicator	Eenheid	Boekel	Jaar
0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	5,54	2022
0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	5,54	2022
0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	516	2022
0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	15%	2022
0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% % van totale lasten	10%	2022
1. Veiligheid	Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	9	2020
1. Veiligheid	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	Geen data	2020
1. Veiligheid	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	4,6	2020
1. Veiligheid	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	Geen data	2020
1. Veiligheid	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	6,2	2020
3. Economie	Funciemenging	%	47,6	2019
3. Economie	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	147	2019
4. Onderwijs	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	0	2019
4. Onderwijs	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	8	2019
4. Onderwijs	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	1,1	2019
5. Sport, cultuur en recreatie	% Niet-wekelijkse sporters	%	42,3	2016
6. Sociaal domein	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 - 64 jaar	550,3	2019
6. Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	1	2015
6. Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	2	2019
6. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	73	2020
6. Sociaal domein	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Geen data	2019
6. Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	302	2020
6. Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	114	2020
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	9,4	2020
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	0,7	2020
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	x	2020
6. Sociaal domein	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	510	2020
7. Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	30	2019
7. Volksgezondheid en Milieu	Hernieuwbare elektriciteit	%	15,7	2019
8. Vhrosv	Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	300	2020
8. Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	35,3	2020
8. Vhrosv	Demografische druk	%	71,3	2021
8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	848	2021
8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	886	2021

Bron: <http://www.waarstaatjegemeente.nl> - d.d. 14.07.2021